

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEUBNERIANA

FLAVIUS
PHILOSTRATUS

HEROICVS

EDIDIT

L. DE LANNOY

LEIPZIG

BSB B.G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1977

Sächsische

52 8°

1360

Landesbibl.

ALBERTUS MAGNUS
S. THOMAS AQUINAS
OPUScula

CHRISTOPHORI GRAEGER ET DOMINICI
PETRARIANA

IN VINDOBONA
MDCCCXXXIII

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1977

FLAVII PHILOSTRATI
HEROICVS

EDIDIT

LUDO DE LANNOY

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1977

BIBLIOTHECAE TEUBNERIANAE
HVIVS TEMPORIS
REDACTOR: GÜNTHER CHRISTIAN HANSEN

[Philostratus (der Ältere)]

Sächsische
Landesbibliothek
17. FEB. 1978
Dresden

P

© BSB B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Leipzig, 1977

1. Auflage

VLN 294 · 375/3/77 · LSV 0886

Lektor: Manfred Strümpfel

Printed in the German Democratic Republic

Gesamtherstellung: INTERDRUCK Graphischer Großbetrieb, Leipzig III/18/97

Bestell-Nr. 665 812 3

DDR 38,— M

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΗΡΩΙΚΟΣ

(ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΦΟΙΝΙΞ)

128
(Ed.
min.
Kay.)

Α. Ἴων ὁ ξένος ἢ πόθεν;

1

Φ. Φοῖνιξ, ἀμπελουργέ, τῶν περὶ Σιδῶνά τε καὶ Τύρον.

Α. Τὸ δὲ Ἴωνικὸν τῆς στολῆς;

Φ. Ἐπιχώριον ἤδη καὶ ἡμῖν τοῖς ἐκ Φοινίκης.

5 Α. Πόθεν οὖν μετεσκεύασθε;

Φ. Σύβαρις Ἰωνικὴ τὴν Φοινίκην κατέσχευε ὁμοῦ πᾶσαν, καὶ γραφὴν
ἐκεῖ ἂν τις, οἶμαι, φύγοι μὴ τρυφῶν.

Α. Βαδίζεις δὲ ποῖ μετέωρός τε καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν ποσὶ;

2

Φ. Εὐμβόλου καὶ φήμης, ἀμπελουργέ, δέομαι περὶ εὐπλοίας· φασὶ
10 γὰρ ἡμᾶς ἀφήσειν εἰς τὸν Αἰγαῖον αὐτόν, δεινὴ δέ, οἶμαι, ἡ θάλαττα καὶ
οὐ ῥαδία πλεῦσαι. βαδίζω δὲ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν τῷ ἀνέμῳ· τὰ γὰρ ὑπὲρ
εὐπλοίας πρὸς τουτονὶ τὸν σκοπὸν θεωροῦσι Φοίνικες.

Α. Σοφοί γε, ὦ ξένε, τὰ ναυτικὰ ὄντες· ὑμεῖς γὰρ που καὶ τὴν ἑτέραν 3
ἄρκτον ἐνεσημήνασθε τῷ οὐρανῷ καὶ πρὸς αὐτὴν πλεῖτε. ὥσπερ δὲ τὰς
15 ναυτιλίας ἐπαινεῖσθε, οὕτω τὰς ἐμπορίας διαβέβλησθε ὡς φιλοχρήμα-
τοί τε καὶ τρωῦνται.

1

- 129 Φ. Σὺ δὲ οὐ φιλοχρήματος, ἀμπελουργέ, ζῶν ἐν ταύταις ταῖς ἀμπέ-
 4 λοῖς καὶ ζητῶν ἴσως ὅστις μὲν ὀπωριεῖ καταβαλὼν σοι δραχμὴν τῶν
 βοτρώων, ὅτω δὲ ἀποδώσῃ τὸ γλεῦκος ἢ ὅτω τὸν ἀνθοσμίαν; ὄν, οἶμαι,
 καὶ κατορωρυγμένον φῆς ἔχειν ὥσπερ ὁ Μάρων.
- 5 Α. Ξένε Φοῖνιξ, εἰ μὲν εἰσὶ που τῆς γῆς Κύκλωπες, οὓς λέγεται ἢ 5
 γῆ ἀργούς βόσκειν φυτεύοντας οὐδὲν οὐδὲ σπείροντας, ἀφύλακτα μὲν
 τὰ φυτόμενα εἶη ἄν, καίτοι Δήμητρος γε καὶ Διονύσου ὄντα, πωλοῖτο
 δ' ἄν οὐδὲν ἐκ τῆς γῆς, ἀλλ' ἄτιμά τε καὶ κοινὰ φύοιτ' ἄν, ὥσπερ ἐν
 Συῶν ἀγορᾷ· σπείρειν δὲ ὅπου χρῆ καὶ ἀροῦν καὶ φυτεύειν καὶ ἄλλο
 ἐπ' ἄλλῳ πονεῖν προσκείμενον τῇ γῆ καὶ ὑποκείμενον ταῖς ὥραις, ἐν- 10
 6 ταῦθα πωλεῖν τε χρῆ καὶ ὠνεῖσθαι. δεῖ γὰρ καὶ γεωργία χρημάτων,
 καὶ ἄνευ τούτων οὔτε ἀρότην θρέψεις οὔτε ἀμπελουργὸν οὔτε βουκόλον
 οὔτε αἰπόλον, οὐδὲ κρατῆρ ἔσται σοι πιεῖν ἢ σπεῖσαι. καὶ γὰρ τὸ ἡδιστον
 τῶν ἐν γεωργία, τὸ τρυγᾶν ἀμπέλους, μισθοῦ χρῆ πράττειν· εἰ δὲ μή,
 7 ἄοινοί τε καὶ ἀργοὶ ἐστήξουσιν, ὥσπερ γεγραμμένοι. ταυτὶ μὲν, ὦ ξένε, 15
 ὑπὲρ παντὸς εἶρηκα τοῦ τῶν γεωργῶν κύκλου, τοῦ μὲν δὲ πολλῶ ἐπιει-
 κέστερον· οὐ γὰρ ξυμβάλλω ἐμπόροις, οὐδὲ τὴν δραχμὴν ὅ τι ἐστὶ γι-
 νώσκω, ἀλλὰ βοῦν σίτου καὶ οἴνου τράγον καὶ τοιαῦτα τοιούτων ἢ ὠνοῦ-
 μαι ἢ αὐτὸς ἀποδίδομαι σμικρὰ εἰπὼν τε καὶ ἀκούσας.
- 2 Φ. Χρυσῆν ἀγορὰν λέγεις, ἀμπελουργέ, καὶ ἡρώων μᾶλλον ἢ ἀνθρώ- 20
 πων. ἀλλὰ ὁ κύων οὗτος τί ἐθέλει; περίεσι γὰρ με προσκνυζόμενος
 τοῖς ποσὶ καὶ παρέχων τὸ οὓς ἀπαλόν τε καὶ πρᾶον.
- 2 Α. Τοῦ μὲν ἦθος ἐρμηνεύει σοι, ξένε, καὶ ὅτι πρὸς τοὺς δεῦρο ἀφ-
 130 ικνουμένους οὕτω μετρίως καὶ χρηστῶς ἔχομεν, ὡς μηδὲ τῷ κνὸν ξυγχο-
 ρεῖν ὑλακτεῖν αὐτούς, ἀλλὰ προσδέχεσθαι τε καὶ ὑποπίπτειν ἤκοντας. 25
- 3 Φ. Ἐξεστιν οὖν ἀμπέλῳ προσβαλεῖν;
 Α. Φθόνος οὐδεὶς· εἰσὶ γὰρ ἡμῖν ἱκανοὶ γε βότρυς.
- 4 Φ. Τί δὲ σνκάσαι;
 Α. Καὶ τούτου ἄδεια· περίεστι γὰρ καὶ σύκων. καὶ κάρυα δοίην καὶ

μηλα δοίην καὶ μυρία ἀγαθὰ ἕτερα· φυτεύω δὲ αὐτὰ οἶον παροψήματα
τῶν ἀμπέλων.

Φ. Τί ἂν οὖν καταβάλοιμι;

5

Α. Τί δ' ἄλλο γε ἢ φαγεῖν τε ἡδέως καὶ ἐπισιτίσασθαι καὶ ἀπελθεῖν
5 χαίρων;

Φ. Ἄλλ' ἢ φιλοσοφεῖς, ἀμπελουργέ;

6

Α. Καὶ σὺν γε τῷ καλῷ Πρωτεσίλεω.

Φ. Σοὶ δὲ τί καὶ τῷ Πρωτεσίλεω κοινόν, εἰ τὸν ἐκ Θετταλίας λέγεις;

7

Α. Ἐκεῖνον λέγω, τὸν τῆς Λαοδαμείας· τουτὶ γὰρ χαίρει ἀκούων.

10 Φ. Τί δὲ δὴ δεῦρο πράττει;

8

Α. Ζῆ καὶ γεωργοῦμεν.

Φ. Ἀναβεβιωκῶς ἢ τί;

9

Α. Οὐδὲ αὐτὸς λέγει, ὦ ξένε, τὰ ἑαυτοῦ πάθη, πλήν γε δὴ ὅτι ἀπο-
θάνοι μὲν δι' Ἑλένην ἐν Τροίᾳ, ἀναβιώη δὲ ἐν Φθίᾳ Λαοδαμείας ἐρῶν.

15 Φ. Καὶ μὴν ἀποθανεῖν γε μετὰ τὸ ἀναβιώηαι λέγεται καὶ ἀναπεῖσαι 10
τὴν γυναῖκα ἐπισπέσθαι οἷ.

Α. Λέγει καὶ αὐτὸς ταῦτα, ἀλλ' ὅπως καὶ μετὰ τοῦτο ἀνῆλθε, πάλαι 11
μοι βουλομένω μαθεῖν οὐ λέγει, Μοιρῶν τι ἀπόρρητον, ὡς φησι, κρύπτων.

καὶ οἱ συστρατιῶται δὲ αὐτοῦ οἱ ἐν τῇδε τῇ Τροίᾳ, ἔτι ἐν τῷ πεδίῳ 131
20 φαίνονται μάχιμοι τὸ σχῆμα καὶ σείοντες τοὺς λόφους.

Φ. Ἄπιστῶ, νῆ τὴν Ἀθηναῖν, ἀμπελουργέ, καίτοι οὕτω βουλόμενος 3
ταῦτα ἔχειν. εἰ δὲ μὴ πρὸς τοῖς φυτοῖς εἰ μηδὲ ὀχετηγεῖς, ἤδη διελθέ μοι
ταῦτά τε καὶ ὅσα τοῦ Πρωτεσίλεω γινώσκεις· καὶ γὰρ ἂν χαρίζοιο
τοῖς ἥρωσιν, εἰ πιστεύων ἀπέλθοιμι.

25 Α. Οὐκέτ', ὦ ξένε, κατὰ μεσημβρίαν τὰ φυτὰ πίνει· μετόπωρον γὰρ 2
ἤδη καὶ ἄρδει αὐτὰ ἡ ὥρα. σχολὴ οὖν μοι διελθεῖν πάντα. μηδὲ γὰρ
λανθάνοι τοὺς χαρίεντας τῶν ἀνθρώπων θεῖα οὕτω καὶ μεγάλα ὄντα.
βέλτιον δὲ καὶ ἐν καλῷ τοῦ χωρίου ἰζῆσαι.

Φ. Ἦγοῦ ὡς ἐφομένου καὶ ὑπὲρ τὰ μέσα τῆς Θράκης.

30 Α. Παρέλθωμεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα, ὦ Φοῖνιξ· καὶ γὰρ ἂν καὶ εὐ- 3
φροσύνης τι ἐν αὐτῷ εὔροις.

Φ. Παρέλθωμεν· ἡδὺ γὰρ που ἀναπνεῖ τῶν φυτῶν.

- 4 Α. Τί λέγεις; ἡδύ; θεῖον· τῶν μὲν γὰρ ἀγρίων δένδρων αἱ ἄνθαι εὖσομοι, τῶν δὲ ἡμέρων οἱ καρποί. εἰ δὲ ἐντύχοις ποτὲ φυτῶ ἡμέρω παρὰ τὴν ἄνθην εὐώδει, δρέπου τῶν φύλλων μᾶλλον· ἐκείνων γὰρ τὸ ὀδωδέναι.
- 5 Φ. Ὡς ποικίλη σοι ἡ ὥρα τοῦ χωρίου, καὶ ὡς ἐκδεδώκασιν ἴλαροι οἱ βότρυς, τὰ δένδρα τε ὡς διάκειται πάντα καὶ ὡς ἀμβροσία ἡ ὄσμη τοῦ χωρίου. τοὺς δρόμους δέ, οὓς ἀνῆκας, χαρίεντας μὲν ἠγοῦμαι, τρυφᾶν δέ μοι δοκεῖς, ἀμπελουργέ, τοσαύτη γῆ ἀργῶ χρώμενος.
- 6 Α. Ἱεροί, ξένε, οἱ δρόμοι· γυμνάζεται γὰρ ἐν αὐτοῖς ὁ ἦρωσ.
- 132 Φ. Ἐρεῖς ταῦτα ἐπειδὴν ἰζήσωμεν οὗ ἄγεις. νυνὶ δέ μοι ἐκεῖνο εἶπέ· 10
4 οἰκεῖα γεωργεῖς ταῦτα ἢ δεσπότης μὲν αὐτῶν ἕτερος, σὺ δὲ τρέφοντα τοῦτον τρέφεις, ὥσπερ τὸν τοῦ Εὐριπίδου Οἰνέα; (fr.561 Nauck²)
- 2 Α. Ἐν τοῦτ' ἐκ πολλῶν γήδιον λείπεται μοι τρέφον οὐκ ἀνελευθέρως, τοὺς δὲ ἄλλους ἀγροὺς ἀφείλοντό με οἱ δυνατοὶ κομιδῇ ὀρφανόν. καὶ τουτὶ δὲ τὸ χωρίδιον ὑπὸ Ξείνιδος ἤδη τοῦ Χερρονησίτου κατεχόμενον 15 ἐξείλετο ὁ Πρωτεσίλεως προσβαλὼν τι αὐτῶ ἑαυτοῦ φάσμα, ὑφ' οὗ τὰς ὄψεις ἀνακοπεῖς ἀπῆλθε τυφλός.
- 3 Φ. Ἀγαθόν γε τοῦ ἀγροῦ φύλακα ἐκτήσω, καὶ οὐδὲ λύκου τινὸς ἔφοδον, οἶμαι, δέδιας ἐγρηγορότος οὕτωςι τοῦ φίλου.
- 4 Α. Ἀληθῆ λέγεις· οὐδὲ γὰρ θηρίῳ ξυγχωρεῖ ἐσφοιτᾶν οὐδενί· οὐδὲ 20 ὄφεις ἐνταῦθα, οὐδὲ φαλάγγιον, οὐδὲ συκοφάντης ἡμῖν περὶ τοῦ ἀγροῦ ἐπιτίθεται. τὸ δὲ θηρίον τοῦτο δεινῶς ἀναιδές· ἀπόλλυσι γοῦν ἐν ἀγορᾷ.
- 5 Φ. Τὴν δὲ φωνήν, ἀμπελουργέ, πῶς ἐπαιδεύθης; οὐ γὰρ μοι τῶν ἀπαιδευτῶν φαίνῃ.
- 6 Α. Ἐν ἄστει, ξένε, τὸ πρῶτον ἐτρίβομεν τοῦ βίου, διδασκάλοις χρώ- 25 μενοι καὶ φιλοσοφοῦντες. πονήρως οὖν τὰ ἐμὰ εἶχεν· ἐπὶ δούλοις γὰρ ἦν τὰ γεωργούμενα, οἱ δ' ἀπέφερον ἡμῖν οὐδέν, ὅθεν δανείζεσθαί τε
- 7 ἐπὶ τῷ ἀγρῷ ἔδει καὶ πεινῆν. καὶ δῆτα ἀφικόμενος ἐνταῦθα ξύμβουλον ἐποιούμην τὸν Πρωτεσίλεων, ὁ δ' ὀργῆν μοι δικαίαν ἔχων, ἐπειδὴ κατα-
- 8 λιπὼν αὐτὸν ἐν ἄστει ἔζων, ἐσιώπα. λιπαροῦντος δέ μου καὶ ἀπολεῖσθαι 30

φάσκοντος εἰ ἀμεληθείην, « μεταμφίασαι » ἔφη. τοῦτ' ἐπ' ἐκείνης μὲν 9
 τῆς ἡμέρας ἀργῶς ἤκουσα· μετὰ ταῦτα μέντοι βασανίζων αὐτό, ξυνηκα 133
 ὅτι μεταβαλεῖν κελεύει με τὸ τοῦ βίου σχῆμα. ὅθεν διφθέραν τε ἕναρ- 10
 μοςάμενος καὶ σμινύην φέρων καὶ οὐδὲ τὴν ἐς ἄστυ ὁδὸν ἔτι γινώσκων,
 5 βρύει μοι τὰ ἐν τῷ ἀγρῷ πάντα, κἂν νοσήσῃ προβάτιον ἢ σμῆνος ἢ
 δένδρον, ἰατρῷ χρῶμαι τῷ Πρωτεσίλεω· συνών <τε> αὐτῷ καὶ τῇ γῆ
 προσκείμενος, σοφώτερος {τε} ἔμαντοῦ γίνομαι· περίεστι γὰρ καὶ
 σοφίας αὐτῷ.

Φ. Μακάριε τῆς ξυνουσίας καὶ τοῦ ἀγροῦ, εἰ μὴ μόνον ἐλάας καὶ 11
 10 βότρους ἐν αὐτῷ τρυγᾶς, ἀλλὰ καὶ σοφίαν δρέπη θείαν τε καὶ ἀκήρατον.
 καὶ ἴσως ἀδικῶ τὴν ἐν σοὶ σοφίαν, καλῶν γε ἀμπελουργόν.

Α. Οὕτω κάλει· καὶ γὰρ ἂν χαρίζοιο τῷ Πρωτεσίλεω γεωργόν τε 12
 ἐμὲ καὶ κηπουρόν καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων.

Φ. Ἐνταῦθα οὖν, ἀμπελουργέ, ξύνεστε ἀλλήλοις; 5

15 Α. Ἐνταῦθα, ξένε. πῶς δὲ ἔτεκμήρω;

Φ. Ὅτι μοι δοκεῖ τὸ μέρος τοῦ ἀγροῦ τοῦτο ἡδιστόν τε εἶναι καὶ 2
 θεῖον. καὶ εἰ μὲν ἀναβιώη ἂν τις ἐνταῦθα, οὐκ οἶδα· βιώη δ' ἂν ἡδιστά
 πον καὶ ἀλυπότατα ἐξεληθὼν τοῦ ὀμίλου. δένδρα τε γὰρ ὑπερμήκη ταῦτα 3
 χρόνου αὐτὰ ἄραντος, ὕδωρ τε ἐκ πηγῶν τουτὶ ποικίλον, καὶ ἀρύεσθε,
 20 οἶμαι, αὐτὸ ὡσπερ ἄλλου καὶ ἄλλου ἀνθοσμίου πίνοντες. σὺ δὲ καὶ
 σκηναὺς φυτεύεις ξυμπλέκων τὰ δένδρα καὶ συναρμόττων, ὡς οὐδ'
 ἂν στέφανόν τις ἐκ λειμῶνος ἀκηράτου ξυμβάλοι.

Α. Καὶ οὕπω, ξένε, τῶν ἀηδόνων ἤκουσας, οἷον τῷ χωρίῳ ἐναπι- 4
 κίζουσιν, ἐπειδὴν δείλη τε ἦκη καὶ ἡμέρα ἄρχηται.

25 Φ. Δοκῶ μοι ἀκηκοέναι ξυντίθεσθαί τε μηδὲ θρηνεῖν αὐτάς, ἀλλὰ 5
 134 ἄδειν μόνον. πλὴν εἶπέ τὰ τῶν ἡρώων· ἡδιον γὰρ ἂν τούτων ἀκούοιμι.
 ξυγχωρεῖς δέ που καὶ ἰζῆσαι;

Α. Ξυγχωρεῖ ὁ ἥρωος χρηστὸς ὢν ξενίζων τουτοισὶ τοῖς θάκοις.

Φ. Ἴδου ἀναπαύομαι· τὸ γὰρ ξένιον ἡδὺ τῷ γε ἀκροασομένῳ λόγου 6
 30 σπουδαιοτέρου.

- 6 Α. Ἐρώτα, ξένε, ὃ τι βούλει, καὶ οὐ μάτην ἀφίχθαι φήσεις. Ὀδυσσεὶ μὲν γάρ, ὅποτε πόρρω τῆς νεῶς ἦλθεν, ἐντυχὼν ὁ Ἑρμοῦς ἢ τις τῶν παρὰ Ἑρμοῦ σοφῶν, ἐς κοινωνίαν λόγου τε καὶ σπουδῆς ἀφίκετο (τουτὶ γὰρ ἠγεῖσθαι προσήκει τὸ μῶλυ), σὲ δὲ ὁ Πρωτεσίλεως ἱστορίας τε δι' ἐμοῦ ἐμπλήσει καὶ ἠδίω ἀποφανεῖ καὶ σοφώτερον. τὸ γὰρ πολλὰ 5 γινώσκειν πολλοῦ ἄξιον.
- 2 Φ. Ἄλλ' οὐκ ἀλύω, βέλτιστε, κατὰ δὲ θεόν, νῆ τὴν Ἀθηναῖν, ἦκω. ξυνίημι γὰρ λοιπὸν τοῦ ἐνυπνίου . . .
- Α. Καὶ πῶς ἔχει σοι τὸ ἐνυπνιον; θεῖον γάρ τι ὑποδηλώσεις.
- 3 Φ. Πλέω μὲν ἐξ Αἰγύπτου καὶ Φοινίκης πέμπτην καὶ τριακοστὴν 10 ἤδη πού ταύτην ἡμέραν. κατασχούσης δὲ τῆς νεῶς εἰς Ἐλεοῦντα τοῦτον ἔδοξα τὰ Ὀμήρου ἔπη ἀναγινώσκειν, ἐν οἷς τὸν κατάλογον τῶν Ἀχαιῶν φράζει, καὶ ξυνεκάλουν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐμβῆναι τὴν ναῦν ὡς ἀποχρῶσαν 4 ὁμοῦ πᾶσιν. ἐπεὶ δὲ ἐξέθορον τοῦ ἐνυπνίου (καὶ γὰρ με καὶ φρίκης τι ὑπεληλύθει), ξυνεβαλόμην μὲν αὐτὸ ἐς βραδυτῆτα τοῦ πλοῦ καὶ μῆκος· 15 5 αἶ γὰρ τῶν ἀποθανόντων ὄψεις ἀργοὶ τοῖς ἐσπουδακόσι. βουλευθεῖς δὲ ξυμβόλω περὶ τοῦ ἐνυπνίου χρήσασθαι (οὐδὲ γὰρ τὸ πνεῦμά πω ξυν- 135 6 εχώρει πλεῖν), ἐξαλλάττω δεῦρο ἀπὸ τῆς νεῶς. βαδίζων δέ, ὡς εἶδες, πρῶτῳ ἐντετύχηκα σοὶ καὶ περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω διαλεγόμεθα. δια- λεξόμεθα δὲ καὶ περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἡρώων· φῆς γὰρ οὕτω ποιή- 20 σειν. καὶ τὸ καταλέγειν σφας ἐς τὴν ναῦν εἶη ἂν τὸ συλλεξαμένους τὸν περὶ αὐτῶν λόγον εἶτα ἐμβῆναι.
- 7 Α. Κατὰ θεὸν ἦκεις ἀληθῶς, ξένε, καὶ ὑγιῶς ἐξηγῆ τὴν ὄψιν. περαίνωμεν οὖν τὸν λόγον, μὴ καὶ θρύπτεσθαί με φῆς διάγοντά σε ἀπ' αὐτοῦ.
- 7 Φ. Ἄ ποθῶ μαθεῖν, ξυνίης δὴ γε· αὐτὴν γὰρ τὴν ξυνουσίαν, ἣτις 25 ἐστὶ σοι πρὸς τὸν Πρωτεσίλεων, καὶ ὁποῖος ἦκει καὶ εἴ τι παραπλήσιον τοῖς ποιηταῖς ἢ διηγνημένον αὐτοῖς περὶ τῶν Τρωικῶν οἶδεν, ἀκοῦσαι 2 δέομαι. Τρωικὰ δὲ λέγω τὰ τοιαῦτα· τὴν τε ἐν Αὐλίδι ξυλλογὴν τοῦ στρατοῦ καὶ καθ' ἓνα τοὺς ἥρωας εἰ καλοῖ τε, ὡς ἄδονται, καὶ ἀνδρεῖοι

καὶ σοφοὶ ἦσαν. τὸν γὰρ πόλεμον, ὃς περὶ τῆς Τροίας ἐγένετο, πῶς ἂν διηγοῖτο μήτε διαπολεμήσας αὐτόν, ἀποθανόν τε πρῶτος τοῦ Ἑλληνικοῦ παντός ἐν αὐτῇ, φασί, τῇ ἀποβάσει;

Α. Εὐηθες τουτί σοι, ξένε. ψυχαῖς γὰρ θείαις οὕτω καὶ μακαρίαις 3
 5 ἀρχὴ βίου τὸ καθαρεῦσαι τοῦ σώματος· θεοὺς τε γάρ, ὧν ὄπαδοί εἰσι, γινώσκουσι τότε οὐκ ἀγάλματα θεραπεύουσαι καὶ ὑπονοίας, ἀλλὰ ξυνουσίας φανερὰς πρὸς αὐτοὺς ποιούμεναι, τὰ τε τῶν ἀνθρώπων ὀρῶσιν ἐλεύθεραι νόσων τε καὶ σώματος, ὅτε δὴ καὶ μαντικῆς σοφίας ἐμφοροῦνται καὶ τὸ χρησμῶδες αὐταῖς προσβακχεύει. τὰ γοῦν Ὀμήρου ποιήματα 4
 10 τίνα φήσεις οὕτως ἀνεγνωκέναι τῶν σφόδρα βασανιζόντων Ὀμηρον, ὡς ἀνέγνωκέ τε ὁ Πρωτεσίλεως καὶ διορᾷ αὐτά; καίτοι, ξένε, πρὸ 5
 Πριάμου καὶ Τροίας οὐδὲ ῥαψωδία τις ἦν, οὐδὲ ἤδετο τὰ μήπω πρα- 136
 χθέντα· ποιητικὴ μὲν γὰρ ἦν περὶ τε τὰ μαντεῖα περὶ τε τὸν Ἄλκμήνης Ἡρακλέα, καθισταμένη τε ἄρτι καὶ οὐπω ἠβάσκουσα, Ὀμηρος δὲ οὐπω
 15 ἤδεν, ἀλλ' οἱ μὲν Τροίας ἀλούσης, οἱ δὲ ὀλίγαις ἢ ὀκτὼ γενεαῖς ὕστερον ἐπιθέσθαι αὐτόν τῇ ποιήσει λέγουσιν. ἀλλ' ὁμοῦ οἶδεν ὁ Πρωτεσίλεως 6
 τὰ Ὀμήρου πάντα, καὶ πολλὰ μὲν ἄδει Τρωικὰ μεθ' ἑαυτὸν γενόμενα, πολλὰ δὲ Ἑλληνικά τε καὶ Μηδικά, τὴν τε γοῦν στρατείαν τὴν Ξέρξου τρίτην ὀνομάζει φθορὰν ἀνθρώπων μετὰ τὴν ἐπὶ Δευκαλίωνός τε καὶ
 20 Φαέθοντος ξυμβᾶσαν, ἐπειδὴ πλεῖστα ἔθνη ἐν αὐτῇ ἐφθάρη.

Φ. Κέρας Ἀμαλθείας ἐμπλήσεις, ἀμπελουργέ, τοσαῦτα εἰδότος τοῦ 7
 ἑταίρου. ὑγιῶς γὰρ που ἀπαγγελεῖς αὐτὰ καὶ ὡς ἤκουσας.

Α. Νῆ Δί', ἢ ἀδικοίην φιλόσοφόν τε καὶ φιλαλήθη ἥρωα μὴ τιμῶν 8
 ἀλήθειαν, ἣν ἐκεῖνος μητέρα ἀρετῆς ὀνομάζειν εἶωθε.

Φ. Δοκῶ μοι καὶ κατ' ἀρχὰς τῶν λόγων ὁμολογηκέναι πρὸς σὲ τὸ 9
 ἐμαντοῦ πάθος· φημὶ γὰρ ἀπίστως διακειῖσθαι πρὸς τὰ μυθώδη. τὸ δὲ αἴτιον· οὐδενὶ πω ἑωρακότι αὐτὰ ξυγγέγονα, ἀλλ' ὁ μὲν ἑτέρου ἀκηκοέναι φησίν, ὁ δὲ οἶεσθαι, τὸν δὲ ποιητῆς ἐπαίρει. καὶ τὰ λεγόμενα δὲ περὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἡρώων, ὡς δεκαπήχεις ἦσαν, χαρίεντα

μὲν κατὰ μυθολογίαν ἠγοῦμαι, ψευδῆ δὲ καὶ ἀπίθανα τῷ γε θεωροῦντι
αὐτὰ πρὸς τὴν φύσιν, ἧς μέτρα οἱ νῦν ἄνθρωποι.

10 Ἀ. Ταυτὶ δὲ ἠγεῖσθαι ἀπίθανα πότε ἤρξω;

Φ. Πάλαι, ἀμπελουργέ, κὰν μειρακίῳ ἔτι. παῖς μὲν γὰρ ὢν ἔτι ἐπί-
στευον τοῖς τοιούτοις, καὶ κατεμυθολόγει με ἢ τίτθῃ χαριέντως αὐτὰ
137 ἐπάδουσα καὶ τι καὶ κλάουσα ἐπ' ἐνίοις αὐτῶν· μειράκιον δὲ γενόμενος
οὐκ ἀβασανίστως ὤήθην χρῆναι προσδέχεσθαι ταῦτα.

11 Ἀ. Τὸ δὲ τοῦ Πρωτεσίλεω, καὶ ὅτι ἐνταῦθα φαίνοιτο, ἀκηκοώς ποτε
ἔτυχες;

Φ. Πῶς, ἀμπελουργέ, ὅς γε καὶ σοῦ τήμερον ἀκούων ἀπιστῶ; 10

12 Ἀ. Οὐκοῦν ἀρχὴ τοῦ λόγου σοι γινέσθω τὰ πάλαι σοι ἀπιστούμενα·
φῆς δέ που ἀπιστεῖν, εἰ δεκαπήχεις ἐγένοντο ἄνθρωποι. ἐπειδὰν δὲ
τούτου ἰκανῶς ἔχῃς, ἀπαίτει λοιπὸν τὸν περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω λόγον καὶ
ὁπόσα βούλει τῶν Τρωικῶν· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἀπιστήσεις.

Φ. Καλῶς λέγεις καὶ οὕτω ποιῶμεν. 15

8 Ἀ. Ἄκουε δὴ· πάππος ἦν μοι, ξένε, πολλὰ τῶν ἀπιστουμένων ὑπὸ σοῦ
γινώσκων, ὃς ἔλεγε διαφθαρῆναι μὲν ποτε τὸ τοῦ Αἴαντος σῆμα ὑπὸ
τῆς θαλάσσης, πρὸς ἧ κεῖται, ὅστ' αὖ δὲ ἐν αὐτῷ φανῆναι κατὰ ἐνδεκά-
πηχυν ἄνθρωπον· καὶ ἔφασκεν Ἀδριανὸν βασιλέα περιστεῖλαι αὐτὰ ἐς
Τροίαν ἐλθόντα καὶ τὸν νυγὶ τάφον περιαρμόσαι τῷ Αἴαντι ἔστιν ἅ καὶ 20
προσπυξάμενον τῶν ὀστέων καὶ φιλήσαντα.

2 Φ. Οὐ μάτην ἀπιστεῖν ἔοικα τοῖς τοιούτοις, ἀμπελουργέ· καὶ σὺ
γὰρ πάππου μὲν τι ἀκηκοέναι φῆς καὶ ἴσως μητρὸς ἢ τίτθης, σεαυτοῦ
δὲ ἀπαγγέλλεις οὐδέν, εἰ μὴ ἄρα περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω εἶποις.

3 Ἀ. Καὶ μὴν, εἰ μυθολογικὸς ἦν, τὸν τε τοῦ Ὀρέστου νεκρὸν διήειν, 25
δν ἐπτάπηχυν ἐν Τεγέα Λακεδαιμόνιοι εὗρον, καὶ τὸν ἐν τῷ χαλκῷ
138 ἵππῳ τῷ Λυδίῳ, ὃς κατωρῶρυκτο μὲν ἐν Λυδία πρὸ Γύγου ἔτι, σεισμῷ

δὲ τῆς γῆς διασχούσης θαῦμα τοῖς περὶ Λυδίαν ὄφθη ποιμέσιν, οἷς
 ἅμα ὁ Γύγης ἐθήτευσεν. ἐς γὰρ κοῖλον τὸν ἵππον θυρίδας ἐν ἑκατέρῃ
 πλευρᾷ ἔχοντα νεκρὸς ἀπέκειτο μείζων ἢ ἀνθρώπου δόξαι. εἰ δὲ ταῦτα 4
 οἷα ἀπιστεῖσθαι διὰ τὸν χρόνον, ἀλλὰ τοῖς γε ἐφ' ἡμῶν οὐκ οἶδ' ὅ τι
 5 ἀντερεῖς. Ἀρναδίην γάρ, ὃν οἱ μὲν Αἰθίοπα, οἱ δὲ Ἴνδὸν ἔφασαν, τρια- 5
 κοντάπηχυν ἐν τῇ Ἀσσυρίων γῆ κείμενον οὐ πάλαι ἀνέφηγεν ἢ τοῦ
 Ὀρόντου ποταμοῦ ὄχθη σχισθεῖσα. τουτὶ δὲ τὸ Σίγειον πρὸ πενήκοντα 3
 οὔπω ἐτῶν ἐν προβολῇ τοῦ ἀκρωτηρίου σῶμα ἀνέδειξε γίγαντος, ὃν
 αὐτὸς Ἀπόλλων ἀπεκτονέναι φησὶν ὑπὲρ Τροίας αὐτῷ μαχόμενον· καὶ
 10 εἶδον, ξένη, πλεύσας εἰς τὸ Σίγειον αὐτό τε τὸ πάθος τῆς γῆς καὶ τὸν
 γίγαντα ὅσος ἦν. ἔπλεον δὲ καὶ Ἑλλησποντίων πολλοὶ καὶ Ἰώνων καὶ
 νησιῶται πάντες καὶ τὸ Αἰολικὸν ἅπαν· ἐπὶ γὰρ μῆνας δύο μέγας
 ἐν μεγάλῳ ἀκρωτηρίῳ προὔκειτο παρέχων ἄλλον ἄλλῳ λόγον οὔπω
 δηλοῦντος αὐτὸν τοῦ χρησμοῦ.

15 Φ. Εἴποις ἂν οὖν ἔτι, ἀμπελουργέ, περὶ τε μεγέθους αὐτοῦ περὶ τε 7
 ὀσῶν ἀρμονίας περὶ τε τῶν λεγομένων ὄφρων ξυμπεφυκέναι τοῖς
 γίγασιν, οὓς ὑπογράφουσι οἱ ζωγράφοι τῷ Ἐγκελάδῳ καὶ τοῖς ἀμφ'
 αὐτόν;

Α. Εἰ μὲν τερατώδεις ἐγένοντο ἐκεῖνοι, ξένη, καὶ ξυμβεβλημένοι 8
 20 θηρίοις, οὐκ οἶδα. ὁ δὲ ἐν τῷ Σιγείῳ δύο μὲν καὶ εἴκοσι πήχεις ἐπεῖχεν,
 ἔκειτο δὲ ἐν πετρώδει σήραγγι, τὴν κεφαλὴν μὲν πρὸς τὴν ἡπειρον
 ἔχων, τοὺς δὲ πόδας συναπολήγων τῷ ἀκρωτηρίῳ· δρακόντων δὲ οὐδὲν
 σημεῖον περὶ αὐτὸν ἐωρῶμεν, οὐδὲ ἔστιν ὅ τι τῶν ὀσῶν παρήλλαττεν 139
 ἀνθρώπου. καὶ μὴν καὶ Ὑμναιὸς ὁ Πεπαρήθιος, ἐπιτηδείως μοι ἔχων, 9
 25 ἔπεμψέ τινα τῶν ἑαυτοῦ υἱέων πρὸ ἐτῶν ἑνταῦθά που τεττάρων, ἐρη-
 σόμενον δι' ἐμοῦ τὸν Πρωτεσίλεων περὶ ὁμοίου θαύματος· ἐν <Γ>κῶ
 γὰρ τῇ νήσῳ (κέκτεται δὲ αὐτὴν μόνος) ἔτυχε μὲν ὀρύττων ἀμπέλους,
 ἢ γῆ δὲ ὑπήχησε τοῖς ὀρύττουσιν οἷον κενή. διανοίξαντες οὖν, δωδεκά-
 πηχυς μὲν ὁ νεκρὸς ἔκειτο, τὸ δὲ γε κρανίον ὤκει δράκων. ὁ μὲν 10

- δὴ νεανίας ἀφίκετο ἐπερησόμενος ἡμᾶς ὅ τι χρὴ πράττειν ἐπ' αὐτῶ,
ὁ δὲ Πρωτεσίλεως «τὸν ξένον» ἔφη «συγκαλύπτωμεν», κελεύων δῆπου
ἐπιθάπτειν τὸν νεκρὸν καὶ μὴ γυμνοῦν ἐκόντας· εἶπε δὲ καὶ ὡς γίγας
11 εἶη τῶν βεβλημένων. ὁ δὲ ἐν Λήμνῳ φανείς, ὃν Μενεκράτης ὁ Στει-
ριεὺς εὔρε, μέγιστός τε ἦν καὶ εἶδον αὐτὸν πέρυσιν ἐξ Ἰμβροῦ πλεύσας· 5
δι' ὀλίγου γὰρ ἦν ἐς τὴν Λῆμνον. τὰ μὲν οὖν ὅστ' αὐτὸς οὐκέτι ἐν κόσμῳ
ἔωρ' αὐτοῦ· καὶ γὰρ οἱ σπόνδυλοι ἀπ' ἀλλήλων ἔκειντο σεισμοῖς, οἶμαι
διενεχθέντες, καὶ τὰ πλευρὰ ἐξήρμοστο τῶν σπονδύλων. ἐνθυμουμένῳ
δὲ αὐτὰ ὁμοῦ τε καὶ κατὰ ἓν, φρικῶδες ἐδόκει τὸ μέγεθος καὶ οὐ
ῥάδιον ἀνατυποῦσθαι· τὸ γοῦν κρανίον ἐμφορησάντων ἡμῶν ἐς αὐτὸ 10
12 οἶνον οὐδὲ ὑπὸ δυοῖν ἀμφορέοις ἐνεπλήσθη τῶν ἐκ Κρήτης. ἔστι δέ τι
κατὰ νότον ἄνεμον ἀκρωτήριον τῆς Ἰμβροῦ, Ναύλοχος, ᾧ πηγὴ ὑφώρ-
μισται τὰ μὲν ἄρσενα τῶν ζώων εὐνούχους ἐργαζομένη, τὰ δὲ θήλεα
οὔτω μεθύσκουσα, ὡς καθεύδειν αὐτά. τρύφος οὖν ἐνταῦθα τῆς γῆς
ἀπορραγὲν συνεπέσπαστο σῶμα μεγίστου γίγαντος· κἂν ἀπιστῆς, 15
πλεύσωμεν· πρόκειται γὰρ γυμνὸς ἔτι καὶ ὁ ἐς Ναύλοχον πλοῦς βραχύς.
13 Φ. Ἐβουλόμην μὲν ἂν καὶ ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἐλθεῖν, ἀμπελουργέ,
θαῦμα εἶ που τοιοῦτον εὔροιμι· ἢ δὲ ἐμπορία οὐ ξυγχωρεῖ τοσοῦτον
140 ἀποφοιτᾶν ἑαυτῆς, ἀλλὰ δεῖ προσδεδέσθαι τῇ νηί, καθάπερ τὸν Ὀδυσ-
σέα· εἰ δὲ μή, καὶ τὰ ἐκ πρῶρας, φασί, καὶ τὰ ἐκ πρύμνης ἀπολεῖται. 20
1 4 Α. Ἀλλὰ μήπω, ξένε, πιστὰ ἡγοῦ ἃ εἶπον, πρὶν ἔς τε τὴν νῆσον τὴν
Κῶ πλεύσης, ἐν ἣ τὰ τῶν γηγενῶν ὅστ' ἀνάκειται, Μερόπων, φασί,
τῶν πρώτων, ἐν Φρυγίᾳ δὲ τὰ τε Ὑλλου τοῦ Ἡρακλέους ἴδης, καὶ νῆ
Δί' ἐν Θετταλίᾳ τὰ τῶν Ἀλωαδῶν, ὡς ἐννεόργυιοι ἀτεχνῶς ἐγένοντο
15 καὶ ὅποιοι ἄδονται. Νεαπολίται δὲ Ἰταλίαν οἰκοῦντες θαῦμα πεποίη- 25
ται τὰ τοῦ Ἀλκνονέως ὅστ' αὐτοῦ. λέγουσι γὰρ δὴ πολλοὺς τῶν γιγάντων
16 ἐκεῖ βεβλησθαι καὶ τὸ Βέσβιον ὄρος ἐπ' αὐτοὺς τύφασθαι. καὶ μὴν καὶ
ἐν Παλλήνῃ, ἣν Φλέγραν οἱ ποιεῖται ὀνομάζουσι, πολλὰ μὲν σώματα
ἢ γῆ τοιαῦτα ἔχει γιγάντων στρατοπεδευσάντων ἐκεῖ, πολλὰ δὲ ὄμβροι

τε καὶ σεισμοὶ ἀνακαλύπτουσι. θαρσεῖ δὲ οὐδὲ ποιμὴν περὶ μεσημβρίαν
ἐκεῖνο τὸ χωρίον ὑποπαταγούτων εἰδώλων, ἃ ἐν αὐτῷ μαίνεται. τὸ δὲ 17
ἀπιστεῖν τοῖς τοιούτοις ἴσως πού καὶ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους ἦν, ὅθεν τὸν
Γηρῶνιον ἐν τῇ Ἐρυθείᾳ ἀποκτείνας καὶ μεγίστῳ αὐτῷ ἐντετυχηκέναι
5 λεγόμενος, ἀνέθηκε τὰ ὀστᾶ ἐς Ὀλυμπίαν, ὡς μὴ ἀπιστοῖτο τοῦ ἄθλου.

Φ. Εὐδαιμονίζω σε τῆς ἱστορίας, ἀμπελουργέ. ἐγὼ δὲ μεγάλα μὲν 18
ἠγνόουν, ἀνοήτως δὲ ἠπίστουν. ἀλλὰ τὰ τοῦ Πρωτεσίλεω πῶς ἔχει;
καιρὸς γάρ πού ἐπ' ἐκεῖνα ἦκειν μηκέτ' ἀπιστούμενα.

Α. Περὶ τῶν τοιούτων ἄκουε, ξένε. κεῖται μὲν οὐκ ἐν Τροίᾳ ὁ Πρω- 9
10 τεσίλεως ἀλλ' ἐν Χερρονήσῳ ταύτῃ, κολωνὸς δὲ αὐτὸν ἐπέχει μέγας
οὔτοσι δῆπου ὁ ἐν ἀριστερᾷ, πτελέας δὲ ταύτας αἱ νύμφαι περὶ τῷ
κολωνῷ ἔφυσαν καὶ τοιόνδε ἐπὶ τοῖς δένδροισι τούτοις ἔγραψάν πού 141
αὐταὶ νόμον· τοὺς πρὸς τὸ Ἴλιον τετραμμένους τῶν ὄζων ἀνθεῖν μὲν 2
πρωί, φυλλορροεῖν δὲ αὐτίκα καὶ προαπόλλυσθαι τῆς ὥρας (τοῦτο δὲ
15 τὸ τοῦ Πρωτεσίλεω πάθος), τῷ δὲ ἑτέρῳ μέρει ζῆν τὸ δένδρον καὶ εὖ
πράττειν. καὶ ὅποσα δὲ τῶν δένδρων μὴ περὶ τὸ σῆμα ἔστηκεν, ὥσπερ 3
καὶ ταυτὶ τὰ ἐν κήπῳ, πᾶσιν ἔρρωται τοῖς ὄζοις καὶ θαρσεῖ τὸ ἴδιον.

Φ. Ὅρῳ, ἀμπελουργέ, καὶ θαυμάζειν ἔχων οὐ τεθαύμακα· σοφὸν γὰρ 4
τὸ θεῖον.

Α. Τὸ δέ γε ἱερόν, ἐν ᾧ κατὰ τοὺς πατέρας ὁ Μῆδος ὕβριζεν, ἐφ' ᾧ 5
καὶ τὸ τάριχος ἀναβιῶναί φασι, τοῦτο ἠγοῦ, ᾧ ξένε· καταλείπεται δὲ
αὐτοῦ ὄρᾳς ὡς ὀλίγα. τότε δέ, οἶμαι, χαρίεν τε ἦν καὶ οὐ μικρόν, ὡς
ἔστι τοῖς θεμελίοις ξυμβαλέσθαι. τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦτο βέβηκε μὲν ἐπὶ 6
νεώς, τὸ γὰρ τῆς βάσεως σχῆμα πρῶρα, ἴδρονται δὲ ναύαρχος. περι-
25 τρίψας δὲ αὐτὸ ὁ χρόνος καὶ νῆ Δί' οἱ ἀλείφοντές τε καὶ ἐπισφραγιζό-
μενοι τὰς εὐχὰς ἐξηλλάχασιν τοῦ εἶδους. ἐμοὶ δὲ οὐδὲν τοῦτο· αὐτῷ γὰρ 7

ξύνειμι καὶ αὐτὸν βλέπω καὶ οὐδὲν ἄν μοι γένοιτο ἄγαλμα ἐκείνου ἥδιον.

- 10 Φ. Ἡ καὶ διαγράψεις μοι αὐτὸν καὶ κοινωνήσεις τοῦ εἶδους;
- 2 Α. Χαίρων γε, νῆ τὴν Ἀθηναῖαν, ὦ ξένε. γέγονε μὲν γὰρ ἀμφὶ τὰ εἴκοσί που μάλιστα ἔτη. τηλίκος δὲ ἐλάσας ἐς Τροίαν, ἀβροῶ ἰούλω βρούει καὶ ἀπόζει αὐτοῦ ἥδιον ἢ τὸ μετόπωρον τῶν μύρτων. φαιδρὰν δὲ ὄφρῶν περὶ τὸ ὄμμα βέβληται· τὸ γὰρ ἐπίχαρι αὐτῷ φίλον. βλέπει δὲ ἐν μὲν ταῖς σπουδαῖς σύντονον καὶ σφοδρόν, εἰ δὲ ἀνειμένου τύχοιμεν, φεῦ τῶν
- 142 3 ὀφθαλμῶν ὡς ἐπαφρόδιτοί τε καὶ φιλικοὶ φαίνονται. καὶ μὴν καὶ κόμης ξανθῆς ἔχει τὸ μέτριον· ἔστι γὰρ ὡς ἐπικρέμασθαι τῷ μετώπῳ μᾶλλον ἢ κατ' αὐτοῦ πίπτειν. καὶ τετράγωνος ἡ ἰδέα τῆς ῥινός, οἷον ἀγάλματος. φθέγγεται δὲ γεγωνότερον ἢ αἰ σάλπιγγες καὶ ἀπὸ μικροῦ γε τοῦ
- 4 στόματος. γυμνῷ δὲ ἐντυχεῖν ἥδιστον· εὐπαγῆς γὰρ καὶ κοῦφος, ὥσπερ οἱ δρομικοὶ τῶν ἐρμῶν. τὸ δὲ μῆκος δεκάπηχς τάχα, δοκεῖ δ' ἄν μοι καὶ ὑπὲρ τοῦτο ἀναδραμεῖν εἰ μὴ ἐν μειρακίῳ ἀπέθανεν.
- 5 Φ. Εἶδον τὸν νεανίαν, ἀμπελουργέ, καὶ ἄγαμαί σε τοῦ ἐταίρου. ὦπλισται δὲ ἢ τί;
- Α. Χλαμύδα ἐνήπτει, ξένε, τὸν Θετταλικὸν τρόπον, ὥσπερ τὸ ἄγαλμα τοῦτο. ἀλουργῆς δὲ ἢ χλαμύς, θείου ἄνθους. ἄρρητον γὰρ τὸ τῆς πορφύρας ἄνθος.
- 11 Φ. Ὁ δὲ δὴ ἔρωσ, ὄν τῆς Λαοδαμείας ἦρα, πῶς ἔχει αὐτῷ νῦν;
- Α. Ἐρᾶ, ξένε, καὶ ἐρᾶται, καὶ διάκεινται πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ οἱ θερμοὶ τῶν νυμφίων.
- 2 Φ. Περιβάλλεις δὲ ἤκοντα ἢ διαφεύγει σε καπνοῦ δίκην, ὥσπερ τοὺς ποιητάς;
- Α. Χαίρει περιβάλλοντι καὶ ξυγχωρεῖ φιλεῖν τε αὐτὸν καὶ τῆς δέξης ἐμφορεῖσθαί γε.
- 3 Φ. Θαμίζει δὲ ἢ διὰ πολλοῦ ἤκει;
- Α. Τετράκις τοῦ μηνός ἢ πεντάκις οἶμαι αὐτοῦ μετέχειν, ὁπότ' ἢ φυτεῦσαί ποτε τουτωνὶ τῶν φυτῶν βούλοιοτο ἢ τρυγῆσαι ἢ ἄνθη κείραι.

φιλοστέφανος γάρ τις καὶ ἠδίω ἀποφαίνων τὰ ἄνθη ὁπότε περὶ αὐτὰ εἶη.

Φ. Ἰλαρόν γε τὸν ἦρω λέγεις καὶ ἀτεχνῶς νυμφίον.

4

Α. Καὶ σώφρονά γε, ὦ ξένε. φιλόγελως γὰρ ὢν ὑφ' ἡλικίας, ὕβρει 143
 5 οὐδὲν πράττει. καὶ σμινύης δὲ ἄπτεται πολλάκις εἴ που ὀρύττων πέτρα
 ἐντύχοιμι, καὶ ξυλλαμβάνει μοι τῶν δυσέργων, κἂν ἀγνοήσω τι τῶν
 κατὰ γεωργίαν, διορθοῦταί με. τά τε δένδρα ἐγὼ μὲν παρακηκοὺς τοῦ 5
 Ὀμήρου μακρὰ ἐφύτευον μείον τοῦ ἄνω τὸ ἐς τὴν γῆν ἐμβιβάζων, καὶ
 ὁπότε ἐπελάβετό μου ὁ Πρωτεσίλεως, ἐχρώμην τοῖς τοῦ Ὀμήρου πρὸς
 10 αὐτόν, ὁ δὲ ὑπολαβὼν «αὐτὸς μέντοι Ὀμηρος τὸν ἐναντίον» ἔφη «κε-
 λεύει τρόπον ἢ σὺ πράττεις· μακρὰ γὰρ ὑπὸ σοφίας τὰ βαθέα οἶδεν,
 ὡς που τὰ φρέατα μακρὰ ὀνομάζει, βαθέα ὄντα»· καὶ τὰ δένδρα δὲ εἶπεν
 ἐμβιώσεσθαι τῇ γῇ μᾶλλον, εἰ τῷ μὲν πλείονι ἐστήκοι, τῷ δὲ ὀλίγῳ κι-
 νοῖτο. ἐπιστὰς δέ μοί ποτε ἄνθη ποτίζοντι «τὸ μύρον» εἶπεν, «ὦ τᾶν, 6
 15 οὐ δεῖται ὕδατος», διδάσκων δήπου μὴ ἔκπλυτα ποιεῖν τὰ ἄνθη.

Φ. Τὸν δὲ ἄλλον χρόνον, ὦ ἀμπελουργέ, ποῦ διαιτᾶται;

7

Α. Ποτὲ μὲν ἐν Αἰδου, φησί, ποτὲ δὲ ἐν Φθία, ποτὲ δὲ αὖ ἐν Τροία,
 οὗ οἱ ἑταῖροι, καὶ πρὸς θήρα συῶν τε καὶ ἐλάφων γινόμενος, ἀφικνεῖται
 κατὰ μεσημβρίαν καὶ καθεύδει ἑκταθεῖς.

Φ. Ποῦ δὲ τῇ Λαοδαμείᾳ ξύνεστιν;

8

Α. Ἐν Αἰδου, ξένε. καὶ λέγει αὐτὴν εὐδοκιμώτατα γυναικῶν πράττειν,
 ἀριθμουμένην ἐν αἷς Ἀλκηστίς τε ἢ Ἀδμήτου καὶ Εὐάδνη ἢ Καπανέως
 καὶ αἱ ταύταις ἴσαι σώφρονές τε καὶ χρησταί.

Φ. Εὐσσιτοῦνται δὲ ἀλλήλοις ἢ οὐ θέμις;

9

Α. Οὐπω, ξένε, σιτουμένῳ ἐνέτυχον οὐδὲ πίνοντα ἔγνω. καίτοι
 σπένδω γε αὐτῷ κατὰ ἐσπέραν ἀπὸ τουτωνὶ τῶν Θασίων ἀμπέλων,
 ἃς φυτεύει αὐτός, καὶ τρωκτὰ ὥραῖα τίθεμαι κατὰ μεσημβρίαν, ἐπει- 144
 δὲν θέρος τε ἤκη καὶ μετόπωρον ἰσθῆται· σελήνης τε ἰούσης ἐς κύκλον
 ἐν τῇ τοῦ ἦρος ὥρᾳ, γάλα ἐγχέας ἐς τὸν ψυκτῆρα τοῦτον «ἰδοῦ σοι»
 30 λέγω «τὸ τῆς ὥρας νᾶμα, σὺ δὲ πῖνε»· κἀγὼ μὲν εἰπὼν ταῦτα ἀπαλ-
 λάττομαι, τὰ δὲ βέβρωταί τε καὶ πέποται θᾶπτον ἢ καταμῦσαι.

- 12 Φ. Περὶ δὲ τῆς ἡλικίας ἣν γεγονὼς ἀπέθανε, τί φησιν;
 Α. Ἐλεεῖ, ξένε, τὸ ἑαυτοῦ πάθος καὶ τὸν δαίμονα, ἐφ' ᾧ τότε ἦν, ἄδικόν τε ἠγεῖται καὶ βάσκανον μὴ συγχωρήσαντα οἷ τὸν γοῦν πόδα ἐς τὴν Τροίαν ἐρεῖσαι· μὴ γὰρ ἂν μήτε Διομήδους τι ἐλαττωθῆναι
 2 μαχόμενος, μήτ' ἂν Πατρόκλου, μήτ' ἂν τοῦ δευτέρου Αἴαντος. τῶν γὰρ Αἰακιδῶν λελεῖφθαι τὰ πολέμια δι' ἡλικίαν φησίν· αὐτὸς μὲν γὰρ εἶναι μειράκιον, ἐκείνων δὲ τὸν μὲν Ἀχιλλέα εἶναι νεανίαν, τὸν δὲ
 3 Αἴαντα ἄνδρα. καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς αὐτὸν Ὀμήρῳ εἰρημένα ἐπαινεῖ, καίτοι μὴ πάντα ἐπαινῶν τὰ Ὀμήρου, ὡς ἀμφίδρονον μὲν αὐτῷ τὴν γυναῖκα εἶπεν, ἡμιτελῆ δὲ τὴν οἰκίαν, περιμάχητον δὲ τὴν ναῦν ἐφ' ἧς ἔπλευσε,
 4 πολεμικόν τε αὐτὸν καλεῖ. ἑαυτὸν δὲ ὀλοφύρεται μηδὲν ἐν Τροίᾳ ἐργασάμενον, ἀλλὰ πεσόντα ἐν γῆ ἧς οὐδὲ ἐπέβη. καὶ τὴν οὐλὴν δὲ ἐντετύπεται τῷ μηρῷ· τὸ γὰρ τραῦμα συναπορροῦσθαι φησι τῷ σώματι.
- 13 Φ. Γυμνάζεται δέ, ᾧ ἀμπελουργέ, τίνα τρόπον; ἐπειδὴ ἔφασκες αὐτὸν καὶ τοῦτο ἐξασκεῖν.
 Α. Γυμνάζεται, ξένε, τὰ πολεμικὰ πλὴν τοξικῆς, τὰ δὲ γυμναστικά πλὴν πάλης· τὸ μὲν γὰρ τοξεύειν δειλῶν ἠγεῖται, τὸ δὲ παλαίειν ἀργῶν.
- 2 Φ. Παγκρατιάζει δὲ πῶς ἢ πυκτεύει;
 145 Α. Σκιᾶς, ᾧ ξένε, τούτων γυμνάζεται, καὶ δισκεύει μείζον ἢ ἐφικέσθαι ἄνθρωπον. ἀνακρούει μὲν γὰρ ὑπὲρ τὰς νεφέλας τὸν δίσκον,
 20 ῥίπτει δὲ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πήχεις καὶ ταῦθ', ὡς ὄρᾶς, διπλάσιον τοῦ Ὀλυμπικοῦ ὄντα. δραμόντος δὲ αὐτοῦ οὐκ ἂν εὗροις ἵχνος, οὐδ' ἂν ἐνσημήναιτό τι τῇ γῆ ὁ πούς.
- 3 Φ. Καὶ μὴν καὶ ἵχνη μεγάλα ἐντετύπεται τοῖς δρόμοις, ἐς τὸ δεκάπηχον μέγεθος τοῦ ἥρω.
 Α. Βαδίζοντος, ξένε, τὰ ἵχνη ἐκεῖνα καὶ γυμναζομένου τι ἕτερον· δραμόντος δὲ ἄσημος ἡ γῆ· μετέωρος γὰρ τις καὶ οἷον ἐπικυματίζων αἴρεται. φησὶ δὲ καὶ παραδραμεῖν ἐν Αὐλίδι τὸν Ἀχιλλέα ἐν ἄθλοις, γυμναζομένης ἐπὶ Τροίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὑπὲρ τὸ πήδημα τὸ ἐκείνου
 4 ἀρθῆναι. τὰ δὲ πολέμια συγχωρεῖ, ὡς ἔφην, τῷ Ἀχιλλεῖ πλὴν τῆς ἐν 30

Μυσοῖς μάχης· ἐκεῖ γὰρ πλείους ἀπεκτονένοι τῶν Μυσῶν ἢ ἐκεῖνος, ἀριστεῖα δὲ ἀπενηρέχθαι· κεκρατηκένοι δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν περὶ τῆς ἀσπίδος.

Φ. Καὶ τί ἂν εἶη, ἀμπελουργέ, τὸ τῆς ἀσπίδος; οὔτε γὰρ ποιητῆ εἶρη- 14
5 ταί πω, οὔτε ἐς λόγον τινὰ τῶν Τρωικῶν ἤκει.

Α. Περὶ πολλῶν, ξένε, τοῦτ' ἐρεῖς· πολλὰ γὰρ περὶ τε ἀνδρῶν περὶ
τε πολεμικῶν ἔργων ὁ ἦρωσ λέγει μήπω τοῖς πολλοῖς δῆλα ὄντα. τὸ 2
δὲ αἴτιον· φησὶν αὐτούς, κατὰ ἔκπληξιν τῶν Ὀμήρου ποιημάτων, ἐς
μόνους Ἀχιλλέα τε καὶ Ὀδυσσεά βλέψαντας ἀμελήσαι καλῶν καὶ ἀγα-
10 θῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν μὲν οὐδὲ ἐπιμνησθῆναι τὸ παράπαν, τοῖς δὲ
ἀναθεῖναι τριήρη τεττάρων ἐπῶν. τὸν μὲν δὴ Ἀχιλλέα φησὶν ἐπαξίως
ὑμνῆσθαι, τὸν δὲ Ὀδυσσεά μειζόνως. καὶ ὅποσα δὲ Σθενέλου τε καὶ 3
Παλαμήδους καὶ τῶν τοιῶνδε ἀνδρῶν παραλέλειπται, δίδειμί σοι μικρὸν
ὑστερον· μὴ γὰρ ἀγνοήσας γε ἀπέλθοις τι τούτων. καὶ τὸν λόγον 146
15 δὲ τὸν Μύσιον, ἐς ὃν ἤκει ἡ ἀσπίς, αὐτίκα ἀποτελοῦμεν. νῦν δέ, ἐπειδὴ 4
παγκρατίου καὶ πυγμαῖης καὶ δίσκου μνημονεύοντες ἐς τὴν ἀσπίδα ἀπ-
ηνέχθημεν, ἄκουε τοῦ ἦρω θαύματα πρὸς ἀθλητὰς οἳ ἐχρήσαντο αὐτῷ
συμβούλῳ. τὸν Κίλικα, οἶμαι, παγκρατιαστὴν ἀκούεις, ὃν Ἀλτῆρα
ἐκάλουν οἱ πατέρες, ὡς μικρὸς ἦν καὶ τῶν ἀντιπάλων παρὰ πολὺ.

Φ. Οἶδα τεκμαιρόμενος δήπου τοῖς ἀνδριᾶσι· χαλκοῦς γὰρ πολλαχοῦ 15
ἔστηκε.

Α. Τούτῳ, ξένε, περιῆν μὲν καὶ ἐπιστήμης, περιῆν δὲ καὶ θυμοῦ,
καὶ μάλα ἐρρώννυ αὐτὸν ἢ εὐαρμοστία τοῦ σώματος. ἀφικόμενος οὖν 2
ἐς τὸ ἱερὸν τοῦτο ὁ παῖς (ἔπλει δὲ εὐθὺ Δελφῶν ἀγωνιούμενος τὴν κρί-
25 σιν) ἠρώτα τὸν Πρωτεσίλεων, ὃ τι πράττων περιέσοιτο τῶν ἀντιπά-
λων· ὁ δὲ «πατούμενος» ἔφη. ἀθυμία οὖν αὐτίκα τὸν ἀθλητὴν ἔσχεν 3

ὡς καταβεβλημένον ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ· τὸ δ' ἀποπτερνίζειν ἐν ἀγωνίᾳ
 πρῶτος εὐρὼν ξυνηκεν ὕστερον ὅτι κελεύει αὐτὸν μὴ μεθίεσθαι τοῦ
 ποδός· τὸν γὰρ προσπαλαίοντα τῇ πτέρῃ πατεῖσθαι τε ξυνεχῶς χρῆ
 καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ ἀντιπάλῳ. καὶ τοῦτο πράττων ὁ ἀθλητῆς οὗτος
 4 ὀνόματος λαμπροῦ ἔτυχε καὶ ἠττήθη οὐδενός. ἀκούεις δέ που καὶ Πλούτ-
 αρχον ἐκεῖνον τὸν δεξιόν;

Φ. Ἀκούω. τὸν γὰρ πύκτην, ὡς τὸ εἰκός, λέγεις.

5 Α. Οὗτος ἀνιὼν τὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα ἐπὶ τοὺς ἄνδρας ἰκετεύει
 τὸν ἥρω χρῆσαι οἱ περὶ τῆς νίκης· ὁ δὲ αὐτὸν κελεύει Ἀχελῷῳ ἐναγω-
 νίῳ εὐχεσθαι.

6 Φ. Τί οὖν τὸ αἶνιγμα;

147 Α. Ἦγωνίζετο μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ πρὸς Ἑρμείαν τὸν Αἰγύπτιον τὴν περὶ
 τοῦ στεφάνου νίκην. ἀπειρηκότες δὲ ὁ μὲν ὑπὸ τραυμάτων, ὁ δὲ ὑπὸ
 δίψης (καὶ γὰρ ἀκμάζουσα μεσημβρία περὶ τὴν πυγμὴν εἰστήκει), νε-
 φέλη ἐς τὸ στάδιον καταρρήγνυται καὶ διψῶν ὁ Πλούταρχος ἔσπασε τοῦ
 ὕδατος ὃ ἀνειλήφει τὰ περὶ τοῖς πήχεσι κώδια· καὶ τὸν χρησμὸν
 ἐνθυμηθεῖς, ὡς μετὰ ταῦτα ἔφασκεν, εἰς θάρσος ὤρμησε καὶ ἔτυχε τῆς
 7 νίκης. Εὐδαίμονα δὲ τὸν Αἰγύπτιον θαυμάζεις τῆς καρτερίας ἴσως, εἰ πυ-
 κτεύοντί που παρέτυχες. τούτῳ ἐρομένῳ πῶς ἂν μὴ ἠττηθείη, «θανά-
 του» ἔφη «καταφρονῶν».

Φ. Καὶ πείθεταί γε, ὦ ἀμπελουργέ, τῷ χρησμῷ· παρασκευάζων γὰρ
 οὕτως ἑαυτόν, ἀδαμάντινος τοῖς πολλοῖς καὶ θεῖος δοκεῖ.

8 Α. Ἐλιξ δὲ ὁ ἀθλητῆς αὐτὸς μὲν οὕτω προσπέπλευκε τῷ ἱερῷ τούτῳ,
 πέμπας δέ τινα τῶν ἑαυτοῦ ἑταίρων ἤρετο ποσάκις νικήσει τὰ Ὀλύμ-
 πια· ὁ δὲ «δὶς» ἔφη «νικήσεις, ἐὰν μὴ ἐθέλης τρίς».

9 Φ. Δαιμόνιον, ἀμπελουργέ· λέξεις γὰρ που τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ προαχθέν·
 προὑπαρχούσης γὰρ αὐτῷ νίκης μιᾶς, ὅτ' ἀνὴρ ἐκ παίδων ἐνίκα πάλην,

ἀπεδύσατο τὴν ἐπ' ἐκείνη Ὀλυμπιάδα πάλην τε καὶ παγκράτιον, ἐφ'
 ᾧ δυσχεράναντες οἱ Ἥλειοι διανοοῦντο μὲν ἀμφοῖν εἴργειν αὐτὸν ἐγκλή-
 ματα Ὀλυμπικά ξυντιθέντες αὐτῷ· μόγις δ' οὖν ἀνέδησαν τὸ παγκρά-
 τιον. καὶ τοῦτον ἄρα τὸν φθόνον ὁ Πρωτεσίλεως φυλάξασθαι προὔ- 10
 5 λεγεν, εἰδὼς αὐτὸν ἀντίπαλον τοῖς ἐξηρημένοις ὄντα.

Α. Ἄριστα, ξένε, τοῦ χρησιμοῦ ἐτεκμήρω.

Φ. Τῶν δὲ δὴ νόσων τίνας ἰᾶται; πολλοὺς γὰρ αὐτῷ φῆς εὔχεσθαι. 16

Α. Πάσας ἰᾶται ὁπόσαι εἰσί, μάλιστα δὲ τὰς φθόας τε καὶ τοὺς ὑδέ- 148
 ρους καὶ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν νόσους καὶ τοὺς τεταρταίῳ πυρέσσοντας.
 10 ἔστι καὶ ἐρῶντι τυχεῖν αὐτοῦ ξυμβούλου· ξυναλγεῖ γὰρ σφόδρα τοῖς τὰ 2
 ἐρωτικὰ ἀτυχοῦσι καὶ ὑποτίθεται αὐτοῖς ἐπιδὰς καὶ τέχνας, αἷς τὰ
 παιδικὰ θέλξουσι. μοιχοῖς δὲ οὔτε προσδιαλέγεται οὐδὲν οὔτε ὑποτίθε-
 ταί τι ἐρωτικόν· φησὶ γὰρ ἀπηχθῆσθαι αὐτοῖς, ἐπειδὴ τὸ ἐρᾶν δια-
 βάλλουσιν. ἀφικομένου γοῦν ἐνταῦθα μοιχοῦ ποτε αὐτῇ γυναικὶ ἦν ἐπεί- 3
 15 ρα, καὶ ξυνομνῶναι βουλομένων ἐπὶ τὸν ἄνδρα παρόντα μὲν, ξυνιέντα
 δὲ οὔπω — ὁ μὲν γὰρ ἔτυχε καθεύδων μεσημβρίας ἐνταῦθα, οἱ δ'
 ὤμνυσαν ἤδη προσεστηκότες τῷ βωμῷ...

Φ. Τί οὖν ὁ Πρωτεσίλεως;

Α. Ἐξορμᾷ τοῦτον τὸν κύνα καίτοι χρηστόν, ὡς ὄρᾳς, ὄντα προσπεσεῖν 4
 20 τε αὐτοῖς κατόπιν καὶ δακεῖν ἔτι ὀμνύντας· καὶ τὸν ὄρκον οὕτως
 ξυγγέας ἐφίσταται τῷ ἀνδρὶ καὶ κελεύει αὐτὸν ἐκείνων μὲν ἀμελεῖν,
 τὸ γὰρ δῆγμά σφωρ ἀνίατον εἶναι, σφάζειν δὲ νῦν γοῦν αὐτόν τε καὶ τὸν
 αὐτοῦ οἶκον· τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς πάντα γινώσκειν, τοὺς δὲ ἥρωας θεῶν
 μὲν ἐλάττω, πλείω δὲ ἀνθρώπων. πολὺς ἐπιρρεῖ τῶν τοιούτων ὄχλος 5
 25 εἰ πάντων ἀπομνημονεύοιμι, ὄντων γε καὶ τῶν ἐν Φθίᾳ τε καὶ Φυλάκῃ
 φανερῶν πᾶσιν ὅσοι Θετταλίαν οἰκοῦσι· καὶ γὰρ τὸ ἐκείνη ἱερὸν ἐνεργ-
 γὸν τῷ Πρωτεσίλεω, καὶ πολλὰ τοῖς Θετταλοῖς ἐπισημαίνει φιλάν-
 θρωπά τε καὶ εὐμενῆ, καὶ ὀργίλα αὖ εἰ ἀμελοῖτο.

Φ. Πείδομαι, νῆ τὸν Πρωτεσίλεων, ἀμπελουργέ· καλὸν γάρ, ὡς 6
 30 ὄρῳ, καὶ ὀμνῶναι τοιοῦτον ἥρω.

- 17 Α. Ἡ ἀδικήσεις γε ἀπιστῶν, ξένε. τόν τε Ἀμφιάρεων, ὃν λέγεται ἢ
 149 γῆ ἐν σοφῷ ἀδύτῳ ἔχειν, Ἀμφίλοχόν τε τὸν τούτου παῖδα πλείω ἴσως
 2 ἢ ἐγὼ γινώσκεις, οὐ πολὺν ἀπέχων τῆς Κιλικῶν ἠπείρου. καὶ Μάρωνα
 δὲ τὸν Εὐάνθους ἀδικοίης ἂν ἐπιφοιτῶντα ταῖς ἐν Ἰσμάρῳ ἀμπέλοις
 καὶ ἠδνοίνους αὐτὰς ἐργαζόμενον φυτεύοντά τε καὶ κυκλοῦντα, ὅτε 5
 δὴ ὄραται τοῖς γεωργοῖς ὁ Μάρων καλός τε καὶ ἄβρός καὶ ἀναπνέων
 3 πότιμόν τε καὶ οἰνῶδες. γινώσκειν δὲ χρῆ καὶ τὰ τοῦ Θρακὸς Ῥήσου·
 Ῥῆσος γάρ, ὃν ἐν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέκτεινε, λέγεται οἰκεῖν τὴν Ῥοδό-
 πην καὶ πολλὰ αὐτοῦ θαύματα ἄδουσιν· ἵπποτροφεῖν τε γάρ φασιν αὐτὸν
 4 καὶ ὀπλιτεύειν καὶ θήρας ἄπτεσθαι. σημεῖον δὲ εἶναι τοῦ θηρᾶν τὸν 10
 ἥρω τὸ τοὺς σῦς τοὺς ἀγρίους καὶ τὰς δορκάδας καὶ ὅποσα ἐν τῷ
 ὄρει θηρία φοιτᾶν πρὸς τὸν βωμὸν τοῦ Ῥήσου κατὰ δύο ἢ τρία, θύεσθαι
 5 τε οὐδενὶ δεσμῷ ξυνεχόμενα καὶ παρέχειν τῇ μαχαίρᾳ ἑαυτά. λέγεται
 δὲ ὁ ἥρωσ οὗτος καὶ λοιμοῦ ἐρύκειν τοὺς ὄρους· πολυανθρωποτάτη δὲ ἢ
 6 Ῥοδόπη καὶ πολλαὶ περὶ τὸ ἱερὸν αἰ κῶμαι. ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ βοήσε- 15
 σθαι ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ συστρατιωτῶν ὁ Διομήδης, εἰ τὸν μὲν Θρακα
 τοῦτον, ὃν ἀπέκτεινεν αὐτὸς μηδὲν εὐδόκιμον ἐν Τροίᾳ ἐργασάμενον,
 μηδὲ δείξαντά τι ἐκεῖ λόγου ἄξιον πλὴν ἵππων λευκῶν, εἶναί τε ἠγοί-
 μεθα καὶ θύοιμεν αὐτῷ διὰ Ῥοδόπης τε καὶ Θράκης πορευόμενοι, τοὺς
 δὲ θεῖά τε καὶ λαμπρὰ εἰργασμένους ἔργα ἀτιμάζοιμεν, μυθώδη τὴν 20
 περὶ αὐτοὺς δόξαν ἠγούμενοι καὶ κεκομπασμένην.
- 18 Φ. Μετὰ σοῦ λοιπόν, ἀμπελουργέ, τάττω ἑμαντὸν καὶ οὐδεὶς ἔτι
 τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσει· οἱ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ἐν Ἰλίῳ, οὓς ἔφασκες
 τὸν μάχιμον τρόπον δι' αὐτοῦ στείχειν, πότε ὤφθησαν;
 150 2 Α. Ὅρῶνται, ἔφην, ὀρῶνται ἔτι βουκόλοις τε τοῖς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ 25
 νομεῦσι μεγάλοι καὶ θεῖοι, καὶ θεῶνται ἔστιν ὅτε ἐπὶ κακῷ τῆς γῆς·
 εἰ μὲν γὰρ κεκοιμημένοι φαίνονται, ἀνχμὸν ἐπισημαίνουσι τῇ χώρᾳ, εἰ
 δὲ ἰδρωτός πλέοι, κατακλυσμούς τε καὶ ὄμβρους, εἰ δὲ αἷμα περὶ αὐτοῖς
 ἢ τοῖς ὄπλοις φαίνοιτο, νόσους τῷ Ἰλίῳ ἀναπέμπουσιν· εἰ δὲ μηδὲν

τούτων περὶ τοῖς εἰδώλοις ὄρῳτο, ἀγαθὰς ἤδη ἄγουσι τὰς ὥρας καὶ
 σφάπτουσιν αὐτοῖς τότε οἱ νομεῖς, ὁ μὲν ἄρνα, ὁ δὲ ταῦρον, ὁ δὲ πῶλον, ὁ
 δ' ἄλλο τι ὧν νέμει. φθορὰς δέ, ὅποσαι περὶ τὰς ἀγέλας γίνονται, πάσας 3
 ἐξ Αἴαντος ἤκειν φασίν, οἶμαι διὰ τὸν ἐν τῇ μανίᾳ λόγον, ὅτε δὴ ὁ Αἴας
 5 λέγεται ταῖς ἀγέλαις ἐμπεσὼν διαφορῆσαί σφας οἶον κτείνων τοὺς Ἀχαι-
 οὺς ἐπὶ τῇ κρίσει· καὶ οὐδὲ νέμει περὶ τὸ σῆμα οὐδεὶς φόβῳ τῆς πόας·
 νοσώδης γὰρ δὴ ἀναφύεται καὶ πονηρὰ βόσκειν. ἔστι δέ τις λόγος ὡς 4
 Τρωῆς ποτε ποιμένες ἐς τὸν Αἴαντα ὑβρίζον νενοσηκότων αὐτοῖς τῶν
 προβάτων, καὶ περιστάντες τὸ σῆμα πολέμιον μὲν Ἐκτορος τὸν ἥρωα
 10 ἐκάλουν, πολέμιον δὲ Τροίας τε καὶ ποιμνίων· καὶ ὁ μὲν μανῆναι αὐ-
 τόν, ὁ δὲ μαίνεσθαι, ὁ δ' ἀσελγέστατος τῶν ποιμένων (O 727)

Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε,

μέχρι τούτου τὸ ἔπος αὐτῷ ἐπερραφώδει ὡς δειλῷ· ὁ δὲ «ἀλλὰ ἔμιμνον»
 εἶπε βοήσας ἐκ τοῦ τάφου φρικῶδές τι καὶ ὄρθιον· λέγεται δὲ καὶ δου-
 15 πῆσαι τοῖς ὄπλοις, οἶον ἐν ταῖς μάχαις εἰώθει. τὸ μὲν δὴ τῶν κακοδαι- 5
 μόνων ἐκείνων πάθος οὐ χρεὶ θαυμάζειν, εἰ Τρωῆς τε καὶ νομεῖς ὄντες
 ἐξεπλάγησαν ὄρμην Αἴαντος, καὶ οἱ μὲν ἔπεσον αὐτῶν, οἱ δ' ἔτρεσαν,
 οἱ δ' ὄχοντο φεύγοντες οὐ ἐποίμαινον· τὸν δὲ Αἴαντα θαυμάσαι ἄξιον·
 ἀπέκτεινε γὰρ οὐδένα αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν παροιμίαν, ἣ ἐχρῶντο, ἐκαρτέ- 151
 20 ρησε μόνον ἐνδειξάμενος αὐτοῖς τὸ ἀκούειν. ὁ δὲ Ἐκτωρ οὐκ ἐγίνωσκεν, 6
 οἶμαι ξένη, τὴν ἀρετὴν ταύτην· ὑβρίσαντος γὰρ ἐς αὐτὸν πέρυσι μειρα-
 κίου τινός (ἦν δ' ὡς φασὶ κομιδῆ νέον καὶ ἀπαίδευτον), ὄρμησεν ἐπὶ τὸ
 μειράκιον καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸ ἐν ὁδῷ, ποταμῷ τὸ ἔργον προσθείς.

Φ. Ἄγνοοῦντι λέγεις, ἀμπελουργέ, καὶ σφόδρα ἐκπληττομένῳ τὸν 19
 25 λόγον· ὄμην γὰρ μηδαμοῦ φαίνεσθαι τὸν ἥρωα τοῦτον, καὶ ὁπότε μοι
 τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπήγγελλες, ὑπερήλγουν τοῦ Ἐκτορος, εἰ μήτε ἀρότης
 τι ὑπὲρ αὐτοῦ λέγει μήτε αἰπόλος, ἀλλ' ἀφανής ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις
 καὶ ἀτεχνῶς κεῖται. περὶ μὲν γὰρ τοῦ Πάριδος οὐδ' ἀκούειν ἀξιῶ 2

οὐδέν, δι' ὃν τοιοῖδε καὶ τοσοῖδε ἔπεσον· περὶ δὲ τοῦ Ἑκτορος, ὃς ἔρει-
σμα μὲν τῆς Τροίας καὶ τοῦ ξυμμαχικοῦ παντός ἦν, ἵππους δὲ ξυνεῖχε
τέτταρας, ὃ μηδεὶς τῶν ἠρώων ἕτερος, τὰς δὲ τῶν Ἀχαιῶν κατεπίμπρη
ναῦς, ἐμάχετο δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁμοῦ πάντας ἐφορμῶντάς τε καὶ ξυν-
ταπτομένους ἐπ' αὐτόν, οὐκ ἂν ἐροίμην γέ τι, οὐδ' ἂν ἀκούσαιμι χαίρων, 5
εἰ μὴ διαπηδῶης αὐτὰ μηδ' ἀμελῶς λέγοις;

- 3 Α. Ἄκουε διὰ πλειόνων, ἐπειδὴ τοῦτο ἡγῆ τὸ μὴ ἀμελῶς φράζειν· τὸ
ἐν Ἰλίῳ ἄγαλμα τοῦ Ἑκτορος ἡμιθέῳ ἀνθρώπῳ ἔοικε καὶ πολλὰ ἦθη
ἐπιφαίνει τῷ θεωροῦντι αὐτὸ ξὺν ὀρθῷ λόγῳ· καὶ γὰρ φρονηματώδες
δοκεῖ καὶ γοργὸν καὶ φαιδρὸν καὶ ξὺν ἀβρότητι σφριγῶν καὶ ἡ ὥρα 10
μετ' οὐδεμιᾶς κόμης. ἔστι δ' οὕτω τι ἔμπνου, ὡς τὸν θεατὴν ἐπι-
4 σπάσασθαι θιγεῖν. τοῦτο ἴδρυνται μὲν ἐν περιβλέπτῳ τοῦ Ἰλίου, πολλὰ δὲ
ἐργάζεται χρηστὰ κοινῇ τε καὶ ἐς ἓνα, ὅθεν εὐχονται αὐτῷ καὶ ἀγῶνα
152 θύουσιν· ὅτε δὴ θερμὸν οὕτω καὶ ἐναγώνιον γίνεται, ὡς καὶ ἰδρῶτα
5 ἀπ' αὐτοῦ λείβεσθαι. μειράκιον οὖν Ἀσσύριον ἦκον ἐς τὸ Ἰλίον ἐλοι- 15
δορεῖτο τῷ Ἑκτορι, προφέρον αὐτῷ τὰς τε ἔλξεις, αἱ ἐξ Ἀχιλλέως
ποτὲ ἐς αὐτὸν ἐγένοντο, καὶ τὸν τοῦ Αἴαντος λίθον, ᾧ βληθεὶς ἀπέθανε
πρὸς βραχύ, καὶ ὡς Πάτροκλον τὰ πρῶτα ἔφυγε, καὶ ὡς οὐδὲ ἀπέκτει-
νεν ἀλλὰ ἕτεροι. μετεποίει δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἑκτορος· Ἀχιλλέως γὰρ
ἔφασκεν εἶναι αὐτὸ μετὰ τὴν κόμην, ἣν ἐκείρατο ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ. 20
6 τούτων ἐμφορηθὲν ἐξήλασεν ἐκ τοῦ Ἰλίου, καὶ πρὶν ἢ δέκα πορευθῆναι
σταδίους, ποταμὸς οὕτω βραχύς, ὡς μηδὲ ὄνομα αὐτοῦ ἐν Τροίᾳ εἶναι,
μέγας ἐκ μικροῦ αἴρεται, καὶ ὡς ἀπήγγελλον οἱ διαφυγόντες τῶν ὀπα-
δῶν, ὀπλίτης ἠγεῖτο τοῦ ποταμοῦ μέγας, παρακελευόμενος αὐτῷ βαρ-
βάρω τῇ φωνῇ καὶ σφοδρᾷ ἐπιστρέφειν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν ὁδόν, δι' ἧς τὸ 25
7 μειράκιον ἤλαυνεν ἐπὶ τεττάρων ἵππων οὐ μεγάλων· οὐς ὑπολαβὼν ὁ
ποταμὸς ὁμοῦ τῷ μειρακίῳ βοῶντί τε καὶ ξυνιέντι λοιπὸν τοῦ Ἑκτορος,

ἀπήγαγεν ἐς τὰ ἑαυτοῦ ἤθη καὶ οὕτως ἀπώλεσεν ὡς μηδὲ ἀνελέσθαι
 ξυγχωρῆσαι τὸ σῶμα· ὥχεται γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπη ἀφανισθέν.

Φ. Οὔτε τὸν Αἴαντα χρὴ θαυμάζειν, ἀμπελουργέ, καρτερήσαντα τὰ 8
 ἐκ τῶν ποιμένων, οὔτε τὸν Ἔκτορα ἠγεῖσθαι βάρβαρον μὴ ἀνασχόμενον
 5 τὰ ἐκ τοῦ μαιρακίου· τοῖς μὲν γὰρ καὶ ξυγγνώμη ἴσως, οἱ Τρῶες ὄντες, 9
 ἔτι καὶ πονήρως ἐχόντων σφίσι τῶν προβάτων, ἐπεπήδων τῷ τάφῳ·
 μαιρακίῳ δὲ Ἀσσυρίῳ πομπεύοντι ἐς τὸν τοῦ Ἴλίου ἦρω τίς συγγνώμη;
 οὐ γὰρ δὴ Ἀσσυρίοις ποτὲ καὶ Τρωσὶ πόλεμος ἐγένετο, οὐδὲ τὰς ἀγέλας
 σφῶν ὁ Ἔκτωρ ἐπόρθησεν, ὥσπερ τὰς τῶν Τρώων ὁ Αἴας.

10 Α. Πεπονθέναι τι πρὸς τὸν Ἔκτορα, ὦ ξένη, δοκεῖς, καὶ οὐκ ἀξιῶ ¹⁵³
 διαφέρεισθαι, ἀλλ' ἐπανίωμεν ἐπὶ τὰ τοῦ Αἴαντος· ἐκεῖθεν γὰρ οἶμαι ²⁰
 τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου πεποιῆσθαι.

Φ. Ἐκεῖθεν, ἀμπελουργέ, καὶ ὡς δοκεῖ, ἐπανίωμεν.

Α. Πρόσεχε οὖν, ξένη· νηὸς ποτε καθορμισαμένης ἐς τὸ Αἰάντειον 2
 15 δύο τῶν ξένων πρὸ τοῦ σήματος ἤλυόν τε καὶ πεττοῖς ἔπαιζον, ἐπιστὰς
 δὲ ὁ Αἴας «πρὸς θεῶν» ἔφη, «μετάθεσθε τὴν παιδιὰν ταύτην· ἀνα-
 μιμνήσκει γὰρ με τῶν Παλαμήδους ἔργων σοφοῦ τε καὶ μάλ' ἐπιτη-
 δείου μοι ἀνδρός. ἀπολώλεκε δὲ καμὲ κακείνον ἐχθρὸς εἰς ἄδικον εὐρῶν
 ἐφ' ἡμῖν κρίσιν.»

20 Φ. Δεδάκρονκα, νῆ τὸν Ἥλιον, ἀμπελουργέ· τὰ γὰρ ἀμφοῖν πάθη 3
 παραπλήσιά τε καὶ εἰκότα εἰς εὐνοίαν. ἀγαθῶν μὲν γὰρ κοινωνία
 τίκτει ποτὲ καὶ φθόνον, ὅσοι δ' ἂν κοινωνήσωσι συμφορῶν, ἀγαπῶσιν
 ἀλλήλους τὸν ἔλεον τοῦ ἐλέου ἀντιδιδόντες. Παλαμήδους δὲ εἶδωλον 4
 ἔχοις ἂν τινα εἰπεῖν ἐωρακότα ἐν Τροίᾳ;

25 Α. Τὰ μὲν ὁρώμενα εἶδωλα οὐπω δῆλα ὅτου ἕκαστον· πολλὰ γὰρ 21
 καὶ ἄλλοτε ἄλλα, διαλλάττει δὲ ἀλλήλων καὶ ιδέα καὶ ἠλικία καὶ ὄπλοις.
 ἀκούω δὲ ὅμως καὶ περὶ τοῦ Παλαμήδους τοιαῦτα· ἦν γεωργὸς ἐν 2
 Ἰλίῳ ταῦτόν ποτ' ἐμοὶ πράττων· οὗτος ἐπεπόνθει τι πρὸς τὸ τοῦ Πα-
 λαμήδους πάθος καὶ ἐθρήνηει αὐτὸν ἤκων ἐπὶ τὴν ἠίονα πρὸς ἣ λέγεται
 30 ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν βεβλήσθαι, καὶ ὅποσα νομίζουσιν ἐπὶ σημάτων ἀνθρω-

- ποι, ἐπέφερε τῇ κόνει, τὰς τε ἠδίους τῶν ἀμπέλων ἐξαιρῶν αὐτῷ
 κρατῆρα ἐτρύγα, καὶ ξυμπίνειν τῷ Παλαμῆδει ἔφασκεν ὅτε ἀναπαύοιτο
 154 τῶν ἔργων. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ κύων τέχνη αἰκάλλων καὶ ὑποκαθήμενος
 3 τοὺς ἀνθρώπους· τοῦτον Ὀδυσσεύς ἐκάλει καὶ ἐπαίετο ὑπὲρ τοῦ Παλα-
 4 μῆδους ὁ Ὀδυσσεὺς οὗτος προσακούων κακὰ μυρία. δοκεῖ δὲ τῷ Πα- 5
 λαμῆδει ἐπιφοιτῆσαί ποτε τῷ ἔραστῇ τούτῳ καὶ ἀγαθὸν τι αὐτῷ
 5 δοῦναι. καὶ δῆτα ὁ μὲν πρὸς ἀμπέλῳ τινὶ ἦν γόνυ αὐτῆς ἰώμενος, ὁ
 δὲ ἐπιστὰς αὐτῷ «σὺ γινώσκεις με» ἔφη «γεωργέ;» — «καὶ πῶς»
 εἶπεν, «ὄν οὐπω εἶδον;» — «τί οὖν» ἔφη, «ἀγαπᾷς ὄν μὴ γινώσκεις;»
 6 ξυνῆκεν ὁ γεωργὸς ὅτι Παλαμῆδης εἶη· καὶ τὸ εἶδος ἐς ἥρω ἔφερε μέγαν 10
 τε καὶ καλὸν καὶ ἀνδρεῖον, οὐπω τριάκοντα ἔτη γεγονότα· καὶ περι-
 βαλὼν αὐτὸν μειδιῶν «φιλῶ σε, ὦ Παλάμηδες» εἶπεν, «ὅτι μοι δοκεῖς
 φρονημώτατος ἀνθρώπων γεγονέναι καὶ δικαιοτάτος ἀθλητῆς τῶν κατὰ
 σοφίαν πραγμάτων, πεπονθέναι τε ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔλσεινὰ διὰ τὰς
 Ὀδυσσεύς ἐπὶ σοὶ τέχνας, οὗ τάφος εἴ τις ἦν ἐνταῦθα, ἐξωρόρουκτ' ἂν 15
 ὑπ' ἐμοῦ πάλαι· μιαρὸς γὰρ καὶ κακίων τοῦ κυνός, ὄν ἐπ' αὐτῷ τρέφω.»
 7 — «φειδώμεθα λοιπὸν τοῦ Ὀδυσσεύς» ὁ ἥρω ἔφη, «τούτων γὰρ ἐπρα-
 8 ξάμην αὐτὸν ἐγὼ δίκας ἐν Αἴδου· σὺ δέ, ἐπειδὴ φιλεῖς πού τὰς ἀμπέ-
 λους, εἶπέ μοι τί μάλιστα περὶ αὐταῖς δέδοικας.» — «τί δ' ἄλλο γε»
 εἶπεν «ἢ τὰς χαλάζας ὑφ' ὧν ἐκτυφλοῦνταιί τε καὶ ῥήγνυνται;» — 20
 «ἰμάντα τοίνυν» εἶπεν ὁ Παλαμῆδης «περιάπτωμεν μιᾷ τῶν ἀμπέλων
 καὶ οὐ βεβλήσονται αἱ λοιπαί.»
 9 Φ. Σοφός γε ὁ ἥρω, ἀμπελουργέ, καὶ αἰεί τι εὐρίσκων ἀγαθὸν τοῖς
 ἀνθρώποις. Ἀχιλλέως δὲ πέρι τί ἂν εἶποις; τοῦτον γὰρ θειότατον τοῦ
 Ἑλληνικοῦ παντὸς ἠγούμεθα. 25
 22
 155 Α. Τὰ μὲν ἐν τῷ Πόντῳ, ξένη, εἰ μήπω ἐς αὐτὸν πέπλευκας, καὶ ὅσα
 ἐν τῇ ἐκεῖ νήσῳ λέγεται πράττειν, ἐγὼ σοὶ ἀπαγγελῶ ὕστερον ἐν τῷ
 περὶ αὐτοῦ λόγῳ μακροτέρῳ ὄντι, τὰ δὲ ἐν Ἰλίῳ παραπλήσια τοῖς ἄλ-
 λοις ἥρωσι· καὶ γὰρ προσδιαλέγεταιί τισι καὶ ἐπιφοιτᾷ καὶ θηρία διώκει.
 2 ξυμβάλλονται δὲ αὐτὸν Ἀχιλλέα εἶναι τῇ τε ὥρᾳ τοῦ εἶδους καὶ τῷ 30

μεγέθει καὶ τῇ ἀστραπῇ τῶν ὄπλων· κατόπιν δὲ αὐτοῦ ζάλη ἀνέμων
 εἴλεϊται πομπὸς τοῦ εἰδώλου. ἐπιλείπει με ἡ φωνή, ξένη, τῶν τοιούτων 3
 μνημονεύοντα· καὶ γάρ τι καὶ περὶ Ἀντιλόχου ἄδουσιν, ὡς κόρη Ἰλιάς
 φοιτῶσα ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον εἰδῶλω τοῦ Ἀντιλόχου ἐνέτυχε καὶ
 5 προσέκειτο τῷ σήματι ἐρῶσα τοῦ εἰδώλου, καὶ ὡς βουκόλοι μειράκια
 περὶ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως βωμὸν ἀστραγαλίζοντες ἀπέκτεινεν ἂν ὁ ἕτερος
 τῇ καλαύροπι τὸν ἕτερον πλήξας, εἰ μὴ ὁ Πάτροκλος αὐτοὺς διεπτόησεν,
 «ἀρκεῖ μοι» εἰπὼν «ὑπὲρ ἀστραγάλων αἷμα ἔν». γινώσκειν δὲ ὑπάρχει 4
 ταῦτα καὶ παρὰ τῶν βουκόλων καὶ πάντων τῶν οἰκούντων τὸ Ἴλιον·
 10 ἐπιμίγνυμεν γὰρ ἅτε τὰς ὄχθας οἰκούντες τῶν τοῦ Ἑλλησπόντου
 ἐκβολῶν καὶ ποταμόν, ὡς ὄρᾳς, πεποιημένοι τὴν θάλατταν.

Ἄγε δὴ, ξένη, τὴν ἀσπίδα ἤδη ἀναλάβωμεν, ἣν ὁ Πρωτεσίλεως 23
 Ὀμήρω τε ἠγνοῆσθαί φησι καὶ ποιηταῖς πᾶσι.

Φ. Ποθοῦντι ἀποδίδως, ἀμπελουργέ, τὸν περὶ αὐτῆς λόγον· σπάνιον 2
 15 δὲ οἶμαι ἀκούσεσθαι.

Α. Σπανιώτατον· προσέχων δὲ ἀκροῶ.

Φ. Προσέχων λέγεις; οὐδὲ τὰ θηρία ἐς τὸν Ὀρφέα οὕτως ἐκεχήνει
 ἄδοντα, ὡς ἐγὼ σου ἀκούων τά τε ὦτα ἴστημι καὶ τὸν νοῦν ἐγρήγορα καὶ
 ξυλλέγομαι ἐς τὴν μνήμην πάντα. ἠγοῦμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ Τροίαν 156
 20 ἐστρατευκότων εἰς εἶναι· τοσοῦτον κατέσχημαι τοῖς ἡμιθέοις ὑπὲρ ὧν
 διαλεγόμεθα.

Α. Οὐκοῦν, ἐπειδὴ φρονεῖς οὕτω, αἴρωμεν ἐξ Αὐλίδος, ὦ ξένη. τὸ 3
 γὰρ ἐκεῖ ξυνειλέχθαι σφας ἀληθές. τὰ δ' ἐμβατήρια τοῦ λόγου τῷ Πρω-
 τεσίλεω εὐχθῶ. ὡς μὲν δὴ τὴν Μυσίαν οἱ Ἀχαιοὶ πρὸ Τροίας ἐπόρθησαν 4
 25 ἐπὶ Τηλέφῳ τότε οὔσαν, καὶ ὡς ὁ Τήλεφος ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ μαχόμενος
 ἐτρώθη ὑπὸ Ἀχιλλέως, ἔστι σοι καὶ ποιητῶν ἀκούειν· οὐ γὰρ ἐκλέλει-
 πται αὐτοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πιστεύειν ὡς ἠγνοήσαντες οἱ Ἀχαιοὶ τὴν χώραν 5
 τὰ τοῦ Πριάμου ἄγειν τε καὶ φέρειν ὄντο, διαβάλλει τὸν Ὀμήρου λό-
 γον ὃν περὶ Κάλχαντος ἄδει τοῦ μάντεως· εἰ γὰρ ἐπὶ μαντικῇ ἔπλεον
 30 καὶ τὴν τέχνην ἠγεμόνα ἐποιοῦντο, πῶς ἂν ἄκοντες ἐκεῖ καθωρμίσθη-

6 σαν; πῶς δ' ἂν καθορμισθέντες ἠγνόησαν ὅτι μὴ ἐς Τροίαν ἤκουσι, καὶ
 ταῦτα πολλοῖς μὲν βουκόλοις ἐντετυχηκότες, πολλοῖς δὲ ποιμέσι; νέμε-
 ταί τε γὰρ ἢ χώρα μέχρι θαλάσσης καὶ τοῦνομα ἐρωτᾶν τῆς ξένης ξύν-
 7 ηθες, οἶμαι, τοῖς καταπλέουσιν. εἰ δὲ καὶ μηδενὶ τούτων ἐνέτυχον, μηδὲ
 ἤροντο τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλ' Ὀδυσσεύς γε καὶ Μενέλεως ἐς Τροίαν 5
 ἤδη ἀφιγμένω τε καὶ πεπρεσβευκότε καὶ τὰ κρήδεμνα τοῦ Ἰλίου εἰδότε,
 οὐκ ἂν μοι δοκοῦσι περιδεῖν ταῦτα, οὐδ' ἂν ξυγχωρῆσαι τῷ στρατῷ
 8 διαμαρτάνοντι τῆς πολεμίας. ἐκόντες μὲν δὴ οἱ Ἀχαιοὶ τοὺς Μυσοὺς
 ἐληθίζοντο, λόγου ἐς αὐτοὺς ἤκοντος ὡς ἄριστα ἠπειρωτῶν πράττειεν,
 καὶ πῃ καὶ δεδιότες μὴ πρόσοικοι τῷ Ἰλίῳ ὄντες ἐς κοινωσίαν τῶν 10
 9 κινδύνων μετακληθῶσι. Τηλέφῳ δὲ Ἡρακλείδῃ τε ὄντι καὶ ἄλλως
 γενναίῳ καὶ ὀπλισμένης γῆς ἄρχοντι, οὐκ ἀνεκτὰ ταῦτα ἐφαίνετο,
 157
 10 ὅθεν πολλὴν μὲν ἀσπίδα παρέταπτε, πολλὴν δὲ ἵππον. ἤγε δὲ τοὺς μὲν
 ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῷ Μυσίας (ἤρχε δέ, οἶμαι πάσης, ὀπόση ἐπὶ θαλάττῃ),
 οἱ δὲ ἐκ τῶν ἄνω Μυσῶν ξυνεμάχουν, οὓς Ἀβίους τε οἱ ποιηταὶ καλοῦσι 15
 11 καὶ ἵππων ποιμένας καὶ τὸ γάλα αὐτῶν πίνοντας· τῆς τε γὰρ τῶν
 Ἀχαιῶν διανοίας καθ' ἣν ἐποιοῦντο τοὺς περίπλους οὐκ οὔσης ἀδήλου,
 Τληπολέμου τε πέμπαντος ἐπὶ Ῥοδίας ὀλκάδος ἄγγελον ὡς ἀδελφὸν
 καὶ κελεύσαντος ἀπὸ γλώττης αὐτῷ σημαίνειν ὅποσα τῶν Ἀχαιῶν ἐν
 Αὐλίδι διήσθετο (γράμματα γὰρ οὐπω εὔρητο), πᾶσα ἢ μεσόγεια ἐς 20
 ξυμμαχίαν καταβεβήκει καὶ τῷ πεδίῳ ἐπεκύμαινε τὰ Μυσία τε καὶ
 12 Σκυθικὰ ἔθνη. λέγει δὲ ὁ Πρωτεσίλεως ὅτι καὶ μέγιστος αὐτοῖς ἀγώ-
 νων γένοιτο τῶν τε ἐν αὐτῇ τῇ Τροίᾳ καὶ ὀπόσοι πρὸς βαρβάρους
 13 ὕστερον διεπολεμήθησαν Ἕλλησι. καὶ γὰρ κατὰ πλῆθος εὐδόκιμοι καὶ
 κατ' ἄνδρα ἦσαν ἢ ξυμμαχία τοῦ Τηλέφου, καὶ ὡσπερ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν 25
 Αἰακίδαί τε ἤδοντο καὶ Διομήδεις καὶ Πάτροκλοι, οὕτω Τηλέφου τε
 ὄνομα ἦν καὶ Αἴμου τοῦ Ἄρεος· ὀνομαστότατοι δὲ ἦσαν Ἐλωρός τε καὶ

Ἀκταῖος ποταμοῦ παῖδες τοῦ κατὰ Σκυθίαν Ἰστρου. τὴν μὲν δὴ ἀπό- 14
 βασιν οὐ ξυνεχώρουν οἱ Μυσοὶ ποιεῖσθαι τοξεύοντες ἀπὸ τῆς γῆς καὶ
 ἀκοντίζοντες, οἱ δὲ Ἀχαιοὶ καὶ μὴ ξυγχωρούντων ἐβιάζοντο, καὶ τινὰς
 καὶ ὤκελλον τῶν νεῶν οἱ Ἀρκάδες ἄτε πρῶτον πλέοντες καὶ θαλάσσης
 5 οὔπω γεγυμνασμένοι. φησὶ γάρ, ὡς πού γινώσκεις, Ὅμηρος ὅτι μήτε 15
 ναυτικοὶ ἦσαν πρὸ Ἰλίου Ἀρκάδες μήτε ἔργων θαλαττίων ἤπτοντο,
 ἀλλ' ἐπὶ νεῶν ἐξήκοντα ὁ Ἀγαμέμνων ἐσηγάγετο αὐτοὺς ἐς τὴν θάλασ-
 σαν, αὐτὸς ἐπιδούς ναῦς οὔπω πεπλευκόσιν. ὅθεν ἐπιστήμην μὲν ὀπόση
 πολεμικὴ καὶ ῥώμην ἐς τὰ πεζὰ παρείχοντο, πλέοντες δὲ οὔτε ὀπλίται 158
 10 ἀγαθοὶ ἦσαν οὔτε ἐρέται. τὰς μὲν δὴ ναῦς ἀπειρία τε καὶ τόλμη ὤκελλον 16
 καὶ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐτρόωθησαν ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῇ ῥαχίᾳ τεταγμένων,
 ὀλίγοι δὲ ἀπέθανον. Ἀχιλλεὺς δὲ καὶ Πρωτεσίλεως δείσαντες ὑπὲρ τῶν
 Ἀρκάδων ὡσπερ ἀπὸ συνθήματος ἄμφω ἅμα ἐς τὴν γῆν ἐπεπήδησαν
 καὶ ἀπεώσαντο τοὺς Μυσοὺς εὐοπλοτάτω ὀφθέντε καὶ καλλίστω τοῦ
 15 Ἑλληνικοῦ, τοῖς δ' ἄγαν βαρβάροις καὶ δαίμονες ἐδοξάτην. ἐπεὶ δὲ ὁ 17
 Τήλεφος ἐπανήγαγε τὴν στρατιὰν ἐς τὸ πεδῖον καὶ προσέπλευσαν οἱ
 Ἀχαιοὶ καθ' ἡσυχίαν, ἐξεπήδων αὐτίκα τῶν νεῶν πλὴν κυβερνήτου καὶ
 περίνεω πάντες οὐδ' ἡ ναῦς ἦγεν, ἐτάττοντο δὲ ὡς ἐς μάχην κόσμον καὶ
 σιωπὴν ἐν θυμῷ ἔχοντες. ὀρθῶς γὰρ τοῦτο τὸν Ὅμηρον περὶ αὐτῶν 18
 20 εἰρηκέναι φησὶν ἐπαινοῦντα τὸ τῆς Ἑλληνικῆς μάχης ἦθος, ἧς ξύμβου-
 λον γενέσθαι Αἴαντα τὸν Τελαμῶνος λέγει. Μενεσθέως γὰρ τοῦ 19
 Ἀθηναίου τακτικωτάτου τῶν βασιλέων ἐς Τροίαν ἐλθόντος καὶ διδά-
 σκοντος ἐν Αὐλίδι τὴν στρατιὰν πᾶσαν ὡς χρὴ συνηρομόσθαι, κραυγῇ τε
 χρωμένοις μὴ ἐπιπλήττοντος, οὐ ξυνεχώρει ὁ Αἴας ἀλλ' ἐπετίμα, γυ-
 25 ναικειῖόν τε ἀποφαίνων καὶ ἄτακτον. ἔλεγε γὰρ ὅτι καὶ τὸν θυμὸν ἡ
 κραυγὴ κακῶς ἐρμηνεύει. ταχθῆναι δὲ πρὸς μὲν τοὺς Μυσοὺς ἑαυτόν τε καὶ 20
 τὸν Ἀχιλλεῦς φησὶν ὁμοῦ τῷ Πατρόκλῳ, πρὸς δὲ τὸν τοῦ Ἄρεος Αἴμον
 Διομήδην τε καὶ Παλαμήδην καὶ Σθένελον· πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ
 Ἰστρου ἦκοντας οἱ Ἀτρεΐδαί τε καὶ ὁ Λοκρὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἐτάχθησαν.

- 21 Αἴας δὲ ὁ μέγας τοὺς μὲν τὰ πλήθη ἀποκτείνοντας θεριστὰς ἠγεῖτο
 μέγα οὐδὲν ἀμῶντας, τοὺς δὲ τῶν ἀρίστων κρατοῦντας δρυτόμους
 159 ἐκάλει καὶ ταύτης αὐτὸν τῆς μάχης ἠξίου μάλλον. ταῦτά τοι καὶ ἐπὶ
 22 τοὺς τοῦ ποταμοῦ παῖδας ἦξεν οὔτε τοῦ μέρους ἑαυτοῦ ὄντας καὶ τὸν
 τοῦ Ἑκτορος τρόπον ἀπὸ τεττάρων μαχομένους ἵππων, βαίνων τε σοβα- 5
 ρὸν μετὰ τῆς αἰχμῆς πρὸς τὴν ἀσπίδα ἐδούπησε ταραχῆς ἕνεκα τῶν
 ἵππων· οἱ δὲ ἵπποι ἔκφρονές τε αὐτίκα ἐγένοντο καὶ ὀρθοὶ ἀνεσκίρτη-
 σαν, ὄθεν ἀπιστήσαντες οἱ Σκύθαι τῷ ἄρματι ἀπεπήδησάν τε αὐτοῦ
 ἀτακτοῦντος καὶ ξυνέπεσον τῷ Αἴαντι, λόγου τε ἀξίως μαχόμενοι ἄμφω
 23 ἀπέθανον. μνημονεύει ὁ Πρωτεσίλεως καὶ τῶν τοῦ Παλαμήδους ἔργων 10
 ὡς μεγάλων, οἷς αὐτός τε καὶ Διομήδης καὶ Σθένελος τὸν Αἴμον καὶ
 τοὺς ἄμφ' αὐτὸν ἀποκτείναντες, οὐδὲ ἀριστείων ὁ Παλαμήδης ἠξίου
 τυγχάνειν ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν τῷ Διομήδει ξυνεχώρει ἔχειν, ἐπειδὴ πάνθ'
 ὑπὲρ τῆς τῶν πολεμικῶν τιμῆς τε καὶ δόξης ἐγίνωσκεν αὐτὸν πρᾶτ-
 τοντα· σοφίας δὲ εἶ τινα στέφανον προθείη τὸ Ἑλληνικόν, οὐκ ἂν ἐκστῆ- 15
 24 ναι τούτου ἑτέρω, σοφίας τε ἀπ' ἀρχῆς ἐρῶν καὶ μελετῶν τοῦτο. Τη-
 λέφω δὲ ὁ Πρωτεσίλεως αὐτὸς μὲν συμπλακῆναί φησι καὶ τὴν ἀσπίδα
 ζῶντος περισπάσαι, τὸν δὲ Ἀχιλλέα γυμνῶ προσπεσόντα τρωῶσαι αὐτὸν
 εὐθὺ τοῦ μηροῦ καὶ ἱατρὸν μὲν ὕστερον ἐν Τροίᾳ γενέσθαι τοῦ τραύμα-
 τος, τότε δὲ λειποθυμῆσαί τε ὑπ' αὐτοῦ ὁ Τήλεφος καὶ ἀποθανεῖν ἄν, εἰ 20
 μὴ οἱ Μυσοὶ ξυνδραμόντες ἀνείλοντο αὐτὸν ἐκ τῆς μάχης· ὅτε δὴ λέγον-
 ται πολλοὶ τῶν Μυσῶν ἐπ' αὐτῷ πεσεῖν, ὑφ' ὧν ἡματωμένον ῥυῆναι
 25 τὸν Κάικον. λέγει δὲ ὡς καὶ δικάσαιτο μὲν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς περὶ
 τῆς ἀσπίδος, ἐπειδὴ ἐτετρώκει τὸν Τήλεφον, οἱ δὲ Ἀχαιοὶ ψηφίσαιτο
 160 αὐτῷ μάλλον προσήκειν τὴν ἀσπίδα, ὡς οὐκ ἂν τοῦ Τηλέφου τρωθέντος 25
 26 εἰ μὴ ἐκείνης ἐγγυμνώθη. φησὶ δὲ ὅτι καὶ Μυσαὶ γυναῖκες ἀφ' ἵππων
 ξυνεμάχοντο τοῖς ἀνδράσιν, ὥσπερ Ἀμαζόνες, καὶ ἤρχε τῆς ἵππου
 27 ταύτης Ἴερα γυνὴ Τηλέφου. ταύτην μὲν δὴ λέγεται Νιρεὺς ἀποκτεῖναι
 (τὸ γὰρ μειρακιῶδες τοῦ στρατοῦ καὶ οὔπω εὐδόκιμον πρὸς αὐτὰς

ἔταξαν), πεσοῦσης δὲ ἀνέκραγον αἱ Μυσαὶ καὶ ξυνταράξασαι τὴν ἑαυ-
 τῶν ἵππον ἐς τὰ τοῦ Καΐκου ἔλη ἀπηνέχθησαν. τὴν δὲ Ἰέραν ταύτην 28
 ὁ Πρωτεσίλεως μεγίστην τε ὣν εἶδε γυναικῶν γενέσθαι λέγει, καλ-
 λίστην τε ἀπασῶν ὁπόσαι ὄνομα ἐπὶ κάλλει ἤραυτο. Ἐλένην μὲν γὰρ
 5 τὴν Μενέλεω γυναῖκα ἰδεῖν οὐ φησιν ἐν Τροίᾳ, νυνὶ δὲ ὄραν μὲν αὐτὴν
 τὴν Ἐλένην καὶ οὐ μέμφεσθαι τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθανεῖν· εἰ δὲ ἐνθυμη-
 θεῖη τὴν Ἰέραν, τοσοῦτον αὐτὴν φησι πλεονεκτεῖν τῆς Ἐλένης, ὅσον
 κάκεινη τῶν Τρωάδων. καὶ οὐδὲ αὕτη, ξένη, Ὀμήρου ἐπαινέτου ἔτυχεν, 29
 ἀλλὰ Ἐλένη χαριζόμενος οὐκ ἐσηγάγετο ἐς τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα θείαν
 10 γυναῖκα, ἐφ' ἣ καὶ παθεῖν τι Ἀχαιοὶ καὶ πεσοῦση λέγονται, καὶ παρα-
 κελεύεσθαι πρεσβύτεροι νέοις μὴ σκυλεύειν Ἰέραν μηδὲ προσάπτεσθαι
 κειμένης. ἐν ταύτῃ, ξένη, τῇ μάχῃ πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐτρόθησαν, καὶ 30
 λουτρὰ τοῖς τετρωμένοις μαντευτὰ ἐγένετο, πηγαὶ θερμαὶ ἐν Ἰωνίᾳ,
 ἃς ἔτι καὶ νῦν Ἀγαμεμνονεῖους καλοῦσιν οἱ Σμύρναν οἰκοῦντες. ἀπ-
 15 ἔχουσι δέ, οἶμαι, τετταράκοντα στάδια τοῦ ἄστεος καὶ ἀνῆπτό ποτε
 αὐτοῖς αἰχμάλωτα κράνη Μύσια.

Φ. Τί οὖν, ἀμπελουργέ, φῶμεν ἐκόντα τὸν Ὀμηρον ἢ ἄκοντα παρα- 24
 λιπεῖν ταῦτα οὕτως ἠδέα καὶ ποιητικὰ ὄντα;

Α. Ἐκόντα ἴσως, ξένη· βουληθεῖς γὰρ τὴν Ἐλένην ὡς ἀρίστην γυναι- 2
 20 κῶν ὑμνῆσαι ἐπὶ τῷ κάλλει καὶ τὰς Τρωικὰς μάχας ὡς μεγίστας τῶν 161
 ἀλλαχοῦ διαπολεμηθεῖσων ἐπαινέσαι, Παλαμῆδην τε τὸν θεῖον ἐξαιρῶν
 ἅπαντος λόγου δι' Ὀδυσσέα, Ἀχιλλεῖ τε μόνῳ τὰ μαχιμώτατα τῶν
 ἔργων οὕτως ἀνατιθεῖς ὡς ἐκλανθάνεσθαι τῶν ἄλλων Ἀχαιῶν ὅτε
 Ἀχιλλεὺς μάχοιτο, οὔτε Μύσια ἐποίησεν ἔπη, οὔτε ἐς μνήμην κατέστη
 25 τοῦ ἔργου τούτου ἐν ᾧ καὶ γυνὴ καλλίων Ἐλένης εὔρητο ἂν καὶ ἄνδρες
 οὐ παρὰ πολὺ Ἀχιλλέως τὴν ἀνδρείαν καὶ ἀγῶν εὐδοκιμώτατος· Παλα-
 μῆδους δὲ μνημονεύσας οὐκ ἂν εὔρεν ὅτω ποτὲ κρύψει τὸ τοῦ Ὀδυσ-
 σέως ὄνειδος ἐπ' αὐτῷ.

- 25 Φ. Πῶς οὖν ὁ Πρωτεσίλεως περὶ τοῦ Ὀμήρου φρονεῖ; βασανίζειν γάρ
 που αὐτὸν ἔφασκες τὰ τούτου ποιήματα.
- 2 Α. Τὸν Ὀμηρὸν φησι, ξένε, καθάπερ ἐν ἁρμονίᾳ μουσικῇ πάντας
 ψῆλαι τοὺς ποιητικούς τῶν τρόπων, καὶ τοὺς ποιητὰς ἐφ' οἷς ἐγένετο
 ὑπερβεβλήσθαι πάντας ἐν ὄτῳ ἕκαστος ἦν αὐτῶν κράτιστος· μεγαλορ- 5
 ρημοσύνην τε γὰρ ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι, ἠδονῇ τε ὑπερβαλέσθαι
 3 τὸν Ἡσίοδον καὶ ἄλλῳ ἄλλον· καὶ λόγον μὲν ὑποθέσθαι Τρωικόν, ἐς
 ὃν ἡ τύχη τὰς πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἀρετὰς ξυνήνεγκεν,
 ἔσαγαγέσθαι δὲ ἐς αὐτὸν πολέμους τοὺς μὲν πρὸς ἄνδρας, τοὺς δὲ πρὸς
 ἵππους καὶ τείχη, τοὺς δὲ πρὸς ποταμούς, τοὺς δὲ πρὸς θεοὺς καὶ θεάς, 10
 καὶ ὅποσα κατ' εἰρήνην εἰσὶ καὶ χοροὺς καὶ ὠδὰς καὶ ἔρωτας καὶ δαι-
 τας, ἔργα τε ὧν γεωργία ἀπτεται, καὶ ὥρας, αἱ σημαίνουσιν ὅποσα χρῆ
 ἐς τὴν γῆν πράττειν, καὶ ναυτιλίας καὶ ὀπλοποιίαν τὴν ἐν Ἡφαίστῳ,
 4 εἶδη τε ἀνδρῶν καὶ ἡθῆ ποικίλα. πάντα ταῦτα τὸν Ὀμηρον δαιμονίως
 162 5 ἐξεργάσθαι φησὶ καὶ τοὺς μὴ ἐρῶντας αὐτοῦ μαίνεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν 15
 καὶ οἰκιστὴν Τροίας, ἐπειδὴ εὐδοκίμησεν ἐκ τῶν Ὀμήρου ἐπ' αὐτῇ
 6 θρήνων. θαυμάζει δὲ αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐπιτιμᾶ τοῖς ὁμοτέχνοις, ὅτι μὴ
 7 τραχέως διορθοῦνται σφας ἀλλ' οἷον λανθάνων· Ἡσίοδον μὲν ἐν ἄλλοις
 τε οὐκ ὀλίγοις καὶ νῆ Δί' ἐν τοῖς ἐκτυπώμασι τῶν ἀσπίδων· ἐρμηνεύων
 γὰρ οὗτός ποτε τὴν τοῦ Κύνου ἀσπίδα, τὸ τῆς Γοργοῦς εἶδος ὑπτίως τε 20
 καὶ οὐ ποιητικῶς ἦσεν, ὅθεν ἐπιστρέφων αὐτὸν ὁ Ὀμηρος (Α 36s.)

τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο
 δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε,

- 8 οὕτως τὴν Γοργῶ ἄδει. Ὀρφέα δὲ ἐν πολλοῖς τῶν κατὰ θεολογίαν
 ὑπερῆρε, Μουσαῖον δὲ ἐν ὠδαῖς χρησμῶν, καὶ μὴν καὶ Παμφῶ σοφῶς 25
 μὲν ἐνθυμηθέντος ὅτι Ζεὺς εἶη τὸ ζωογονοῦν καὶ δι' οὗ ἀνίσταται τὰ ἐκ

τῆς γῆς πάντα, εὐηθέστερον δὲ χρησαμένου τῷ λόγῳ καὶ καταβεβλη-
μένα ἔπη ἐς τὸν Δία ἄσαντος (ἔστι γὰρ τὰ τοῦ Παμφῶ ἔπη·

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν, εἰλυμένε κόπρῳ
μηλείῃ τε καὶ ἰππεΐῃ καὶ ἡμιονεΐῃ),

5 τὸν Ὅμηρον ὁ Πρωτεσίλεως φησιν ἐπάξιον τοῦ Διὸς ἄσαι ὕμνον (B 412)·

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,

ὡς οἰκοῦντος μὲν αὐτοῦ τὸ καθαρώτατον, ἐργαζομένου δὲ ἔμβια τὰ
ὑπὸ τῷ αἰθέρι. καὶ τὰς μάχας δέ, ὁπόσαι Ποσειδῶνι μὲν πρὸς Ἀπόλλῳ, 9
Λητοῖ δὲ πρὸς Ἑρμῆν ἐγένοντο, καὶ ὡς ἐμάχοντο ἢ Ἀθηνᾶ τῷ Ἄρει καὶ
10 ὁ Ἥφαιστος τῷ ὕδατι, ταῦτα τὸν Ὀρφέως τρόπον πεφιλοσοφῆσθαι τῷ
Ὀμήρῳ φησὶ καὶ οὐ μεμπτὰ εἶναι πρὸς ἔκπληξιν καὶ θεία, ὥσπερ τὸ
(Φ 388)

ἀμφὶ δὲ σάλπιγξε μέγας οὐρανός,

καὶ <ὡς> ἀνεπήδησεν Αἰδωνεύς τοῦ θρόνου τινασσομένης τῆς γῆς ἐκ 163
15 Ποσειδῶνος. μέμφεται δὲ τοῦ Ὀμήρου ἐκεῖνα· πρῶτον μὲν ὅτι θεοὺς 10
ἐγκαταμίξας ἀνθρώποις, περὶ μὲν τῶν ἀνθρώπων μεγάλα εἶρηκε, περὶ
δὲ τῶν θεῶν μικρὰ καὶ φαῦλα· εἶτα ὅτι σαφῶς γινώσκων ὡς ἐν Αἰγύπ-
τῳ ἢ Ἑλένη ἐγένετο ἀπενεχθεῖσα ὑπὸ ἀνέμων ὁμοῦ τῷ Πάριδι, ὁ δὲ
ἄγει αὐτὴν ἐπὶ τὸ τοῦ Ἰλίου τεῖχος ὀφρομένην τὰ ἐν τῷ πεδίῳ κακά, ἦν
20 εἰκός, εἰ καὶ δι' ἑτέραν γυναιῖκα ταῦτα ἐγένετο, ξυγκαλύπτεσθαί τε καὶ
μὴ ὄρᾶν αὐτὰ διαβεβλημένου τοῦ γένους. ἐπαινουμένου δὲ οὐδὲ ἐν 11
αὐτῇ τῇ Τροίᾳ Πάριδος ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τῆς Ἑλένης, οὔτ' ἂν Ἐκτορα τὸν
σωφρονέστατον καρτερῆσαί φησι τὸ μὴ οὐκ ἀποδοῦναι αὐτὴν τῷ Μενέ-
λεω ἐν Ἰλίῳ οὔσαν, οὔτ' ἂν Πρίαμον ξυγχωρῆσαι τῷ Πάριδι τρυφᾶν,
25 πολλῶν ἤδη ἀπολωλότων αὐτῷ παίδων, οὔτ' ἂν τὴν Ἑλένην διαφυγεῖν
τὸ μὴ οὐκ ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν Τρωάδων ὁπόσων ἤδη ἄνδρες ἀπωλώ-
λειςαν καὶ ἀδελφοὶ καὶ παῖδες· ἴσως δ' ἂν καὶ ἀποδρᾶναι αὐτὴν παρὰ

- 12 τὸν Μενέλεων διὰ τὸ ἐν τῇ Τροίᾳ μῖσος. ἐξηρήσθω δὴ ὁ ἀγὼν ὃν φησιν Ὅμηρος ἀγωνίσασθαι τῷ Μενέλεω τὸν Πάριον ἐπὶ σπονδαῖς τοῦ πολέμου· κατ' Αἴγυπτόν τε γὰρ τὴν Ἑλένην εἶναι καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς πάλαι τοῦτο γινώσκοντας, ἐκείνη μὲν ἐρρωσθαι φράζειν, μάχεσθαι δὲ ὑπὲρ
- 13 τοῦ ἐν Τροίᾳ πλούτου. οὐδὲ ἐκεῖνα ὁ Πρωτεσίλεως ἐπαινεῖ τοῦ Ὀμήρου, ὅτι λόγον ὑποθέμενος Τρωικόν, ἀποπηδᾷ τοῦ λόγου μετὰ τὸν Ἔκτορα, καθάπερ σπεύδων ἐπὶ τὸν ἕτερον τῶν λόγων, ὧς τὸν Ὀδυσσεῆα ἐπιγράφει, καὶ ἄδει μὲν ἐν ᾠδαῖς Δημοδόκου τε καὶ Φημίου τὴν τε τοῦ Ἴλίου πόρ-
- 164 θησιν καὶ τὸν Ἐπειοῦ τε καὶ Ἀθηναῖς ἵππον, δίδεισι δὲ αὐτὰ ἀποτεμῶν τοῦ λόγου καὶ ἀνατιθεὶς Ὀδυσσεῖ μᾶλλον, δι' ὃν Κυκλώπων τε αὐτῷ ἐπενοήθη γένος οὐδαμοῦ τῆς γῆς φύντες, Λαιστρυγόνες τε ἀνετυπώθησαν, οὓς οὐδεὶς οἶδεν ὅπου γενομένοι, Κίρκη τε δαίμων ἐξεποιήθη <ἡ> σοφῆ ἐπὶ φαρμάκοις καὶ θεαὶ ἕτεραι ἐρᾶν αὐτοῦ καίτοι προήκοντος ἤδη ἐς ὠμὸν γῆρας, ὅτε καὶ τὰς ὑακινθίνας κόμας, αἷ ἐπὶ τὴν Ναυσικάαν
- 14 αὐτῷ ἤνθησαν, φαίνεται ἔχων. ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως παίγνιον τὸν Ὀδυσσεῆα καλεῖ τοῦ Ὀμήρου· οὐδὲ γὰρ τῆς λεγομένης αὐτοῦ σοφίας ἦρα ἢ κόρη· τί γὰρ σοφὸν ἢ εἶπε πρὸς τὴν Ναυσικάαν ἢ ἔπραξε; καλεῖ δὲ αὐτὸν Ὀμήρου παίγνιον καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ· καθεύδων τε γὰρ πολλαχοῦ ἀπόλλυται καὶ ἐκφέρεται τῆς νεῶς τῶν Φαιάκων ὡσπερ ἀποθανῶν ἐν
- 15 τῇ εὐπλοίᾳ. τὴν δὲ τοῦ Ποσειδῶνος μῆνιν, δι' ἣν οὔτε ναῦς ὑπελείφθη τῷ Ὀδυσσεῖ οὐδεμία καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πληροῦντες αὐτὰς ἀπώλοντο, οὐχ ὑπὲρ τοῦ Πολυφήμου γενέσθαι φησὶν· οὔτε γὰρ ἀφικέσθαι τὸν Ὀδυσσεῆα ἐς ἦθη τοιαῦτα, οὔτ' ἂν, εἰ Ποσειδῶνι Κύκλωψ παῖς ἐγένετο, μηνῖσαι τὸν Ποσειδῶν ποτε ὑπὲρ τοῦ τοιούτου παιδός, ὃς λέοντος ὠμοῦ δίκην τοὺς ἀνθρώπους ἤσθιεν, ἀλλ' ὑπὲρ Παλαμήδους νίωνοῦ ὄντος ἄπλων μὲν τὴν θάλασσαν τῷ Ὀδυσσεῖ ἐποίει, διαφυγόντα δὲ αὐτὸν τὰ ἐκεῖ πάθη ἀπώλεσεν <ἐν> αὐτῇ Ἰθάκῃ ὕστερον, θαλαττίαν, οἶμαι, αἰχμὴν

ἐπ' αὐτὸν δούς. λέγει δὲ καὶ τὴν Ἀχιλλέως μῆνιν οὐχ ὑπὲρ τῆς τοῦ 16
 Χρύσου θυγατρὸς ἐμπεσεῖν τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλὰ κάκεινον ὑπὲρ τοῦ
 Παλαμήδους μηνῖσαι. καὶ ἀποκείσθω μοι ὁ λόγος οὗτος ἐς τὰ τοῦ 17
 Ἀχιλλέως ἔργα· δίδειμι γὰρ καὶ κατὰ ἓνα τοὺς ἥρωες, ἀπαγγέλλων ὅσα
 5 τοῦ Πρωτεσίλεω περὶ αὐτῶν ἤκουσα.

Φ. Ἦκεις ἐπὶ τὸν ἠδιστον ἐμοὶ τῶν λόγων. ἵππων γὰρ ἤδη δὴ με καὶ 165
 ἀνδρῶν (K 535) 18

ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει

καὶ μαντεύομαί τι ἀγαθὸν ἀκούσεσθαι μέγα.

10 Α. Ἄκουε, ξένε· παρέλθοι δέ με, ὦ Πρωτεσίλεω, μηδέν, μηδὲ ἐκλα-
 θοίμην τινὸς ὧν ἤκουσα.

Πρεσβύτατον μὲν τοίνυν τοῦ Ἑλληνικοῦ φησιν ἐλθεῖν ἐς Τροίαν τὸν 26
 Νηλέως Νέστορα, πολέμων τε πολλῶν γεγυμνασμένον, οἷ ἐφ' ἡλικίας
 αὐτῷ ἐπολεμήθησαν, ἀγώνων τε γυμνικῶν, ἐν οἷς πυγμῆς καὶ πάλης
 15 ἄθλα ἐτίθετο, τακτικὴν τε ὀπόση ὀπλιτῶν τε καὶ ἵππων ἄριστα δὴ
 ἀνθρώπων γινώσκοντα, δημαγωγία τε ἐκ μειρακίου ξυμβεβηκότα, μὰ
 Δί' οὐ τῆ κολακευούσῃ τοὺς δήμους ἀλλὰ τῆ σωφρονιζούσῃ· πράττειν
 δὲ αὐτὸ ξὺν ὥρα τε καὶ ἠδονῇ τῶν λόγων, ὅθεν καὶ τὰς ἐπιπλήξεις, ἃς
 ἐποιεῖτο, μὴ ἀγροίκους μηδὲ ἀηδεῖς φαίνεσθαι. καὶ ὀπόσα Ὀμήρω περὶ 2
 20 αὐτοῦ εἴρηται, ξὺν ἀληθείᾳ φησὶν εἰρησθαι. καὶ μὴν καὶ ὀπόσα ἕτεροι 3
 περὶ τῶν τοῦ Γηρυόνου βοῶν εἶπον, ὡς ἀφείλοντο αὐτὰς τὸν Ἡρακλέα
 Νηλεύς τε καὶ οἱ Νηλεῖδαι πλὴν Νέστορος, ἐπαινεῖ ὁ Πρωτεσίλεως
 ὡς ἀληθῆ καὶ μὴ παρευρημένα· τὸν γάρ τοι Ἡρακλέα δικαιοσύνης
 μισθὸν τῷ Νέστορι δοῦναι τὴν Μεσσηνίαν, ἐπεὶ μηδὲν ὧν οἱ ἀδελφοὶ περὶ
 25 τὰς βοῦς ἤμαρτε. λέγεται δὲ καὶ ἀλῶναι αὐτοῦ ὁ Ἡρακλῆς σωφρο- 4
 νεστάτου τε ὄντος καὶ καλλίστου, ἀγαπῆσαί τε αὐτὸν μᾶλλον ἢ τὸν
 Ὑλλαν τε καὶ τὸν Ἄβδηρον· οἱ μὲν γὰρ παιδάκια ἦσαν καὶ κομιδῇ νέοι,
 Νέστορι δὲ ἐφήβῳ ἤδη ἐντυχεῖν αὐτὸν καὶ ἀρετὴν ἀσκοῦντι ὀπόση

5 ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὄθεν ἀγαπήσαί τε καὶ ἀγαπηθῆναι. τό τοι
 166 διομνύναι τὸν Ἡρακλέα οὐπω ξύνηθες τοῖς ἀνθρώποις ὄν, πρῶτόν γε
 6 νομίσει φησὶ τὸν Νέστορα καὶ παραδοῦναι τοῖς ἐν Τροίᾳ. γενέσθαι δὲ
 7 αὐτῷ καὶ παῖδα Ἀντίλοχον, ὃν μεσοῦντος ἤδη τοῦ πολέμου ἐλθεῖν. νέον
 μὲν γὰρ εἶναι τὸν Ἀντίλοχον καὶ οὐκ ἐν ὥρᾳ τῶν πολεμικῶν ὁπότε 5
 ξυνελέγοντο ἐς Αὐλίδα, βουλομένῳ δὲ αὐτῷ στρατεύειν οὐ ξυγχωρῆσαι
 τὸν πατέρα, τὸν δ', ἐπειδὴ πέμπτον ἔτος ἤδη προβεβήκει τῷ πολέμῳ,
 νεῶς τε ἐπιβάντα ἀφικέσθαι καὶ παρελθόντα ἐς τὴν τοῦ Ἀχιλλέως σκη-
 νήν, ἐπειδὴ τοῦτον ἐπιτηδειότατον εἶναι τῷ πατρὶ ἤκουεν, ἵκετεῦσαι
 τὸν Ἀχιλλέα παραιτήσασθαι αὐτὸν τοῦ πατρός, εἴ πως ἀπειθήσαντι μὴ 10
 8 ἄχθοιτο. ὁ δὲ ἤσθεις τῇ τοῦ Ἀντιλόχου ὥρᾳ καὶ τῆς προθυμίας ἀγα-
 σθεις αὐτόν, «οὐπω τὸν πατέρα» εἶπεν, «ὦ μειράκιον, τὸν σεαυτοῦ
 γινώσκεις, εἴ μὴ ὑπ' αὐτοῦ ἐπαινεθήσεσθαι μᾶλλον οἶει ἔργον φιλό-
 9 τιμόν τε καὶ νεανικὸν εἰργασμένος.» καὶ ὀρθῶς εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα·
 ὑπερησθεις γὰρ τῷ παιδί ὁ Νέστωρ καὶ ἐπ' αὐτῷ φρονήσας ἄγει αὐτόν 15
 παρὰ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὁ δὲ αὐτίκα ξυγκαλεῖ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ λέγεται
 10 ἄριστα ἑαυτοῦ διαλεχθῆναι τότε ὁ Νέστωρ. ξυνελθεῖν μὲν γὰρ αὐτοὺς
 χαίροντας ἐπὶ τῷ παιδί ὄψεσθαι Νέστωρος (οὐδὲ γὰρ εἶναι αὐτῷ ἐν
 Τροίᾳ νιόν, οὔτε Θρασυμήδην τινὰ οὔτε ἕτερον), ἐστάναι δὲ τὸν Ἀντί-
 20
 11 λοχον ἐρουθριῶντά τε καὶ ἐς τὴν γῆν βλέποντα καὶ θαυμαστάς κτήσασθαι
 τοῦ κάλλους οὐκ ἐλάττους ἢ Ἀχιλλεὺς ἐκέκτητο. τὸ μὲν γὰρ ἐκείνου
 εἶδος ἐκπληκτικόν τε φαίνεσθαι καὶ θεῖον, τὸ δὲ τοῦ Ἀντιλόχου τερπνόν
 12 τε καὶ ἡμερον δοκεῖν πᾶσι. καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ὁ Πρωτεσίλεως οὐδὲ
 ἄλλως ἐκλελησμένους τότε δὴ μάλιστα εἰς ἔννοιαν ἑαυτοῦ ἀφικέσθαι
 167 λέγει, ξυμβαίνοντος ἑαυτῷ τοῦ Ἀντιλόχου τὴν ἡλικίαν τε καὶ τὸ 25
 μέγεθος· πολλοῖς δὲ αὐτῶν καὶ δάκρυα ἐπελθεῖν φησιν οἴκτῳ τῆς
 ἀμφοῖν ἡλικίας, εὐφημίαις τε χρήσασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς ἐς τὸν Νέστορα
 13 ἐφ' οἷς εἶπε· διέκειντο γὰρ ὡς παῖδες πρὸς πατέρα. ἔστι σοι καὶ ἄγαλμα
 παραγαγεῖν τοῦ Νέστωρος. ὁ γὰρ Πρωτεσίλεως αὐτὸν ὧδε ἐρμηνεύει,

ὡς φαιδρὸς μὲν αἰεὶ φαίνοιτο καὶ ἐν ὄρμῃ μειδιάματος, γενειῶν δὲ
 σεμνῶς τε καὶ ξυμμέτρως, τὰ δὲ ἀμφὶ παλαίστραν αὐτῷ πεπονημένα
 τὰ ὦτα κατηγοροίη καὶ ὁ αὐχὴν ὑπονεάζων ἔτι· καὶ γὰρ δὴ καὶ ὄρθον
 εἶναι τὸν Νέστορα καὶ μὴ ἠττώμενον ὑπὸ τοῦ γήρως, εἶναι δὲ καὶ
 5 μελανόφθαλμον καὶ μὴ ἀποκρεμώμενον τὴν ῥίνα. ταυτὶ δὲ ἐν γήρῳ
 μόνοι ἴσχουσιν οὕς μὴ ἐπιλίποι τὸ ἐρρῶσθαι. τὸν δὲ Ἀντίλοχον τὰ μὲν 14
 ἄλλα ὁμοίον φησι γενέσθαι τῷ Νέστορι, δρομικώτερον δὲ καὶ περι-
 επισιμένον τὸ εἶδος καὶ μὴ φρονοῦντα ἐπὶ τῇ κόμῃ. κάκεινά μοι τοῦ 15
 Ἀντιλόχου ἐρμηνεύει· φιλιππότατόν τε γενέσθαι αὐτὸν καὶ κυνηγε-
 10 τικώτατον καὶ ταῖς τῶν πολέμων ἀνοχαῖς ἐπὶ τὰ θηρία χρώμενον· ἀνα-
 φοιτᾶν γοῦν ἐς τὴν Ἰδην τὸν Ἀντίλοχον ξὺν Ἀχιλλεῖ καὶ Μυρμιδόσι,
 καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ μετὰ Πυλίων τε καὶ Ἀρκάδων, οἳ θηρίων ἀγορὰν παρ-
 εἶχον τῷ στρατῷ διὰ πλῆθος τῶν ἀλισκομένων· τὰ δὲ πολέμια γενναῖόν
 τε εἶναι καὶ πτηνὸν τὸ πόδε καὶ ταχὺν τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις κίνησιν,
 15 εὐξύνετόν τε τοῖς παραγγελλομένοις χρήσασθαι καὶ τὸ ἐπίχαρι μηδὲ
 ἐν ταῖς μάχαις ἀπολείποντα. ἀποθανεῖν δὲ οὐχ, ὡς οἱ πολλοὶ ἄδουσιν, 16
 ὑπὸ Μένονος ἐξ Αἰθιοπίας ἤκοντος· Αἰθίοπα μὲν γὰρ γενέσθαι Μέμ-
 νονα, δυναστεύσαντα ἐπὶ τῶν Τρωικῶν ἐν Αἰθιοπία, ἐφ' οὗ καὶ τὸ
 ψάμμινον ὄρος ἀναχωσθῆναι λέγεται ὑπὸ τοῦ Νείλου, καὶ θύουσιν αὐτῷ
 20 κατὰ Μερόην καὶ Μέμφιν Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες, ἐπειδὴν ἀκτῖνα πρῶ- 168
 τὴν ὁ ἥλιος ἐκβάλη, παρ' ἧς τὸ ἄγαλμα φωνὴν ἐκρήγνυσιν ἢ τοὺς
 θεραπεύοντας ἀσπάζεται· Τρῶα δὲ ἕτερον γενέσθαι Μένονα, νεώ- 17
 τατον τοῦ Τρωικοῦ, ὃν ζῶντος μὲν Ἐκτορος οὐδὲν βελτίω δόξαι τῶν
 ἀμφὶ Δηίφοβόν τε καὶ Εὐφορβον, ἀποθανόντος δὲ προθυμώτατόν τε καὶ
 25 ἀνδρειότατον νομισθῆναι, καὶ τὴν Τροίαν ἐς αὐτὸν βλέπει κακῶς ἤδη
 πράττουσαν. οὗτος, ξένε, τὸν καλόν τε καὶ χρηστὸν Ἀντίλοχον ἀπο- 18
 κτεῖναι λέγεται προασπίζοντα τοῦ πατρὸς Νέστορος, ὅτε δὴ τὸν Ἀχιλ-
 λέα πυρὰν τε νῆσαι τῷ Ἀντιλόχῳ καὶ πολλὰ ἐς αὐτὴν σφάξαι, τὰ τε

- 19 ὄπλα καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Μέμνονος ἐπικαῦσαι αὐτῷ· τὸ γὰρ τοῦ
 ἀγῶνος, ὃν ἐπὶ Πατρόκλῳ {τε καὶ Ἀντιλόχῳ} ὁ Ἀχιλλεὺς ἔθηκεν,
 ἐπὶ πλεον τοῖς ἀρίστοις νενομίσθαι φησὶν· ὅθεν τεθῆναι μὲν ἐφ' ἑαυτῷ
 ἐνταῦθα, τεθῆναι δὲ ἐπ' Ἀχιλλεῖ τε καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ καὶ Ἀντιλόχῳ ἐν
 20 Ἴλῳ. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῷ Ἑκτορι τεθῆναι ἀγῶνα δρόμου καὶ τόξου 5
 καὶ αἰχμῆς, πάλην δὲ καὶ πυγμὴν μηδένα ἀποδύσασθαι Τρώων· τὸ μὲν
 γὰρ οὐπω ἐγίνωσκον, τὸ δὲ οἶμαι ἐφοβοῦντο.
- 27 Διομήδης καὶ Σθένελος ἡλικίας μὲν ταυτὸν εἶχον, ἥστην δὲ ὁ μὲν
 Καπανέως, ὁ δὲ Τυδέως, οἳ λέγονται τειχομαχοῦντες ἀποθανεῖν ὁ μὲν
 2 ὑπὸ Θηβαίων, ὁ δ' οἶμαι κεραυνωθείς. κειμένων δὲ ἀτάφων τῶν νεκρῶν, 10
 τὸν μὲν ὑπὲρ τῶν σωμάτων ἀγῶνα Ἀθηναῖοι ἤραντο καὶ ἔθαψαν αὐ-
 τοὺς νικῶντες· τὸν δὲ περὶ τῶν ψυχῶν οἱ παῖδες ὑπὲρ τῶν πατέρων
 ἐνίκησαν ὅτε ἤβησαν, καὶ τὸ κράτος τῆς μάχης εἰς Διομήδην τε καὶ
 3 Σθένελον ἦλθεν ὡς ἀρίστῳ τε καὶ ὁμοίῳ ἀνδρῶ. Ὅμηρος δὲ οὐκ ἀξιοῖ
 169 σφας τῶν ἴσων· τὸν μὲν γὰρ λέοντί τε εἰκάζει καὶ ποταμῷ γεφύρας 15
 ἀπάγοντι καὶ ἀνθρώπων ἔργα (καὶ γὰρ οὕτως ἐμάχετο), ὁ δ' οἶον
 θεατῆς τοῦ Διομήδους ἔστηκε, φυγῆς τε ξύμβουλος αὐτῷ γινόμενος καὶ
 4 ἄρχων φόβου. καίτοι φησὶν ὁ Πρωτεσίλεως μὴ ἐλάττω τοῦ Διομήδους
 ἔργα τὸν Σθένελον μηδὲ ἐκεῖ δρᾶσαι· φιλίαν μὲν γὰρ σφισιν εἶναι οὐ
 μείω ἢ Ἀχιλλεῖ τε καὶ Πατρόκλῳ ἐγένετο, φιλοτιμεῖσθαι δὲ οὕτω πρὸς 20
 ἀλλήλους ὡς ξὺν ἀθυμῖα ἐπανήκειν ἐκ τῆς μάχης τὸν ἀπολειφθέντα τοῦ
 5 ἐτέρου. καὶ τὸ ἔργον δὲ τὸ ἐς Αἰνεΐαν τε καὶ Πάνδαρον πεπραχθαι
 αὐτοῖς φησὶν ὁμοῦ· τὸν μὲν γὰρ τῷ Αἰνεΐᾳ προσπεσεῖν μεγίστῳ τοῦ
 Τρωικοῦ ὄντι, τὸν Σθένελον δὲ τῷ Πανδάρῳ προσαγωνίσασθαι καὶ
 6 κρατῆσαι αὐτοῦ. ἀλλὰ τὸν Ὅμηρον Διομήδει μόνῳ ἐξηρηκέναι ταῦτα 25

ὡσπερ ἐκλαθόμενον ὦν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ὑπὲρ τοῦ Σθένελου
εἶπε· τὸ γὰρ (Δ 405s.)

ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι,
ἡμεῖς καὶ Θήβης ἔδος εἶλομεν,

5 ἀνδρός πού ἐστι παραπλήσια τούτοις καὶ ἐν Ἰλίῳ πράττοντος. ἔστω σοι 7
κάκεινα περὶ Σθένελου εἰδέναι, ὡς τεῖχος μὲν οὐδὲν τοῖς Ἀχαιοῖς
ἐξεποιήθη ἐν Τροίᾳ, οὐδὲ ἔστιν ὃ ἐφράξαντο ἢ τὰς ναῦς ἢ τὴν λείαν,
ἀλλὰ τειχομαχίας ὦδαι ταῦτα Ὀμήρῳ ἐπενοήθησαν, δι' ἃς καὶ τὸ τεῖ-
χος αὐτῷ ξυνετέθη. ὁρμὴ μέντοι τειχοποιίας ὁμολογεῖται τὸν Ἀγαμέμ- 8
10 νονα εἰσελθεῖν μηνίοντος Ἀχιλλέως, ἧ πρῶτον ἀντειρηκέναι τὸν Σθένε-
λον εἰπόντα «ἐγὼ μέντοι ἐπιτηδειότερος τεῖχη καθαιρεῖν ἢ ἐγείρειν»·
ἀντειρηκέναι δὲ καὶ τὸν Διομήδη τῷ τείχει φήσαντα μεγάλων ἀξιοῦσθαι
τὸν Ἀχιλλέα «εἰ ξυγκλείσασθαι ἐαυτοὺς λοιπὸν ἐπειδὴ ἐκεῖνος μηνίει».
Αἴας δὲ λέγεται ταυρηδὸν ὑποβλέψας τὸν βασιλέα «δείλαιε» εἶπεῖν, 170
15 «τί οὖν αἱ ἀσπίδες;». καὶ τὸν ἵππον δὲ τὸν κοῖλον παρητεῖτο Σθένελος, 9
οὐ τειχομαχίαν τοῦτο φάσκων εἶναι ἀλλὰ κλοπὴν τῆς μάχης. τὰ μὲν 10
δὴ μάχιμα ὁμοίω ἦσθην καὶ ἴσου τοῖς Τρωσὶ φόβου ἄξιοι, ἐλείπετο δὲ
τοῦ Διομήδους ὁ Σθένελος ξύνεσιν τε καὶ λόγου ἰσχὺν καὶ καρτερήσεις,
ὅποσαι ψυχῆς τέ εἰσι καὶ σώματος· ὀργῆς τε γὰρ ἠττων ἦν καὶ ὑπέρ-
20 φρων τοῦ ὁμίλου καὶ τραχὺς ἐπιπλήττεσθαι καὶ τὰ ἐς τὴν δίαιταν ἀβρό-
τερον ἢ ἐπὶ στρατοπέδου ἐχρῆν κατεσκευάσσο. Διομήδει δὲ τὰναντία 11
τούτων ἐπράττετο· μετρίως τε γὰρ πρὸς τὰς ἐπιπλήξεις εἶχε καὶ
ἐκόλαζε τὸ ἐξοιδοῦν τῆς ὀργῆς, ὑβρίζειν τε οὐ ξυνεχώρει τοῖς πλήθεσιν
οὐδὲ ἀθυμεῖν, αὐτός τε ἀνχμῶν φαίνεσθαι στρατιωτικὸν ἠγεῖτο καὶ
25 τὸ ὡς ἔτυχε καθεύδειν ἐπὶ ἡνείκεν, σιτία τε ἦν αὐτῷ τὰ ἐπιτυχόντα, καὶ
οὐδὲ οἴνω ἔχαιρεν εἰ μὴ καθίκοιντο αὐτοῦ οἱ πόνοι. τὸν δὲ Ἀχιλλέα 12
ἐπὶ ἡνείκεν μὲν, οὐ μὴν ἐξεπέπληκτό γε οὐδὲ ἐθεράπευεν, ὡσπερ οἱ πολλοί·
καὶ ἀνέκραγέ ποτε ὁ Πρωτεσίλεως ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔπεσιν, οἷς ὁ
Διομήδης πεποίηται λέγων (I 698s.)·

μη ὄφελος λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα
 μυρία δῶρα δίδους· ὁ δ' ἀγῆνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως.

- ταῦτα γὰρ τὸν Ὅμηρον ὡς συστρατιώτην ἔφη εἰρηκέναι, καὶ οὐχ ὡς
 ὑποτιθέμενον ἀλλ' αὐτὸν ξυγγεγονότα τοῖς Ἀχαιοῖς ἐν Τροίᾳ· τὸν
 γὰρ Διομήδη καθάπτεσθαι τοῦ Ἀχιλλέως παρὰ τὴν μῆνιν τρυφῶντος 5
 13 ἐς τοὺς Ἕλληνας. τὰ δὲ εἶδη ἀμφοῖν, τὸν μὲν Σθένελλον εὐμήκη ὁ Πρω-
 τεσίλεως οἶδε καὶ ἀνεστηκότα, γλαυκόν τε καὶ γρυπὸν καὶ οἶον κομῶντα,
 ὑπέρυθρόν τε καὶ ἔτοιμον τὸ αἶμα· τὸν Διομήδη δὲ βεβηκότα τε ἀνα-
 171 γράφει καὶ χαροπὸν καὶ οὐπω μέλανα καὶ ὀρθὸν τὴν ῥίνα, καὶ οὐλη δὲ
 ἢ κόμη καὶ σὺν ἀρχμῶ. 10
 28 Φιλοκτῆτης δ' ὁ Ποϊάντος ἐστράτευσε μὲν ὀφὲ τῶν Τρωικῶν, ἄριστα
 δὲ ἀνθρώπων ἐτόξευσεν, Ἑρακλέους, φασί, τοῦ Ἀλκμήνης μαθῶν
 αὐτό. καὶ κληρονομῆσαι λέγεται τῶν τόξων ὁπότε Ἑρακλῆς, ἀπιὼν
 τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, αὐτόν τε παρεστήσατο καὶ τὸ ἐν τῇ Οἴτη
 2 πῦρ. τοῦτον ἐν Λήμνῳ καταλειφθῆναί φασιν ἄτιμον τοῖς Ἀχαιοῖς, ὕδρου 15
 ἐνσκήψαντος αὐτῷ ἐς τὸν πόδα, ὑφ' οὗ νοσεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀκτῆς ὑψηλῆς
 ἐν πέτρᾳ κείμενον, καὶ μαντευτὸν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐλθεῖν ὕστερον ἐπὶ τὸν
 Πάριον, ὃν ἀποκτείνας τὴν μὲν Τροίαν ἐλεῖν τοῖς Ἑρακλέους τόξοις
 3 αὐθις, ἰαθῆναι δὲ ὑπὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν αὐτός. ταῦτά φησιν ὁ Πρω-
 τεσίλεως οὐ παρὰ πολὺ τῆς ἀληθείας εἰρηῆσθαι· τὰ τε γὰρ {τόξα} τοῦ 20
 Ἑρακλέους εἶναι ὅποια ὕμνηται, καὶ τὸν Φιλοκτῆτην ξυλλαβεῖν αὐτῷ
 τοῦ ἐν τῇ Οἴτῃ ἄθλου, τὰ τόξα τε ἀπελθεῖν ἔχοντα καὶ μόνον ἀνθρώ-
 πων γινώσκειν ὡς χρὴ ἔλκειν αὐτά, τυχεῖν τε ἀριστείων λαμπρῶν ἐπὶ
 4 τῇ ἀλώσει τοῦ Ἴλιου. τὰ δὲ τῆς νόσου καὶ τῶν ἰασαμένων αὐτὸν ἑτέρως
 λέγει· καταλειφθῆναι μὲν γὰρ ἐν Λήμνῳ τὸν Φιλοκτῆτην, οὐ μὲν 25
 ἔρημον τῶν θεραπευσόντων οὐδὲ ἀπερριμμένον τοῦ Ἑλληνικοῦ· πολ-
 λούς τε γὰρ τῶν Μελίβοιαν οἰκούντων ξυγκαταμεῖναι (στρατηγὸς δὲ
 τούτων ἦν), τοῖς τε Ἀχαιοῖς δάκρυα ἐπελθεῖν ὅτι ἀπέλιπε σφᾶς ἀνήρ
 5 πολεμικὸς καὶ πολλῶν ἀντάξιος· ἰαθῆναι δὲ αὐτὸν αὐτίκα ὑπὸ τῆς

βώλου τῆς Δημνίας, εἰς ἣν λέγεται πεσεῖν ὁ Ἥφαιστος· ἡ δὲ ἐλαύνει
 μὲν τὰς μανικὰς νόσους, ἐκραγὲν δὲ αἶμα ἴσχει, ὕδρου δὲ ἰᾶται μόνου
 δῆγμα ἐρπετῶν. ὃν δὲ ἐτρίβοντο οἱ Ἀχαιοὶ χρόνον ἐν τῷ Ἰλίῳ, τοῦτον ⁶
 ὁ Φιλοκτήτης Εὐνέῳ τῷ Ἰάσονος συνεξήρει τὰς μικρὰς τῶν νήσων, **172**
 5 Κᾶρας ἐξελαύνων ὑφ' ὧν κατείχοντο, καὶ μισθὸς τῆς συμμαχίας αὐτῷ
 μοῖρα τῆς Δήμνου ἐγένετο, ἣν Ἄκεσαν ὁ Φιλοκτήτης ἐκάλεσεν ἐπειδὴ
 ἐν Δήμνῳ ἰάθη. ἐκεῖθεν αὐτὸν Διομήδης καὶ Νεοπτόλεμος ἐκόντα ἐς **7**
 Τροίαν ἤγαγον, ἰκετεύσαντες ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ἀναγνόντες
 αὐτῷ τὸν ὑπὲρ τῶν τόξων χρησμόν, ἐκ Λέσβου ὡς φησιν ἤκοντα.
 10 χρῆσθαι μὲν γὰρ καὶ τοῖς οἴκοι μαντείοις τοὺς Ἀχαιοὺς, τῷ τε Δωδω- **8**
 ναίῳ καὶ τῷ Πυθικῷ καὶ ὅποσα μαντεῖα εὐδόκιμα Βοιωτιά τε ἦν καὶ
 Φωκικά· Λέσβου δὲ ὀλίγον ἀπεχούσης τοῦ Ἰλίου, στέλλειν ἐς τὸ ἐκεῖ
 μαντεῖον τοὺς Ἑλληνας. ἔχρα δέ, οἶμαι, ἐξ Ὀρφέως· ἡ κεφαλὴ γὰρ μετὰ **9**
 τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον ἐς Λέσβον κατασχοῦσα, ῥῆγμα τῆς Λέσβου
 15 ὄκησε καὶ ἐν κοίλῃ τῇ γῆ ἐχρησμάδει. ὅθεν ἐχρῶντό τε αὐτῇ τὰ **10**
 μαντικά Λέσβιοί τε καὶ τὸ ἄλλο πᾶν Αἰολικὸν καὶ Ἴωνες Αἰολεῦσι
 πρόσοικοι, χρησμοὶ δὲ τοῦ μαντείου τούτου καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἀνεπέμ-
 ποντο. πολλὰ γὰρ καὶ ἐς τὸν ἄνω βασιλέα ἡ κεφαλὴ ἦδε, Κύρῳ τε τῷ **11**
 ἀρχαίῳ χρησμόν ἐντεῦθεν ἐκδοθῆναι λέγεται· «τὰ ἐμά, ὦ Κῦρε, σά»
 20 καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐγίνωσκεν, ὡς Ὀδρύσας τε καὶ τὴν Εὐρώπην καθέξων,
 ἐπειδὴ Ὀρφεύς ποτε, μετὰ τοῦ σοφοῦ καὶ δυνατοῦ γενόμενος, ἀνά τε
 Ὀδρύσας ἴσχυσεν ἀνά τε Ἑλληνας ὅποσοι τελεταῖς ἐνθείαζον, ὁ δ' οἶμαι
 τὰ ἑαυτοῦ πείσεσθαι ἐδήλου τὸν Κῦρον. ἐλάσας γὰρ Κῦρος ὑπὲρ ποτα- **12**
 μὸν Ἰστρον ἐπὶ Μασσαγέτας καὶ Ἰσσηδόνας (τὰ δὲ ἔθνη ταῦτα Σκύ-
 25 θαι), ἀπέθανε τε ὑπὸ γυναικὸς ἢ τούτων ἦρχε τῶν βαρβάρων, καὶ **173**
 ἀπέτεμεν ἡ γυνὴ τὴν Κύρου κεφαλὴν, καθάπερ αἱ Θραῖται τὴν Ὀρφέως.
 13 τοσαῦτα, ξένη, περὶ τοῦ μαντείου τούτου Πρωτεσίλεώ τε καὶ Λεσβίων
 ἤκουσα. ἐλθεῖν δὲ ἐς Τροίαν τὸν Φιλοκτήτην οὔτε νοσοῦντα οὔτε **14**
 νενοσηκότι ὁμοιον, ἀλλὰ πολὺν μὲν ὑφ' ἡλικίας (ἐξήκοντα γὰρ που
 30 ἔτη γεγονέναι), σφριγῶντα δὲ παρὰ πολλοὺς τῶν νέων, βλέπειν δεινό-

τατα ἀνθρώπων καὶ φθέγγεσθαι βραχυλογώτατα καὶ ὀλίγοις τῶν βουλευμάτων ξυντίθεσθαι.

- 29 Ἀγαμέμνονα δὲ καὶ Μενέλεων οὔτε τὸ εἶδος ὁμοίω γενέσθαι φησὶν
 2 οὔτε τὴν ῥώμην. τὸν μὲν γὰρ ἐν αὐτουργίᾳ τῶν πολεμικῶν εἶναι, μαχόμενόν τε οὐδενὸς τῶν ἀρίστων ἤττον καὶ ὅποσα ἐς βασιλέα ἤκει πράττοντα· γινώσκειν τε αὐτὸν ἅ χρῆ τὸν ἄρχοντα, καὶ ὃ τι ἕτερος γνοίη πείθεσθαι, πρέπειν τε τῇ τῶν Ἑλλήνων ἀρχῇ καὶ δι' αὐτὸ τὸ εἶδος· σεμνὸν γὰρ καὶ μεγαλοπρεπῆ φαίνεσθαι καὶ οἷον ταῖς Χάρισι θύοντα.
 3 τὸν δὲ Μενέλεων μάχεσθαι μὲν μετὰ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἀποχρησθαι δὲ τῷ ἀδελφῷ πάντα, καὶ τυγχάνοντα προθύμου τε καὶ εὖνου τοῦ Ἀγαμέμνονος ὅμως βασκαίνειν αὐτῷ καὶ ὧν ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπραττεν, ὑπὸ
 4 τοῦ ἄρχειν μὲν αὐτὸς ἐθέλειν, μὴ ἀξιοῦσθαι δέ. τὸν γοῦν Ὀρέστην, Ἀθήνησι μὲν καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκιμοῦντα, ἐπειδὴ τῷ πατρὶ ἐτιμώρησεν, ἐν δὲ τῷ Ἄργει κινδυνεύοντα, βληθέντα ἂν περιεΐδεν ὑπὸ τῶν Ἀργείων, εἰ μὴ Ὀρέστης ἐμπεσὼν τούτοις μετὰ ξυμμάχων Φωκέων, τοὺς μὲν ἐτρέφατο, τὴν δὲ ἀρχὴν τοῦ πατρὸς καὶ ἄκοντος τοῦ Μενέλεω
 5 κατεκτήσατο. κομᾶν τὸν Μενέλεων μειρακιωδῶς φησιν, ἐπεὶ δὲ ἡ Σπάρτη ἐκόμα, ξυγγινώσκειν αὐτῷ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπιχωριάζοντι. οὐδὲ γὰρ
 6 τοὺς ἀπ' Εὐβοίας ἤκοντας ἐτώθαζον, καίτοι γελοίως κομῶντας. δια-
 174 λεχθῆναι δὲ αὐτὸν ῥᾶστα ἀνθρώπων φησὶ καὶ βραχυλογώτατα, ξυγκε-
 20 ραννύοντα ἡδονὴν τῷ λόγῳ.
- 30 Κρητὰ Ἴδομενέα ὁ Πρωτεσίλεως οὐκ εἶδεν ἐν Ἰλίῳ, ἀλλ' ἐν Αὐλίδι ὄντων πρεσβείαν ἀφικέσθαι παρ' Ἴδομενέως φησὶν, ὑπισχνουμένου τὸ
 2 Κρητῶν συμμαχικόν, εἰ συμμετέχοι τῆς ἀρχῆς τῷ Ἀγαμέμνονι. τὸν μὲν δὴ Ἀγαμέμνονα σωφρόνως ἀκοῦσαι ταῦτα καὶ παραγαγεῖν τὸν ἤκοντα, τὸν δὲ λαμπρᾶ τῇ φωνῇ καὶ φροनिμῶδει «ὦ Ἀχαιοὶ» φάναι, «ἀνὴρ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς ἀρχὴν ἔχων δίδωσιν ὑμῖν ξυμμάχους ἑκατὸν πόλεις

ὥς καὶ τὴν Τροίαν ἐλεῖν παίζοντας, ἀξιοῖ δὲ συντετάχθαι τῷ Ἀγαμέ-
 μνονι καὶ ἄρχειν ὑμῶν ὡσπερ οὗτος. » πρὸς ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀγαμέ- 3
 μνονος· «ἐγὼ δὲ καὶ πάσης τῆς ἀρχῆς παραχωρεῖν ἔτοιμος εἰ βελτίων
 ἐμοῦ φαίνοιτο», παρελθεῖν φησι τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα καὶ διαλεχθῆ-
 5 ναι ὧδε· «ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἐδώκαμέν σοι τὴν ἡγεμονίαν ὑπὲρ εὐτα-
 ξίας τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ μὴ πολλοὺς ἄρχειν, στρατεύομεν δὲ οὐχ ὑπὲρ
 τοῦ δουλεύειν ἢ σοὶ ἢ ἑτέρῳ, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ καταδουλώσασθαι Τροίαν,
 ἣν λάβοιμεν, ὧ θεοί, λαμπρὰ καὶ καλὰ ἐργασάμενοι. τοιοῦτοι γὰρ ἐσμεν
 τὰς ἀρετάς, οἳοι Τροίαν μὲν ἐσπουδακότες λαβεῖν, Κρήτην δὲ παίζον-
 10 τες. »

Αἴαντα δὲ τὸν Λοκρὸν τὰ μὲν πολέμιά φησι κατὰ Διομήδη τε καὶ 31
 Σθένελον γεγονέναι, ξυνητὸν δὲ ἦπτον δόξαι, προσέχειν δὲ οὐδὲν τῷ
 Ἀγαμέμνονι· πατρός τε γὰρ εἶναι Λοκρῶν δυνατωτάτου, στρατιάν τε
 οὐκ ἀφανῆ ἄγειν, οὐδὲ δουλεύσειν ποτὲ ἐκὼν οὔτ' ἂν Ἀτρεΐδαις οὔτε
 15 ἄλλῳ οὐδενί, «ἔστ' ἂν ἦδε ἀστράπτῃ». τὴν αἰχμὴν δεικνὺς ταῦτα ἔλεγε,
 γοργὸν βλέπων καὶ ἀναχαιτίζων τὴν κόμην ὑπὸ τοῦ τῆς γνώμης ἐτοί- 175
 μου. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἔφασκεν, ὅσοι προσεῖχον τῷ Ἀγαμέμνονι,
 ὑπὲρ τῆς Ἑλένης ἦκειν, ἑαυτὸν δ' ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης· δεῖν γὰρ δὴ Ἕλλη-
 νας ὄντας κρατεῖν βαρβάρων. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ χειροήθη δράκοντα 3
 20 πεντάπηχον τὸ μέγεθος, ὃν ξυμπίνειν τε καὶ συνεῖναι τῷ Αἴαντι καὶ
 ὀδῶν ἠγεῖσθαι καὶ ξυνομαρτεῖν οἷον κύνα. τὴν δὲ Κασσάνδραν ἀποσπά- 4
 σαι μὲν ἀπὸ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἔδους προσκειμένην τῇ θεῷ καὶ ἰκετεύου-
 σαν, οὐ μὴν βιάσασθαί γε, οὐδὲ ὑβρίσαι ἐς αὐτὴν ὅποσα οἱ μῦθοι ἐς
 αὐτὸν ψεύδονται, ἀλλ' ἀπαγαγεῖν μὲν ἐς τὴν ἑαυτοῦ σκηνήν, τὸν δὲ
 25 Ἀγαμέμνονα ἰδόντα τὴν Κασσάνδραν (πρὸς γὰρ τῇ ὥρᾳ καὶ κατέστεπτο
 παρὰ τῆς τέχνης) ἀλῶναί τε αὐτίκα τῆς κόρης καὶ ἀφελέσθαι αὐτὴν
 τὸν Αἴαντα, ἔριδός τε αὐτοῖς ἐν τῷ δασμῷ γενομένης ὃ μὲν ἠξίου

- 5 ἑαυτοῦ εἶναι ἃ εἶλεν, ὁ δὲ οὔτε ἀπεδίδου καὶ ἀσεβῆσαι αὐτὸν ἐς τὴν
 5 Ἀθηναῖν ἔφασκε. καθεῖντο δὲ τῷ Ἀγαμέμνονι λογοποιοὶ ἐς τὸ Ἑλληνι-
 κὸν διὰ τὸ ἀεὶ πρὸς τὸν Αἴαντα ἔχθος, τὴν θεὸν πολλὰ καὶ ἄτοπα ἐπιση-
 μαίνειν ὑπὲρ τῆς κόρης, καὶ ἀπολεῖσθαι τὴν στρατιὰν εἰ μὴ ἀπολέσειεν
 6 αὐτόν. ὁ δ' ἐνθυμηθεὶς ὅπως Αἴαντα μὲν ἀπόλεσεν ἄδικος κρίσις, 5
 Παλαμῆδη δὲ οὐδὲν ἢ σοφία ὤνησε τὸ μὴ οὐκ ἀποθανεῖν διαβληθέντα,
 ἀποδραῖναι νύκτωρ ἐν πορθμείῳ οὐ μεγάλῳ χειμῶνός τε καὶ ὡς ἔτυχεν,
 7 ὅτε δὴ πλέων εὐθὺ Τήνου τε καὶ Ἄνδρου πρὸς Γυραῖς ἀπέθανεν. ἀγ-
 γελίας δὲ τοῦ πάθους ἐς τοὺς Ἀχαιοὺς ἐλθούσης ὀλίγους μὲν αὐτῶν
 σίτου ἄψασθαι, πάντας δὲ ὡς ἐπ' ἀνδρὶ ἀγαθῷ χειρας ἄρασθαι, προσ- 10
 εσχηκότας τε τῇ θαλάσῃ ἀνακαλεῖν αὐτὸν καὶ ὀλοφύρεσθαι καὶ τὸν
 176 Ἀγαμέμνονα ἐν ὀργῇ ἔχειν μονοноῦ χερσὶ πράξαντα τὴν ἀπώλειαν τοῦ
 8 Αἴαντος. ἐναγισμάτων τε αὐτὸν τυχεῖν ἃ μήπω ἐπηνέχθη πρότερον
 μήτε μὴν ὕστερον ἀνθρώπῳ τινί, μηδὲ ὀπόσους ναυμαχίαι ἀφανεῖς
 9 ἔσχον· ἐς γὰρ Λοκρίδα ναῦν, ἣ τὸν Αἴαντα ἤγε, ξύλα νήσαντες ὥσπερ 15
 ἐς πυρᾶν, ἔσφαξαν μέλανα πάντα, καὶ στείλαντες αὐτὴν ἰστίοις μέλασι
 καὶ τοῖς ἄλλοις ὀπόσα ἐς τὸ πλεῖν εὔρηται, ξυνεῖχον πείσμασιν ἔστε
 πνεῦσαι τὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἄνεμον, ὃν περὶ ὄρθρον μάλιστα ἢ Ἴδη ἀπο-
 στέλλει· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα διεφαίνετο καὶ κατῆι τὸ πνεῦμα, πῦρ ἐς κοίλην
 τὴν ναῦν ἐνῆκαν. ἔπλει τε δὴ μετεωρίζουσα ἐς τὸ πέλαγος, καὶ οὔπω 20
 ἡλίου ἀνίσχοντος αὐτὴ τε κατεφλέχθη καὶ ὀπόσα τῷ Αἴαντι ἔφερεν.
 32 Χείρωνά δὲ τὸν ἐν Πηλῖῳ γενέσθαι μὲν φησιν ἀνθρώπῳ ὅμοιον, σο-
 φὸν δὲ καὶ λόγους καὶ ἔργα (θήρας τε γὰρ ποικίλης ἤπτετο καὶ τὰ
 πολεμικὰ ἐπαίδευε καὶ ἰατροὺς ἀπέφαινε καὶ μουσικοὺς ἤρομωτε καὶ
 δικαίους ἐποίει), βιῶναί τε ἐπὶ μήκιστον, φοιτῆσαι δὲ αὐτῷ Ἀσκληπιὸν 25
 Τελαμῶνά τε καὶ Πηλέα καὶ Θησέα, θαμίζειν δὲ καὶ Ἡρακλέα τῷ Χεί-
 2 ρωνι, ὅτε μὴ ἀπάγοιεν αὐτὸν οἱ ἄθλοι. μετασχεῖν δὲ τῆς τοῦ Χείρωνος
 ὀμιλίας καὶ αὐτός φησι Παλαμῆδει ἅμα καὶ Ἀχιλλεῖ καὶ Αἴαντι.

Καὶ τὰ τοῦ Παλαμήδους ὧδε ἀπαγγέλλει· αὐτομαθῆ ἀφικέσθαι αὐ- 33
 τὸν καὶ σοφίας ἤδη γεγυμνασμένον καὶ πλείω γινώσκοντα ἢ ὁ Χείρων·
 πρὸ γὰρ δὴ Παλαμήδους ὦραι μὲν οὐπω ἦσαν οὔσαι, μηνῶν δὲ οὐπω
 κύκλος, ἐνιαυτὸς δὲ οὐπω ὄνομα ἦν τῷ χρόνῳ, οὐδὲ νόμισμα ἦν, οὐδὲ
 5 σταθμὰ καὶ μέτρα, οὐδὲ ἀριθμεῖν, σοφίας τε οὐπω ἔρως, ἐπεὶ μήπω
 ἦν γράμματα. βουλομένου δὲ τοῦ Χείρωνος ἰατρικὴν διδάσκειν αὐτόν, 2
 «ἐγὼ» ἔφη, «ὦ Χείρων, ἰατρικὴν μὲν ἠδέως οὐκ οὔσαν ἂν εὔρον, εὔρη- 177
 μένην δὲ οὐκ ἀξιῶ μανθάνειν, καὶ ἄλλως τὸ ὑπέρσοφόν σου τῆς τέχνης
 ἀπήχθηται μὲν Δίί, ἀπήχθηται δὲ Μοίραις, καὶ διήειν ἂν τὰ Ἀσκληπιοῦ,
 10 εἰ μὴ ἐνταῦθα ἐβέβλητο». ὄντων δὲ τῶν Ἀχαιῶν ἐν Αὐλίδι πεπτούς 3
 εὔρεν, οὐ ῥάθυμον παιδιὰν ἀλλ' ἀγχίνουν τε καὶ εἴσω σπουδῆς. τὸν 4
 δὲ λόγον, ὃς πολλοῖς τῶν ποιητῶν εἴρηται, ὡς στρατεύοι μὲν ἐπὶ Τροίαν
 ἢ Ἑλλάς, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν Ἰθάκῃ μανίαν πλάττειτο καὶ πρὸς ἀρότρῳ εἶη
 βοῦν ἱππῶ ξυμβαλῶν, Παλαμήδης τε αὐτόν ἐλέγξειε τῷ Τηλεμάχῳ, οὐ
 15 φησιν ὑγιᾶ εἶναι· προθυμότερα γὰρ δὴ τὸν Ὀδυσσεῖα ἐς Αὐλίδα ἐλθεῖν
 καὶ ὄνομα ἤδη αὐτοῦ παραδεδόσθαι τοῖς Ἑλλησιν ἐπὶ δεινότητι.
 διενεχθῆναι δὲ αὐτόν τῷ Παλαμήδει ἐντεῦθεν· ἔκλειψις ἡλίου ἐν Τροίᾳ 5
 ἐγένετο καὶ ὁ στρατὸς ἄθυμοι ἦσαν λαμβάνοντες τὴν διοσημίαν ἐς τὰ
 μέλλοντα. παρελθὼν οὖν ὁ Παλαμήδης αὐτό τε τὸ πάθος τοῦ ἡλίου 6
 20 διεξῆλθε καὶ ὅτι τῆς σελήνης ὑποτρεχούσης αὐτόν ἐξαμανροῦται καὶ
 ἀχλὺν ἔλκει· «κακὰ δὲ εἴ τινα σημαῖνοι, ταῦτα δήπου οἱ Τρῶες πείσονται·
 οἱ μὲν γὰρ ἀδίκων ἤρξαν, ἡμεῖς δὲ ἀδικούμενοι ἤκομεν. προσήκει
 δὲ καὶ ἀνίσχοντι τῷ Ἥλίῳ εὔχεσθαι, πῶλον αὐτῷ καταθύσαντας λευ-
 κόν τε καὶ ἄνετον.» ταῦτα τῶν Ἀχαιῶν ἐπαινεσάντων (καὶ γὰρ ἠττηντο 7
 25 τῶν τοῦ Παλαμήδους λόγων), παρελθὼν ὁ Ὀδυσσεὺς «ἂ μὲν χρὴ θύειν»
 ἔφη, «ἢ ὅ τι εὔχεσθαι ἢ ὄτῳ, Κάλχας ἐρεῖ· μαντικῆς γὰρ τὰ τοιαῦτα·
 τὰ δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἦτις τῶν ἄστρον ἀταξία τε καὶ τάξις, Ζεὺς
 οἶδεν, ὑφ' οὔ ταῦτα κεκόσμηται τε καὶ εὔρηται. σὺ δέ, Παλάμηδες,

- ἥττονα ληρήσεις προσέχων τῇ γῆ μάλλον ἢ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ σοφίζό-
 178 ⁸μενος. » ὑπολαβὼν οὖν ὁ Παλαμήδης «εἰ σοφὸς ἦσθα, ὦ Ὀδυσσεῦ» εἶπε,
 «ξυνῆκας ἂν ὅτι μηδεὶς ἂν δύναίτο λέγειν σοφόν τι περὶ τῶν οὐρανίων
 μὴ πλείω περὶ τῆς γῆς γινώσκων. σὲ δὲ ἀπολελεῖφθαι τούτων οὐκ
 ἀπιστῶ· φασὶ γὰρ ὑμῖν τοῖς Ἰθακησίοις μήτε ὄρας μήτε γῆν εἶναι.» ⁵
 9 ἐκ τούτων ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ἀπῆλθεν ὀργῆς πλέως, Παλαμήδης δὲ ὡς
 10 πρὸς βασκαίνοντα ἤδη παρασκευάζων ἑαυτόν. ἐν ἐκκλησίᾳ δὲ ποτε τῶν
 Ἀχαιῶν ὄντων γέρανοι μὲν ἔτυχον πετόμεναι τὸν εἰωθότα ἑαυταῖς τρό-
 πον, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐς τὸν Παλαμήδη βλέψας «αἱ γέρανοι» ἔφη «μαρ-
 11 τύρονται τοὺς Ἀχαιοὺς ὅτι αὐταὶ γράμματα εὔρον, οὐχὶ σύ». καὶ ὁ ¹⁰
 Παλαμήδης «ἐγὼ γράμματα οὐχ εὔρον» εἶπεν, «ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν εὐρέθην·
 πάλαι γὰρ ταῦτα ἐν Μουσῶν οἴκῳ κείμενα ἔδειτο ἀνδρὸς τοιούτου,
 θεοὶ δὲ τὰ τοιαῦτα δι' ἀνδρῶν σοφῶν ἀναφαίνουσι. γέρανοι μὲν οὖν οὐ
 μεταποιοῦνται γραμμάτων ἀλλὰ τάξιν ἐπαινοῦσαι πέτονται· πορεύονται
 γὰρ ἐς Λιβύην ξυνάφουσαι πόλεμον μικροῖς ἀνθρώποις. σὺ δ' οὐδὲν ἂν ¹⁵
 12 περὶ τάξεως εἶποις· ἀτακτεῖς γὰρ τὰς μάχας.» αἰτίαν δὲ οἶμαι, ξένε,
 Ὀδυσσεὺς εἶχεν ὡς, εἴ που Ἔκτορα ἢ Σαρπηδόνα ἢ Αἰνεΐαν ἴδοι, κατα-
 λείπων τὴν τάξιν καὶ μεθιστάμενος πρὸς τὰ ῥαστώνην ἔχοντα τοῦ
 13 πολέμου. μειρακιώδης δὲ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας δόξας καὶ πρεσβύτερος
 νέου τοῦ Παλαμήδους ἠττηθείς, ἐπετείχιζεν αὐτῷ τὸν Ἀγαμέμνονα ὡς ²⁰
 14 πρὸς τὸν Ἀχιλλέα τοὺς Ἀχαιοὺς μεθιστάντι. διενεχθῆναι πάλιν αὐτοὺς
 ἐκ τοιούτου φησί· λύκοι καταβαίνοντες ἐκ τῆς Ἰδῆς ἐσίνοντο τὰ σκευο-
 φόρα παιδάρια καὶ τῶν ὑποζυγίων τὰ περὶ τὰς σκηνάς· ὁ μὲν δὲ Ὀδυσ-
 σεὺς ἐκέλευσεν ἀραμένους τόξα καὶ ἀκόντια φοιτᾶν ἐς τὴν Ἰδὴν ἐπὶ
 179 ²⁵τοὺς λύκους, ὁ δὲ Παλαμήδης «ὦ Ὀδυσσεῦ» ἔφη, «τοὺς λύκους ὁ Ἀπόλ-
 λων προοίμιον λοιμοῦ ποιεῖται καὶ τοξεύει μὲν αὐτοὺς καθάπερ τοὺς
 ὀρέας τε καὶ τοὺς κύνας ἐνταῦθα, πέμπει δὲ πρότερον παρὰ τοὺς

νοσήσοντας εὐνοίας εἵνεκα τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ φυλάξασθαι. εὐχόμεθα οὖν Ἀπόλλωνι Λυκίῳ τε καὶ Φυξίῳ, τὰ μὲν θηρία ταῦτα τοῖς ἑαυτοῦ τόξοις ἐξελεῖν, τὴν νόσον δὲ εἰς αἶγας, φασί, τρέψαι. καὶ ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ἐπιμελώμεθα ἡμῶν αὐτῶν· δεῖ δὲ τοῖς φυλαττο-
 5 μένοις τὰ λοιμώδη διαίτης λεπτῆς καὶ κινήσεων συντόνων. ἰατρικῆς μὲν γὰρ οὐχ ἠψάμην, σοφία δὲ καταληπτὰ ἅπαντα. » εἰπὼν ταῦτα τὴν 15
 μὲν τῶν κρεῶν ἀγορὰν ἐπέσχε καὶ τὰ στρατιωτικὰ τῶν σιτίων ἐκέλευσε παραιτήσασθαι, τραγήμασι δὲ καὶ λαχάνοις ἀγρίοις διῆγε τὸν στρατὸν πειθομένους αὐτῷ καὶ πᾶν τὸ ἐκ Παλαμῆδους θειῖόν τε ἠγουμένους καὶ
 10 χρησμῶδες· καὶ γὰρ δὴ ὁ λοιμὸς ὃν προὔλεγεν ἐνέσκηψε μὲν εἰς τὰς 16
 Ἑλλησποντικὰς πόλεις, ἀρξάμενος, φασίν, ἐκ τοῦ Πόντου, προσέπεσε δὲ καὶ τῷ Ἰλίῳ, τῶν δὲ Ἑλλήνων οὐδενὸς ἤψατο καίτοι στρατοπεδεύοντων ἐν γῆ νοσοῦση. πρὸς γὰρ τῇ διαίτῃ καὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν ὧδε 17
 ἐσοφίσατο· καθελκύσας ἑκατὸν ναῦς ἐνεβίβαζε τὸν στρατὸν κατὰ μέ-
 15 ρος, ἐρέττοντάς τε καὶ ἀμιλλωμένους ἀλλήλοις ἢ ἀκρωτήριον περιβαλεῖν ἢ σκοπέλου ἄψασθαι ἢ προκατάραι τῶν πέλας εἰς λιμένα τινὰ ἢ ἀκτὴν, ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα προθεῖναί σφισι τοῦ ταχυναυτεῖν ἄθλα. χαίροντες οὖν ἐγυμνάζοντο καὶ ξυνιέντες τὸ ὑγιαίνειν· καὶ 18
 γὰρ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὅτι τῆς γῆς παρεφθορίας τε καὶ οὕτως ἐχούσης
 20 ἠδίων ἢ θάλαττα καὶ ἀσφαλεστέρα ἀναπνεῖν. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν σοφίας 19
 ἀριστεῖα ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἀτίμως τε 180
 ἠγεῖτο πρᾶττειν καὶ πανουργίας ὅ τι εἶχεν ἐπὶ τὸν Παλαμῆδη ἔστρεφεν. ἐπὶ τούτοις ὁ Πρωτεσίλεως τοιαῦτα ἀπαγγέλλει· τὸν Ἀχιλλέα στρα- 20
 τεύοντα ἐπὶ τὰς νήσους καὶ τὰς ἀκταίας πόλεις, αἰτῆσαι τοὺς Ἀχαιοὺς
 25 ξὺν Παλαμῆδει στρατεῦσαι. ἐμάχοντο δὲ ὁ μὲν Παλαμῆδης γενναίως 21
 καὶ σωφρόνως, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς οὐ καθεκτῶς· ὁ γὰρ θυμὸς ἐξαίρων αὐτὸν εἰς ἀταξίαν ἤγεν, ὅθεν ἔχαιρε τῷ Παλαμῆδει συνασπίζοντι καὶ ἀπάγοντι μὲν αὐτὸν τῆς φορᾶς, ὑποτιθεμένῳ δὲ ὡς χρὴ μάχεσθαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐώκει λεοντοκόμῳ λέοντα γενναῖον πραῦνοντί τε καὶ ἐγεί-

ροντι, καὶ οὐδὲ ἐκκλίνων ταῦτ' ἔπραττεν, ἀλλὰ καὶ βάλλον καὶ φυλατ-
 22 τόμενος βέλη καὶ ἀσπίδα ἀντερειδῶν καὶ διώκων στίφος. ἐξέπλευσαν
 μὲν δὴ χαίροντες ἀλλήλοις, εἶποντο δὲ αὐτοῖς Μυρμιδόνες τε καὶ οἱ ἐκ
 Φυλάκης Θετταλοί. ταχθῆναι γὰρ μετὰ ταῦτα τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ὁ
 Πρωτεσίλεως ὑπ' Ἀχιλλεῖ, καὶ Μυρμιδόνας οὕτως ὀνομασθῆναι πάν- 5
 23 τας Θετταλούς. αἱ μὲν οὖν πόλεις ἠλίσκοντο καὶ εὐδόκιμα τοῦ Παλα-
 μήδους ἔργα ἀπηγγέλλετο· ἰσθμῶν διορυχαὶ καὶ ποταμοὶ ἐς τὰς πόλεις
 ἐπιστρεφόμενοι καὶ σταυροὶ λιμένων καὶ ἐπιτειχίσματα νυκτομαχία τε
 ἢ περὶ Ἄβυδον, ὁπότε τρωθέντες ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἀνεχώρησεν, ὁ Παλα-
 μήδης δὲ οὐκ ἀπεῖπεν ἀλλὰ πρὶν μέσσην ἐστάναι νύκτα, εἶλε τὸ χωρίον. 10
 24 ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἐν Τροίᾳ ξυνετίθει λόγους πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ψευ-
 δεῖς μὲν, πιθανοὺς δὲ πρὸς τὸν εὐνήθως ἀκούοντα, ὡς ἐρώη μὲν ὁ Ἀχιλ-
 25 λεὺς τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς, μαστροπῶ δὲ τῷ Παλαμήδει χρῶτο· «καὶ
 ἀφίξονται μὲν» ἔφη «μικρὸν ὕστερον, σοὶ μὲν βοῦς τε ἀπάγοντες καὶ
 181 ἵππους καὶ ἀνδράποδα, ἑαυτοῖς δὲ χρήματα, οἷς ὑποποιήσονται δήπου 15
 τοὺς δυνατοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ σέ· Ἀχιλλέως μὲν οὖν ἀπέχεσθαι χρῆ
 καὶ γινώσκοντας αὐτὸν φυλάττεσθαι, τὸν σοφιστὴν δὲ ἀποκτεῖναι τοῦ-
 τον. εὖρηται δέ μοι κατ' αὐτοῦ τέχνη, δι' ἧς μισηθήσεται τε ὑπὸ τῶν
 26 Ἑλλήνων καὶ ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῶν.» καὶ διεξῆλθεν, ὡς ἠτοίμασται
 αὐτῷ τὰ περὶ τὸν Φρύγα καὶ τὸ χρυσίον τὸ ληφθὲν ὑπὸ τῷ Φρυγί. 20
 27 σοφῶς δὲ τούτων ἐπινενοῆσθαι δοκούντων καὶ ξυνθεμένου τῇ ἐπιβουλῇ
 τοῦ Ἀγαμέμνονος, «ἄγε δὴ, ὦ βασιλεῦ» ἔφη, «τὸν μὲν Ἀχιλλεῦα φύλαττέ
 μοι περὶ τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐστι νῦν, τὸν Παλαμήδη δὲ ὡς τειχομαχήσον-
 τα τῷ Ἴλίῳ καὶ μηχανὰς εὐρήσοντα μεταπέμψου ἐνταῦθα· ἄνευ γὰρ
 τοῦ Ἀχιλλέως ἤκων, οὐκ ἔμοι μόνῳ ἔσται ἀλωτὸς ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ 25
 28 ἦττον σοφῷ.» ἔδοξε ταῦτα καὶ ἔπλεον οἱ κήρυκες ἐς Λέσβον· ἐαλώκει
 δ' οὐπω πᾶσα, ἀλλ' ὧδε τὰ περὶ αὐτὴν εἶχε· πόλις Αἰολίς Λυρνησσὸς
 ὤκειτο τειχίρης τὴν φύσιν καὶ οὐδὲ ἀτείχιστος, ἧ φασὶ τὴν Ὀρφέως

προσενεχθῆναι λύραν καὶ δοῦναί τινα ἡχὴν ταῖς πέτραις, καὶ μεμούσω-
 ται ἔτι καὶ νῦν τῆς Λυρνησοῦ τὰ περὶ τὴν θάλατταν ὑπ' ὤδῆς εἰς τῶν
 πετρῶν. ἐνταῦθα προσκαθημένων δεκάτην ἡμέραν (χαλεπὸν γὰρ ἦν 29
 ἀλῶναι τὸ χωρίον), ἀπήγγειλαν μὲν οἱ κήρυκες τὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος,
 5 ἐδόκει δὲ πείθεσθαι καὶ τὸν μὲν καταμένειν, τὸν Παλαμήδη δὲ ἀπιέναι,
 καὶ ἀπῆλθον ἀλλήλων δακρύοις ἅμα. ἐπεὶ δὲ κατέπλευσεν εἰς τὸ στρα- 30
 τόπεδον καὶ τὰ τῆς στρατιᾶς ἀπήγγειλεν ἀνατιθεὶς ἅπαντα Ἀχιλλεῖ,
 «ὦ βασιλεῦ» ἔφη, «κελεύεις με τειχομαχεῖν τῇ Τροίᾳ; ἐγὼ δὲ μηχανή-
 ματα μὲν γενναῖα ἠγοῦμαι τοὺς Αἰακίδας καὶ τὸν Καπανέως τε καὶ
 10 Τυδέως καὶ τοὺς Λοκρούς, Πάτροκλόν τε δήπου καὶ Αἴαντα· εἰ δὲ καὶ 182
 ἀψύχων μηχανημάτων δεῖσθε, ἤδη ἠγεῖσθε τὴν Τροίαν τό γε ἐπ' ἐμοὶ
 κείσθαι.» ἀλλ' ἔφθησαν αὐτὸν αἱ Ὀδυσσεύς μηχαναὶ σοφῶς ξυντεθει- 31
 σαι, καὶ χρυσοῦ μὲν ἦττων ἔδοξε προδότης τε εἶναι κατεψεύσθη, περι-
 αχθεὶς δὲ τῷ χειρὶ κατελιθώθη, βαλλόντων αὐτὸν Πελοποννησίων τε
 15 καὶ Ἰθακησίων· ἡ δὲ ἄλλη Ἑλλάς οὐδὲ εἴωρα ταῦτα ἀλλὰ καὶ δοκοῦντα
 ἀδικεῖν ἠγάπα. ὦμόν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ κήρυγμα· μὴ γὰρ θάπτειν τὸν 32
 Παλαμήδη μηδὲ ὄσιοῦν τῇ γῆ, ἀποθνήσκειν δὲ τὸν ἀνελόμενόν τε καὶ
 θάψαντα. κηρύττοντος δὲ ταῦτα τοῦ Ἀγαμέμνονος, Αἴας ὁ μέγας ἐπιρ- 33
 ρίψας ἑαυτὸν τῷ νεκρῷ πολλὰ μὲν δάκρυα περὶ αὐτῷ ἀφῆκεν, ἀνα-
 20 θέμενος δὲ αὐτὸν διεξέπαισε τοῦ ὀμίλου γυμνῷ τῷ ξίφει καὶ ἐτοίμῳ·
 θάψας οὖν ὡς εἰκὸς ἦν τὸν εἰργόμενον, οὐ προσήει τῷ κοινῷ τῶν
 Ἑλλήνων, οὐδὲ βουλής ἢ γνώμης ἠπτετο, οὐδὲ ἐξήει ἔτι εἰς τὰς μάχας.
 Ἀχιλλέως τε ἀφικομένου μετὰ τὴν τῆς Χερρονήσου ἄλωσιν, ἄμφω ἐπὶ 34
 τῷ Παλαμήδει ἐμήνισαν. ὁ μὲν Αἴας οὐκ ἐπὶ πολὺ· ὡς γὰρ ἦσθετο 35
 25 τῶν ξυμμάχων κακῶς πραττόντων, ἠλγησέ τε καὶ τὴν ὀργὴν μετέθη-
 κεν. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐπεμήκυνε τὴν μῆνιν· ὤδῆν τε γὰρ τῆς λύρας τὸν 36
 Παλαμήδη ἐπεποίητο καὶ ἦδεν αὐτὸν ὅσα τοὺς προτέρους τῶν ἠρώων,
 ἐδεῖτό τε ὄναρ ἐφίστασθαι οἱ, σπένδων ἀπὸ κρατῆρος οὗ Ἑρμῆς ὑπὲρ

- 37 ὄνειρων πίνει. ἔοικέ τε ὁ ἥρωσ οὔτος οὐκ Ἀχιλλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν οἷς ῥώμης τε καὶ σοφίας ἔρως, παρέχειν ἑαυτὸν ζήλου τε καὶ ὤδης ἄξιον, ὃ τε Πρωτεσίλεως, ἐπειδὴν ἐς μνήμην αὐτοῦ ἀφικώμεθα, ἀστακτὶ δακρῦει, τὴν τε ἄλλην ἀνδρείαν τοῦ ἥρω ἐπαινῶν καὶ τὴν ἐν τῷ θανάτῳ· οὐ γὰρ δὴ ἱκετεῦσαι τὸν Παλαμῆδη, οὐδὲ οἰκτρὸν τι εἰπεῖν 5
- 183 οὐδὲ ὀδύρασθαι, ἀλλ' εἰπὼν «ἐλεῶ σε, ἀλήθεια· σὺ γὰρ ἐμοῦ προαπολωλας», ὑπέσχε τὴν κεφαλὴν τοῖς λίθοις, οἷον ξυνιείς ὅτι ἡ Δίκη πρὸς αὐτοῦ ἔσται.
- 38 Φ. Ἔστι καὶ τὸν Παλαμῆδη ἰδεῖν, ἀμπελουργέ, καθάπερ καὶ τὸν Νέστορα εἶδον καὶ τὸν Διομήδη καὶ τὸν Σθένελον, ἢ οὐδὲν περὶ τῆς 10 ἰδέας αὐτοῦ ὁ Πρωτεσίλεως ἐρμηνεύει;
- 39 Α. Ὑπάρχει, ξένε, καὶ ὄρα· μέγεθος μὲν τοίνυν αὐτὸν κατὰ Αἴαντα τὸν μείζω γενέσθαι, κάλλος δὲ Ἀχιλλεῖ τε ἀμιλλᾶσθαι καὶ Ἀντιλόχῳ καὶ ἑαυτῷ φησιν ὁ Πρωτεσίλεως καὶ Εὐφόρβῳ τῷ Τρωί· γένεια μὲν γὰρ αὐτῷ ἀπαλὰ ἐκφύεσθαι καὶ ξὺν ἐπαγγελία βοστρύχων, τὴν κόμην 15 δὲ ἐν χρῶ εἶναι, τὰς δὲ ὀφρῦς ἐλευθέρας τε καὶ ὀρθὰς καὶ ξυμβαλλούσας
- 40 πρὸς τὴν ῥίνα τετράγωνόν τε οὔσαν καὶ εὖ βεβηκυῖαν. τὸν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν νοῦν ἐν μὲν ταῖς μάχαις ἄτρεπτόν τε φαίνεσθαι καὶ γοργόν, ἐν δὲ τῇ ἡσυχίᾳ φιλέταιρόν τε καὶ εὐπροσήγορον τὰς βολὰς· λέγεται δὲ καὶ
- 41 μεγίστοις ἀνθρώπων ὀφθαλμοῖς χρήσασθαι. καὶ μὴν καὶ γυμνόν φησι 20 τὸν Παλαμῆδη μέσα φέρεσθαι βαρέος ἀθλητοῦ καὶ κούφου, καὶ αὐχμὸν περὶ τῷ προσώπῳ ἔχειν πολὺν ἠδίῳ τῶν Εὐφόρβου πλοκάμων τῶν χρυσῶν. αὐχμοῦ δὲ ἐπεμεμέλητο ὑπὸ τοῦ καθεύδειν τε ὡς ἔτυχεν, ἀυλίζεσθαι τε πολλάκις ἐν τῇ ἀκρωνυχίᾳ τῆς Ἰδης ἐν σχολῇ τῶν πολεμικῶν· τὴν γὰρ κατάληψιν τῶν μετεώρων ἐντεῦθεν ἀπὸ τῶν ὑψηλο-
- 42 τάτων οἱ σοφοὶ ποιοῦνται. ἦγε δὲ εἰς Ἴλιον οὔτε ναῦν οὔτε ἄνδρα, ἀλλ' ἐν πορθμείῳ ξὺν Οἴακι τῷ ἀδελφῷ ἔπλευσε, πολλῶν, φασί, βραχιόνων
- 43 ἀντάξιον ἑαυτὸν ἠγούμενος. οὐδὲ ἀκόλουθος ἦν αὐτῷ οὐδὲ θεράπων

οὐδὲ Τέκμησά τις ἢ Ἴφις λούουσα ἢ στρωννῦσα τὸ λέχος, ἀλλ' αὐτουρ- 184
 γὸς βίος καὶ ἔξω τοῦ κατεσκευάσθαι. εἰπόντος γοῦν ποτε πρὸς αὐτὸν 44
 Ἀχιλλέως «ὦ Παλάμηδες, ἀγροικότερος φαίνη τοῖς πολλοῖς, ὅτι μὴ
 πέπασαι τὸν θεραπεύσοντα», «τί οὖν, ὦ Ἀχιλλεῦ, ταῦτα;» ἔφη τὸ χεῖρε
 5 ἄμφω προτείνας. διδόντων δὲ αὐτῷ τῶν Ἀχαιῶν ἐκ δασμοῦ χρήματα 45
 καὶ κελευόντων αὐτὸν πλουτεῖν, «οὐ λαμβάνω» ἔφη, «κἀγὼ γὰρ ὑμᾶς
 κελεύω πένεσθαι καὶ οὐ πείθεσθε». ἐρομένου δὲ ποτε αὐτὸν Ὀδυσσέως 46
 ἐξ ἀστρονομίας ἤκοντα «τί πλέον ἡμῶν ὄρας ἐν τῷ οὐρανῷ;», «τοὺς
 κακοὺς» εἶπεν. ἀμείνων δ' ἂν ἦν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκδιδάξας ὅτω ποτὲ τῶν
 10 τρόπων φανεροὶ οἱ κακοί· οὐ γὰρ ἂν προσήκαντο τὸν Ὀδυσσεῆα ἐπαν-
 τλοῦντα αὐτῷ ψευδεῖς οὔτω καὶ πανούργους τέχνας. τὸ δὲ λεγόμενον 47
 πῦρ ὑπὸ Ναυπλίου περὶ κοίλην Εὐβοίαν ἐπὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀρθῆναι,
 ἀληθές τέ φησιν εἶναι καὶ ὑπὲρ Παλαμῆδους ἐκ Μοιρῶν πεπραχθαι καὶ
 Ποσειδῶνος, ἴσως, ξένη, μηδὲ βουλομένης τῆς Παλαμῆδους ταῦτα
 15 ψυχῆς· σοφὸς γὰρ ὢν ξυνεγίνωσκε πού αὐτοῖς τῆς ἀπάτης. ἔθαψαν δὲ 48
 αὐτὸν Ἀχιλλεὺς τε καὶ Αἴας εἰς τὴν ὄμορον τῇ Τροίᾳ τῶν Αἰολέων
 ἠπειρον, ὑφ' ὧν καὶ ἱερὸν αὐτῷ τι ἐξωκοδόμητο μάλα ἀρχαῖον καὶ
 ἄγαλμα Παλαμῆδους ἴδρυνται γενναῖόν τε καὶ εὖοπλον, καὶ θύουσιν
 αὐτῷ ξυγιόντες οἱ τὰς ἀκταίας οἰκοῦντες πόλεις. μαστεύειν δὲ χρὴ τὸ 49
 20 ἱερὸν κατὰ Μήθυμνάν τε καὶ Λεπέτυμνον· ὄρος δὲ τοῦτο ὑψηλὸν
 ὑπερφαίνεται τῆς Λέσβου.

Τὰ δὲ Ὀδυσσέως οὕτωςι φράζει· γενέσθαι μὲν αὐτὸν ῥητορικώτατον 34
 καὶ δεινόν, εἴρωνα δὲ καὶ ἐραστὴν φθόνου καὶ τὸ κακόηθες ἐπαινοῦντα,
 κατηφῆ τε αἰεὶ καὶ οἶον ἐπεσκευμμένον, τὰ πολέμιά τε δοκοῦντα μᾶλλον

185 γενναῖον ἢ ὄντα, οὐ μὴν ἐπιστήμονα ὀπλίσεως, ἢ τοῦ τάξει ναυμαχίας
 2 τε καὶ τειχομαχίας, καὶ αἰχμῆς καὶ τόξων ἔλξεως. τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ
 εἶναι πολλὰ μὲν, οὐ μὴν θαυμάσαι ἄξια πλὴν ἑνός, τοῦ ἐς τὸν ἵππον
 τὸν κοῖλον, οὗ τέκτων μὲν Ἐπειὸς σὺν Ἀθηναῖ ἐγένετο, Ὀδυσσεὺς δὲ
 εὐρετής· καὶ ἐν αὐτῷ δὲ λέγεται τῷ λόγῳ θαρσαλεώτερος ὀφθῆναι τοῦ 5
 3 πληρώματος. εἰς Ἴλιον μὲν οὖν παρηβηκῶς ἦλθεν, ἐς δὲ Ἰθάκην
 γεγηρακῶς· μακροτέρα γὰρ ἐχρήσατο τῇ ἄλῃ διὰ τὸν πόλεμον ὃς πρὸς
 Κίκονας αὐτῷ διεπολεμήθη κατατρέχοντι τὰ ἐπὶ θαλάττῃ τοῦ Ἰσμάρου.
 4 τὰ γὰρ Πολυφήμου καὶ Ἀντιφάτου καὶ Σκύλλης καὶ τὰ ἐν Αἴδου καὶ
 ὀπόσα αἱ Σειρῆνες ἤδον, οὐδὲ ἀκούειν ξυγχωρεῖ ὁ Πρωτεσίλεως, ἀλλ' 10
 ἐπαλείφειν ἡμᾶς κηρὸν τοῖς ὡσὶ καὶ παραιτεῖσθαι αὐτά, οὐχ ὡς οὐ
 πλέα ἠδονῆς καὶ ψυχαγωγῆσαι ἱκανά, ἀλλ' ὡς ἀπίθανά τε καὶ παρεν-
 5 ρημένα. καὶ τὴν νῆσον δὲ τὴν Ὠγυγίαν καὶ τὴν Αἰαίαν καὶ ὡς ἤρων
 αὐτοῦ αἱ θεαί, παραπλεῖν κελεύει καὶ μὴ προσορμίζεσθαι τοῖς μύθοις·
 ἔξωρόν τε γὰρ τῶν ἐρωτικῶν εἶναι τὸν Ὀδυσσεῖα, καὶ ὑπόσιμον καὶ οὐ 15
 μέγαν καὶ πεπλανημένον τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τὰς ἐννοίας τε καὶ ὑπο-
 6 νοίας. ἐνθυμουμένῳ γὰρ ἐώκει, τοῦτο δὲ ἄχαρι ἐς τὰ ἐρωτικά. οἷος μὲν
 δὴ οἷον καὶ ὡς σοφώτερόν τε καὶ ἀνδρειότερον ἑαυτοῦ τὸν Παλαμῆδη
 ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπέκτεινεν, ἱκανῶς ἐκ τούτου διδάσκει ὁ Πρωτεσίλεως·
 7 ὅθεν καὶ τὸν θρῆνον τὸν παρ' Εὐριπίδῃ ἐπαινεῖ, ὅποτε Εὐριπίδης ἐν 20
 Παλαμῆδους μέλεσιν (fr. 588 Nauck²)

«ἐκάνετε» φησὶν, «ἐκάνετε τὸν
 πάνσοφον, ὦ Δαναοί,
 τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα Μουσᾶν»,

καὶ τὰ ἐφεξῆς μᾶλλον, ἐν οἷς φησι καὶ ὅτι πεισθέντες ἀνθρώπῳ δεινῷ 25
 καὶ ἀναιδεῖ ταῦτα δράσειαν.

Αἴαντα δὲ τὸν Τελαμῶνος ἐκάλουν οἱ Ἀχαιοὶ μέγαν, οὐκ ἀπὸ τοῦ ¹⁸⁶
 μεγέθους, οὐδ' ἐπειδὴ μείων ὁ ἕτερος, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραττε, καὶ ³⁵
 ἐποιοῦντο αὐτὸν ξύμβολον τοῦ πολέμου ἀγαθὸν ἐκ πατρώου ἔργου·
 τὸν γὰρ Λαιομέδοντα τὸν Ἡρακλῆ ἀπατήσαντα μετῆλθε ξὺν Ἡρακλεῖ
 5 ὁ Τελαμῶν καὶ αὐτῷ Ἰλίῳ εἶλεν. ἔχαιρον μὲν οὖν αὐτῷ καὶ ἀόπλῳ 2
 (πελώριος γάρ τις ἦν καὶ ὑπὲρ τὴν στρατιὰν πᾶσαν καὶ φρόνημα αἴρων
 εὐήϊόν τε καὶ σῶφρον) ὠπλισμένον τε ἐξεκρέμαντο, μετέωρόν τε βαί-
 νοντος ἐπὶ τοὺς Τρῶας καὶ τὴν ἀσπίδα εὖ μεταχειριζομένου τοσαύτην
 οὔσαν, βλέποντός τε χαροποῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπὸ τὴν κόρυν, οἷον οἱ
 10 λέοντες ἐν ἀναβολῇ τοῦ ὀρμηῆσαι. τὰς μάχας δὲ πρὸς τοὺς ἀρίστους 3
 ἐποιεῖτο, Λυκίους μὲν καὶ Μυσοὺς καὶ Παιόνας ἀριθμοῦ φάσκων ἔνεκα
 ἐς Τροίαν ἦκειν, τοὺς δὲ τούτων ἡγεμόνας ἀξιομάχους τε ἡγούμενος καὶ
 οἷους ἀποκτείναντι μὲν ὄνομα δοῦναι, τρωθέντι δὲ οὐκ ἄδοξον τραῦμα.
 πολέμιόν τε ἐλὼν ἀπείχετο τῶν ὄπλων· τὸ μὲν γὰρ ἀποκτείνειν ἀνδρὸς
 15 εἶναι, τὸ δὲ σκυλεύειν λωποδύτου μᾶλλον. ἀκόλαστον δὲ οὐδὲν οὐδὲ 4
 ὑβριστικὸν ἐφθέγγετο ἂν οὐδεὶς ἐν ἐπηκόῳ τοῦ Αἴαντος, οὐδὲ ὀπόσοις
 ἦν διαφορὰ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ θάκων ὑπανίσταντο αὐτῷ καὶ
 ὀδῶν ὑπεξίσταντο, οὐχ οἱ πολλοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς εὐδοκίμου
 μοίρας. πρὸς δὲ Ἀχιλλέα φιλία ἦν αὐτῷ καὶ βασκαίνειν ἀλλήλοις οὔτε 5
 20 ἐβούλοντο οὔτε ἐπεφύκεσαν, τὰς τε λύπας ὀπόσαι περὶ τὸν Ἀχιλλέα, εἰ
 καὶ μὴ μικρῶν ἔνεκεν ἐγίνοντο, πάσας ἐπράννε, τὰς μὲν ὡς ἂν ξυναλγῶν
 τις, τὰς δ' οἷον ἐπιπλήττων, καθημένων τε ὁμοῦ καὶ βαδιζόντων ἐπ-
 εστρέφετο ἢ Ἑλλάς, ἐς ἄνδρε ὀρῶσα οἶω μετὰ Ἡρακλέα οὐπω ἐγενέσθην. 187
 τὸν μὲν γε Αἴαντα καὶ τρόφιμον τοῦ Ἡρακλέους εἶναι ἔφασαν καὶ βρέ- 6
 25 φος ὄντα ἐνειληθῆναι τῇ λεοντῇ τοῦ ἥρωος, ὅτε ἀνασχὼν αὐτὸν τῷ
 Δίῳ, ἀνάλωτον ἦται γενέσθαι κατὰ τὴν δορὰν τοῦ λέοντος, ἀετός τε
 εὐξαμένῳ ἀφίκετο φέρων ἐκ Διὸς τῷ μὲν παιδὶ ὄνομα, ταῖς δὲ εὐχαῖς

7 νεῦμα. δῆλός τε ἦν καὶ ἀπλῶς βλέψαντι μὴ ἀθεεὶ φῦναι, διὰ τε τὴν
 ὥραν διὰ τε τὴν ῥώμην τοῦ εἶδους, ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως ἄγαλμα πολέ-
 8 μου καλεῖ αὐτόν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος «καὶ μὴν κατεπαλαίσθη αἰεὶ ὑπὸ
 τοῦ Ὀδυσσέως ὁ μέγας οὗτος καὶ θεῖος», «εἰ Κύκλωπες» ἔφη «ἐγεγό-
 νεισαν καὶ ἀληθῆς ἦν ὁ περὶ αὐτῶν μῦθος, μᾶλλον ἂν τῷ Πολυφήμῳ 5
 9 διεπάλαισεν Ὀδυσσεὺς ἢ τῷ Αἴαντι.» ἤκουσα τοῦ Πρωτεσίλεω, ξένε,
 κάκεῖνα περὶ τοῦ ἥρω τούτου, ὡς ἄρα ἐκόμα ποταμῷ Ἰλισσῷ τῷ Ἀθή-
 νησι, καὶ ἠγάπων αὐτόν οἱ ἐν Τροίᾳ Ἀθηναῖοι καὶ ἠγεμόνα ἠγοῦντο
 καὶ ὅ τι εἴποι ἔπραττον, ἠττίκιζέ τε ἄτε, οἶμαι, Σαλαμίνα οἰκῶν, ἦν
 Ἀθηναῖοι δῆμον πεποίηνται, παῖδά τε αὐτῷ γενόμενον, ὃν Εὐρουσάκην 10
 οἱ Ἀχαιοὶ ἐκάλουν, τὴν τε ἄλλην ἔτρεφε τροφήν ἦν Ἀθηναῖοι ἐπαινοῦσι
 καὶ ὅτε Ἀθήνησιν οἱ παῖδες ἐν μηνὶ ἀνθεστηριῶν στεφανοῦνται τῶν
 ἀνθέων, τρίτῳ ἀπὸ γενεᾶς ἔτει, κρατῆράς τε τοὺς ἐκεῖθεν ἐστήσατο καὶ
 ἔθυσεν ὅσα Ἀθηναῖοις ἐν νόμῳ· μεμνήσθαι δὲ καὶ αὐτὸν ἔφασκε του-
 10 τῶν τῶν Διονυσίων κατὰ Θησέα. ὁ δὲ τοῦ θανάτου λόγος, ὃν ὑφ' 15
 ἑαυτοῦ ἀποσφαγεῖς ἀπέθανεν, ἀληθῆς μὲν, ἔλεινός δὲ καὶ Ὀδυσσεὶ
 τάχα, τά τε ἐν Αἴδου (λ 548 s.).

μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ' ἀέθλω·
 τοίην γὰρ κεφαλὴν ἔνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχευ,

ἐκεῖ μὲν οὐ φησιν εἰρησθαι τῷ Ὀδυσσεῖ, μὴ γὰρ καταβῆναι αὐτὸν ζῶντα, 20
 188 πάντως δὲ εἰρησθαί που. πιθανὸν γὰρ που παθεῖν τι καὶ τὸν Ὀδυσσεᾶ
 καὶ ἀπεύξασθαι τὴν ἑαυτοῦ νίκην ἐλέω τοιοῦδε ἀνδρός ἐπ' αὐτῇ ἀπο-
 11 θανόντος. ἐπαινῶν δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τοῦ Ὀμήρου ταῦτα, πολὺ μᾶλλον
 ἐπαινεῖ τὸ ἐπ' αὐτῷ ἔπος ἐν ᾧ φησι (λ 547).

παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν·

καὶ γὰρ τῶν Ἀχαιῶν ἀφείλε τὴν ἄδικον κρίσιν καὶ δικαστὰς ἐκάθισεν
οὗς εἰκὸς ἦν καταψηφίσασθαι τοῦ Αἴαντος· συγγενὲς γὰρ φόβῳ μῖσος.
μανέντα δὲ αὐτὸν οἱ μὲν Τρῶες ἔδεισαν πλείω ἢ εἰώθεσαν, μὴ προσ- 12
βαλὼν τῷ τείχει ῥήξῃ αὐτό, καὶ ἠύχοντο Ποσειδῶνί τε καὶ Ἀπόλλωνι,
5 ἐπειδὴ ἐς τὸ τεῖχος ἐθήτευσαν, προβεβλήσθαι τῶν περγάμων τοῦ ἄστεος
καὶ σχεῖν τὸν Αἴαντα εἰ τῶν ἐπάλλεων ἄπτοιτο· οἱ δὲ Ἕλληνες οὐκ
ἐπαύοντο ἀγαπῶντες αὐτόν, ἀλλὰ πένθος τε τὴν τοῦ Αἴαντος μανίαν
ἐποιοῦντο καὶ τὰ μαντεῖα ἰκέτενον χρῆσαι πῶς ἂν μεταβάλοιτο καὶ εἰς
νοῦν ἔλθοι. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντα εἶδον καὶ περὶ τῷ ξίφει κείμενον, 13
10 ὤμωξαν μὲν οὕτως ἀθρόον, ὡς ἀνήκοι γενέσθαι μηδὲ τῷ Ἰλίῳ· προὔ-
θεντο δὲ Ἀθηναῖοι τὸ σῶμα καὶ Μενεσθεὺς ἐπ' αὐτῷ λόγον ἠγό-
ρευσεν ᾧ νομίζουσιν Ἀθήνησι τιμᾶν τοὺς ἐκ τῶν πολέμων τελευτῶν-
τας. ἔργον ἐνταῦθα εὐδόκιμον τοῦ Ὀδυσσεύος ὁ Πρωτεσίλεως οἶδε· 14
προκειμένῳ γὰρ τῷ Αἴαντι τὰ ὄπλα ἐπενεγκῶν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ
15 δακρύσας, «θάπτου τοι» ἔφη «ἐν οἷς ἠγάπησας καὶ τὴν νίκην τὴν ἐπ'
αὐτοῖς ἔχε, μηδὲν εἰς μῆνιν βαλόμενος». ἐπαινούντων δὲ τῶν Ἀχαιῶν
τὸν Ὀδυσσεῖα ἐπήνει μὲν καὶ ὁ Τεῦκρος, τὰ δὲ ὄπλα παρητεῖτο· μὴ γὰρ
ὄσια εἶναι ἐντάφια τὰ τοῦ θανάτου αἷτια. ἔθαψαν δὲ αὐτὸν καταθέμενοι 15
ἐς τὴν γῆν τὸ σῶμα, ἐξηγουμένου Κάλχαντος ὡς οὐχ ὄσιοι πυρὶ
20 θάπτεσθαι οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτείναντες.

Τὸν δὲ Τεῦκρον νέον μὲν ἠγοῦ, μέγεθος δὲ καὶ εἶδος καὶ ῥώμην ἔχειν. 189

36

Φ. Τὰ δὲ τῶν Τρώων γινώσκει ὁ Πρωτεσίλεως, ἀμπελουργέ, ἢ οὐκ 2
ἀξιοῖ μνημονεύειν αὐτῶν, ὡς μὴ ἄξιοι σπουδῆς φαίνονται;

Α. Οὐκ ἔστι, ξένε, τὸ τοῦ Πρωτεσίλεω τοιοῦτον· ἄπεστι γὰρ αὐτοῦ 3
25 φθόνος. ἀπαγγέλλει δὲ δὴ καὶ τὰ τῶν Τρώων ἐσπουδακνία τῇ γνώμῃ·
φησὶ γὰρ κάκείνους πολὺν πεποιῆσθαι λόγον ἀρετῆς. δίδειμι δὲ σοι πρὸ 4
τοῦ Ἀχιλλείου λόγου ταῦτα· εἰ γὰρ μετ' ἐκεῖνον λέγοιτο, οὐ θαυμαστὰ
εἶναι δόξει.

- 37 Ἐπαινῶν τοίνυν τὸν Ἑκτορα ὁ Πρωτεσίλεως ἐπαινεῖ καὶ τὸν Ὀμήρου
ἐπ' αὐτῷ λόγον· ἄριστα γὰρ τὸν Ὀμηρον τὰς τε ἠνιοχήσεις αὐτοῦ
διελθεῖν καὶ τὰς μάχας καὶ τὰς βουλάς καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ καὶ μὴ ἐπ'
ἄλλῳ εἶναι τὴν Τροίαν, καὶ ὅποσα δὲ κομπάζει ἐν τῇ τοῦ Ὀμήρου ποιήσει
ὁ Ἑκτωρ ἀπειλῶν τοῖς Ἀχαιοῖς τὸ ἐπὶ τὰς ναῦς πῦρ, πάνυ φησὶν εἰκέν- 5
ναι τῇ φορᾷ τοῦ ἥρω· πολλὰ γὰρ τοιαῦτα λέγειν αὐτὸν ἐν ταῖς μάχαις,
2 ἐκπληκτικώτατα δὲ ἀνθρώπων βλέπει καὶ φθέγγασθαι μέγα. εἶναι δὲ
τοῦ μὲν Τελαμωνίου μείω, κακίω δὲ οὐδὲν τὰς μάχας, ἐν αἷς ἐνδείκνυ-
3 σθαί τι αὐτὸν καὶ τῆς τοῦ Ἀχιλλέως θερμότητος. διεβέβλητο δὲ πρὸς
τὸν Πάριον ὡς δειλὸν καὶ ἥττω τοῦ κοσμεῖσθαι· τό τοι κομᾶν, καίτοι 10
σπουδαζόμενον βασιλεῦσί τε καὶ βασιλέων παισίν, ἀνάξιον ἑαυτοῦ δι'
4 ἐκεῖνον ἠγεῖτο. τὰ δὲ ὦτα κατεαγῶς ἦν, οὐχ ὑπὸ πάλης (τουτὶ γάρ, ὡς
ἔφην, οὔτ' αὐτὸς ἐγίνωσκεν οὔθ' οἱ βάρβαροι), ἀλλὰ ταύροις ἀντήριζε
καὶ τὸ συμπλέκεσθαι τοῖς θηρίοις τούτοις πολεμικὸν ἠγεῖτο· παλαίον-
τος μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ἦν, ὁ δὲ τοῦτο μὲν ἠγνόει πράττων, τὸ δὲ ὑφίστα- 15
190 σθαι μυκωμένους καὶ θαρσεῖν τὰς αἰχμὰς τῶν κεράτων καὶ ἀπανχενίσαι
ταῦρον καὶ τρωθεῖς ὑπ' αὐτοῦ μὴ ἀπειπεῖν, ὑπὲρ μελέτης τῶν πολε-
5 μικῶν ἤσκει. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τὸ ἐν Ἰλίῳ νέον τὸν Ἑκτορα καὶ μει-
ρακιώδη φέρει, ὁ Πρωτεσίλεως δὲ γενέσθαι μὲν αὐτὸν κακείνου ἠδῖω
φησὶ καὶ μείζω, ἀποθανεῖν δὲ τριακοντούτην ἴσως, οὐ μὴν φεύγοντα 20
ἢ παρεικότα τὰς χεῖρας (ταυτὶ γὰρ συκοφαντεῖσθαι τὸν Ἑκτορα ὑπὸ
τοῦ Ὀμήρου), ἀλλὰ καρτερῶς ἀγωνισάμενον καὶ μόνον τῶν Τρώων
καταμείναντα ἔξω τοῦ τείχους πεσεῖν ὀψὲ τῆς μάχης· ἀποθανόντα δὲ
ἐλχθῆναι μὲν ἠρτημένον τοῦ ἄρματος, ἀποδοθῆναι δέ, ὡς Ὀμήρω
εἴρηται. 25
- 38 Αἰνεῖαν δὲ μάχεσθαι μὲν τούτου ἥττον, συνέσει δὲ περιεῖναι τῶν
Τρώων, ἀξιοῦσθαι δὲ τῶν αὐτῶν Ἑκτορι, τὰ δὲ τῶν θεῶν εὖ εἰδέναι, ἃ
δὴ ἐπέπρωτο αὐτῷ Τροίας ἀλούσης, ἐκπλήττεσθαι δὲ ὑπ' οὐδενὸς φό-
βου· τὸ γὰρ ἔννον τε καὶ λελογισμένον ἐν αὐτοῖς μάλιστα τοῖς φοβε-
2 ροῖς ἔχειν. ἐκάλουν δὲ οἱ Ἀχαιοὶ τὸν μὲν Ἑκτορα χεῖρα τῶν Τρώων, τὸν 30

δὲ Αἰνεΐαν νοῦν, καὶ πλείω παρέχειν αὐτοῖς πράγματα Αἰνεΐαν σωφρο-
 νοῦντα ἢ μεμνηνότες Ἑκτορα. ἦσθην δὲ ἰσηλικές τε καὶ ἰσομήκεις. τὸ 3
 δὲ εἶδος τοῦ Αἰνεΐου φαιδρὸν μὲν ἦττον ἐφαίνετο, καθεστηκότι δὲ
 ἐώκει μᾶλλον ἐκόμα τε ἀνεπαχθῶς· οὐ γὰρ ἦσκει τὴν κόμην οὐδὲ
 5 ὑπέκειτο αὐτῇ, ἀλλὰ μόνην τὴν ἀρετὴν ἐποιεῖτο κόσμημα, σφοδρὸν δὲ
 οὕτω τι ἔβλεπεν, ὥστε ἀποχρῶν εἶναι οἱ πρὸς τοὺς ἀτακτοῦντας καὶ
 αὐτὸ τὸ βλέπειν.

Σαρπηδόνα δὲ Λυκία μὲν ἤνεγκε, Τροία δὲ ἦρεν· ἦν μὲν γὰρ κατὰ 39
 τὸν Αἰνεΐαν τὰς μάχας, ἦγε δὲ Λυκίους ξύμπαντας καὶ ἀρίστου ἀνδρε
 10 Γλαῦκόν τε καὶ Πάνδαρον. ἦν δὲ αὐτοῖν ὁ μὲν ὀπλιτεύειν εὐδόκιμος, ὁ 2
 δὲ Πάνδαρος τὸν Ἀπόλλω τὸν Λύκιον ἐπιστάντα οἱ μεираκίῳ ἔτι κοινω- 191
 νῆσαι ἔφη τοῦ τοξεύειν, καὶ ἠύχετο αἰεὶ τῷ Ἀπόλλωνι ὅτε τοῦ τόξου ἐπὶ
 μεγάλῳ ἄπτοιτο. καὶ πανστρατιᾷ δὲ ὁ Πρωτεσίλεως ἀπαντῆσαί φησι 3
 τῷ Σαρπηδόνι τοὺς Τρῶας· πρὸς γὰρ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῷ εἶδει θείῳ τε
 15 καὶ γενναίῳ ὄντι ἀνήρητο τοὺς Τρῶας καὶ τῷ λόγῳ τῷ περὶ τοῦ
 γένους· ἀπὸ Διὸς μὲν γὰρ Αἰακίδας τε ἄδεσθαι καὶ Δαρδανίδας καὶ
 τοὺς Ταντάλου, τὸ δ' αὐτοῦ Διὸς γεγονέναι μόνῳ τῶν ὑπὲρ Τροίας τε
 καὶ ἐπὶ Τροίαν ἐλθόντων ἐκείνῳ ὑπάρξει, τουτὶ δὲ καὶ τὸν Ἡρακλέα
 μείζῳ ποιῆσαι καὶ θαυμασιώτερον τοῖς ἀνθρώποις. ἀποθανεῖν δὲ ὡς 4
 20 Ὀμήρῳ εἴρηται, καὶ εἶναι ἀμφὶ τὰ τετταράκοντα ἔτη καὶ τάφου ἐν
 Λυκία τυχεῖν, ἐς ὃν παρέπεμψαν οἱ Λύκιοι δεικνύντες τὸν νεκρὸν
 τοῖς ἔθνεσι δι' ὧν ἦγετο. ἐσκεύαστο δὲ ἀρώμασι καὶ ἐώκει καθεύδοντι,
 ὅθεν οἱ ποιηταὶ πομπῶ φασιν αὐτὸν τῷ Ὑπνῷ χρήσασθαι.

Ἄκουε καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πάριδος, εἰ μὴ ἄχθη αὐτῷ σφόδρα. 40
 25 Φ. Ἀχθομαι μὲν, οὐ χειρόν δὲ ἀκοῦσαι.

Α. Φησὶ τοίνυν Ἀλέξανδρον Τρωσὶ μὲν ἀπηχθῆσθαι πᾶσι, κακὸν 2
 δ' οὐκ εἶναι τὰ πολέμια, τὸ δὲ εἶδος ἠδιστον ἐπίχαρὶν τε τὴν φωνὴν
 καὶ τὸ ἦθος ἅτε τῇ Πελοποννήσῳ ἐπιμίξαντα, μάχεσθαι δὲ πάντας
 τρόπους καὶ τὴν ἐπιστήμην ὀπόση τόξων μὴ λείπεσθαι τοῦ Πανδάρου.
 30 καὶ πλεῦσαι μὲν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔφηβον, ὅτε δὴ ξένον τοῦ Μενέλεω 3

- γενέσθαι αὐτὸν καὶ τὴν Ἑλένην ἐλεῖν τῷ εἶδει, ἀποθανεῖν δὲ οὐπω
 4 τριακοντούτην. γάνυσθαι δὲ τῷ ἑαυτοῦ κάλλει καὶ περιβλέπεσθαι μὲν
 ὑφ' ἑτέρων, περιβλέπειν δὲ ἑαυτόν, ὅθεν χαριέστατα ὁ ἦρωες ἐς αὐτὸν
 192 5 παίζει· τοῦτον γὰρ τὸν ταῶ (χαίρει δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τῇ ἄνθη καὶ τῇ
 ὥρᾳ τοῦ ὄρνιθος) ἰδὼν ποτε ὑπερανεστηκότα καὶ περιβεβλημένον τὰ 5
 πτερὰ περιβλέποντά τε αὐτὰ καὶ καθαίροντα, ἔστι δ' ἂ καὶ διατιθέντα,
 ἴν' ὥσπερ οἱ τῶν λίθων ὄρμοι κεκοσμημένα φαίνοιτο, «ἰδοῦ» ἔφη, «οὐ
 πρῶην ἐμνημονεύομεν, Πάρις ὁ τοῦ Πριάμου». ἐμοῦ δὲ ἐρομένου αὐτόν·
 6 «τί ἔοικεν ὁ ταῶς τῷ Πάριδι;», «τὸ φίλαντον» εἶπε. καὶ γὰρ δὴ κάκει-
 νος κόσμου ἔνεκεν περιήθρει μὲν ἑαυτόν, περιεσκόπει δὲ τὰ ὄπλα. 10
 δορὰς δὲ παρδάλεων ἐνήπτο τοῖς ὤμοις, ἀνχμὸν δὲ προσιζάνειν ταῖς
 κόμαις οὐδὲ ὅποτε μάχοιτο ἠνείχετο, ἔστιλβε δὲ καὶ τοὺς ὄνυχας τῶν
 χειρῶν, καὶ ὑπόγρυπος ἦν καὶ λευκὸς καὶ τὸ ὄμμα ἐγέγραπτο, ἢ δὲ
 ἑτέρα ὄφρῶς ὑπερῆρε τοῦ ὄμματος.
- 41 Ἐλενος δὲ καὶ Δηίφοβος καὶ Πολυδάμας ξυνέβαινον μὲν ἀλλήλοις τὰς 15
 μάχας καὶ ταῦτόν ἐφέροντο τῆς ῥώμης, εὐδόκιμοι δὲ τὰς ξυμβουλίας
 ἦσαν· ὁ δὲ Ἐλενος καὶ μαντικῆς ἤπτετο ἴσα τῷ Κάλχαντι.
- 42 Περὶ δὲ Εὐφόρβου τοῦ Πάνθου καὶ ὡς γένοιτό τις ἐν Τροίᾳ Εὐφορβος
 καὶ ἀποθάνοι ὑπὸ τοῦ Μενέλεω, τὸν Πυθαγόρου, οἶμαι, τοῦ Σαμίου
 λόγον ἤκουσας· ἔλεγε γὰρ δὴ ὁ Πυθαγόρας Εὐφορβος γεγονέναι μετα- 20
 φῦναί τε Ἴων μὲν ἐκ Τρωός, σοφὸς δὲ ἐκ πολεμικοῦ, κεκολασμένος
 δὲ ἐκ τρυφῶντος· τὴν τε κόμην, ἣν σοφὸς γενόμενος ἐκόσμει τῷ ἀνχμῷ,
 2 χρυσῆν ἐν Τροίᾳ ἐποιεῖτο ὅπότη ἦν Εὐφορβος. ὁ δὲ Πρωτεσίλεως τὸν
 Εὐφορβον ἤλικα ἑαυτοῦ ἠγεῖται καὶ ἐλεεῖ καὶ ὁμολογεῖ τὸν Πάτροκλον
 ὑπ' αὐτοῦ τρωθέντα παραδοθῆναι τῷ Ἐκτορι. εἰ δὲ εἰς ἄνδρας ἦλθεν, 25
 3 οὐδὲν ἂν φησιν αὐτὸν κακίῳ νομισθῆναι τοῦ Ἐκτορος. τὴν μὲν γε ὥραν
 193 αὐτοῦ καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς φησι θέλγειν· εἰκέναι γὰρ αὐτὸν ἀγάλματι,
 ὅποτε κάλλιστα ἑαυτοῦ ὁ Απόλλων ἀκερσεκόμης τε καὶ ἀβρὸς φαίνοιτο.

Τοσαῦτα, ξένε, περὶ Τρώων δίεισιν ὁ θεῖός τε καὶ ἀγαθὸς ἦρως. 4
λοιπὸν δ' ἡμῖν ἴσως τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἀποτελέσαι λόγον, εἰ μὴ ἀπεί-
ρηκας πρὸς τὸ μῆκος.

Φ. Εἰ οἱ τοῦ λωτοῦ παρ' Ὀμήρῳ φαγόντες, ὧ ἀμπελουργέ, προθύμως 43
5 οὕτω προσέκειντο τῇ πόα ὡς ἐκλελῆσθαι τῶν οἴκοι, μὴ ἀπίσται καμὲ
προσκεῖσθαι τῷ λόγῳ καθάπερ τῷ λωτῷ, καὶ μήτ' ἂν ἐκόντα ἀπελθεῖν
ἐνθένδε, ἀπαχθῆναι δὲ μόγις ἂν ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ δεθῆναι δὲ αὖ ἐν
αὐτῇ κλάοντα καὶ ὀλοφυρόμενον ἐπὶ τῷ μὴ ἐμπίπλασθαι τοῦ λόγου. καὶ 2
γάρ με καὶ πρὸς τὰ τοῦ Ὀμήρου ποιήματα οὕτω διατέθεικας, ὡς θεῖα
10 τε αὐτὰ ἡγούμενον καὶ πέρα ἀνθρώπου δόξαι, νῦν ἐκπεπλήχθαι μᾶλλον,
οὐκ ἐπὶ τῇ ἐποποιίᾳ μόνον, οὐδ' εἴ τις ἡδονὴ διήκει σφῶν, ἀλλὰ πολλῶ
μᾶλλον ἐπὶ τε τοῖς ὀνόμασι τῶν ἡρώων ἐπὶ τε τοῖς γένεσι καὶ νῆ Δί'
ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἔλαχε τοῦ κτεῖναί τινα ἢ ἀποθανεῖν ὑφ' ἑτέρου. τὸν 3
μὲν γὰρ Πρωτεσίλεων δαίμονα ἤδη ὄντα οὐδὲν οἶμαι θαυμαστὸν εἰδέναι
15 ταῦτα, Ὀμήρῳ δὲ πόθεν μὲν Εὐφορβος, πόθεν δὲ Ἐλενοί τε καὶ Δηίφο-
βοι καὶ νῆ Δί' ἐκ τῆς ἀντικειμένης στρατιᾶς οἱ πολλοὶ ἄνδρες οὖς ἐν
καταλόγῳ φράζει; τὸ γὰρ μὴ ὑποτεθεῖσθαι ταῦτα τὸν Ὀμηρον, ἀλλὰ 4
γεγονότων τε καὶ ἀληθινῶν ἔργων ἀπαγγελίαν ποιεῖσθαι μαρτυρεῖ ὁ
Πρωτεσίλεως, πλὴν ὀλίγων, ἃ δοκεῖ μᾶλλον ἐκὼν μετασκευάσαι ἐπὶ
20 τῷ ποικίλῃν τε καὶ ἠδίῳ ἀποφῆναι τὴν ποιήσιν· ὅθεν τὸ ὑπὸ ἐνίων 5
λεγόμενον, ὡς Ἀπόλλων αὐτὰ ποιήσας τὸν Ὀμηρον ἐπέγραψε τῇ ποιή-
σει, σφόδρα μοι δοκεῖ ἐρρωῶσθαι· τὸ γὰρ γινώσκειν ταῦτα θεῷ μᾶλλον 194
ἢ ἀνθρώπῳ ἔοικε.

Α. Τὸ μὲν θεοὺς ἡγεμόνας εἶναι τοῖς ποιηταῖς, ξένε, πάσης ᾧδῆς, 6
25 αὐτοῖ που οἱ ποιηταὶ ὁμολογοῦσιν, οἱ μὲν τὴν Καλλιόπην, οἱ δὲ πάσας,
οἱ δὲ καὶ τὸν Ἀπόλλω πρὸς ταῖς ἐννέα παρατυχεῖν αἰτούμενοι τῷ λόγῳ·
τὰ δὲ Ὀμήρου ταῦτα οὐκ ἀθεεὶ μὲν εἴρηται, οὐ μὴν Ἀπόλλωνί γε αὐτῷ

7 ἢ Μούσαις αὐταῖς ἦσται. γέγονε γάρ, ξένε, γέγονε ποιητῆς Ὀμηρος καὶ
 ἦδεν, ὡς μὲν φασιν ἕτεροι μετὰ τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη τῶν Τρωικῶν,
 οἱ δὲ μετὰ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατόν, ὅτε τὴν ἀποικίαν ἐς
 Ἴωνίαν ἔστειλαν· οἱ δὲ ἐξήκοντα καὶ ἑκατόν ἔτη γεγονέναι μετὰ τὴν
 Τροίαν ἐπὶ Ὀμηρόν τε φασὶ καὶ Ἡσίοδον, ὅτε δὴ ἄσαι ἄμφω ἐν Χαλ- 5
 κίδι, τὸν μὲν τὰ ἑπτὰ ἔπη τὰ περὶ τοῖν Αἰάντοιν καὶ ὡς αἰ φάλαγγες αὐτοῖς
 ἀραρυῖαί τε ἦσαν καὶ καρτεραί, τὸν δὲ τὰ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ
 Πέρσην, ἐν οἷς αὐτὸν ἔργων τε ἐκέλευεν ἄπτεσθαι καὶ γεωργία προσ-
 8 κείσθαι, ὡς μὴ δέοιτο ἑτέρων μηδὲ πεινώη. καὶ ἀληθέστερα, ξένε, περὶ
 9 τῶν Ὀμήρου χρόνων ταῦτα· ξυντίθεται γὰρ αὐτοῖς ὁ Πρωτεσίλεως. δύο 10
 γοῦν ποιητῶν ὕμνον ποτὲ εἰπόντων ἐς αὐτὸν ἐνταυθοῖ καὶ ἀπελθόντων,
 ἤρετό με ὁ ἦρως ἀφικόμενος ὅτῳ αὐτῶν ψηφίζοίμην· ἐμοῦ δὲ τὸν φαν-
 λότερον ἐπαινέσαντος (καὶ γὰρ μάλλον ἔτυχεν ἡρηκῶς), γελάσας ὁ
 Πρωτεσίλεως «καὶ Πανίδης» εἶπεν, «ἀμπελουργέ, ταῦτόν σοι πέπονθε·
 Χαλκίδος γὰρ τῆς ἐπ' Εὐρύπω βασιλεὺς ὢν ἐκεῖνος Ἡσιόδῳ κατὰ 15
 10 Ὀμήρου ἐψηφίσατο, καὶ ταῦτα τὸ γένειον ἔχων μεῖζον ἢ σύ.» γέγονε
 μὲν δὴ, ξένε, ποιητῆς Ὀμηρος καὶ τὰ ποιήματα ἀνθρώπου ταῦτα.
 11 τὰ δὲ ὀνόματα ἦδει καὶ τὰ ἔργα ξυνελέξατο μὲν ἐκ τῶν πόλεων ἅς
 195 ἕκαστοι ἤγον· ἦλθε μὲν γὰρ περὶ τὴν Ἑλλάδα μετὰ χρόνον τῶν Τρωικῶν
 12 οὐπω ἰκανὸν ἐξαμαυρῶσαι τὰ ἐν τῇ Τροίᾳ. ἔμαθε δὲ αὐτὰ καὶ τρόπον 20
 ἕτερον δαιμόνιον τε καὶ σοφίας πρόσω· εἰς Ἰθάκην γὰρ ποτε τὸν
 Ὀμηρον πλεῦσαί φασιν ἀκούσαντα ὡς πέπνυται ἔτι ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσ-
 13 σέως, καὶ ψυχαγωγία ἐπ' αὐτὸν χρήσασθαι. ἐπεὶ δὲ ἀνελθεῖν τὸν
 Ὀδυσσεά, ὁ μὲν ἠρώτα αὐτὸν τὰ ἐν Ἰλίῳ, ὁ δὲ εἰδέναι μὲν πάντα ἔλεγε

καὶ μεμνησθαι αὐτῶν, εἰπεῖν δ' ἄν οὐδὲν ὦν οἶδεν εἰ μὴ μισθὸς αὐτῶ
 παρ' Ὀμήρου γένοιτο εὐφημῖαι τε ἐν τῇ ποιήσει καὶ ὕμνος ἐπὶ σοφία
 τε καὶ ἀνδρεία. ὁμολογήσαντος δὲ τοῦ Ὀμήρου ταῦτα καὶ ὅ τι δύναιτο 14
 χαριεῖσθαι αὐτῶ ἐν τῇ ποιήσει φήσαντος, διήκει ὁ Ὀδυσσεὺς πάντα ξὺν
 5 ἀληθείᾳ τε καὶ ὡς ἐγένετο· ἥκιστα γὰρ πρὸς αἵματί τε καὶ βόθροισ αἰ
 ψυχαὶ ψεύδονται. ἀπιόντος δὲ ἤδη τοῦ Ὀμήρου, βοήσας ὁ Ὀδυσσεὺς 15
 «Παλαμῆδης με» ἔφη «δίκας ἀπαιτεῖ τοῦ ἑαυτοῦ φόνου καὶ οἶδα ἀδι-
 κῶν καὶ πάντως μὲν πείσομαί τι· οἱ γὰρ θεμιστεύοντες ἐνταῦθα δεινοί,
 Ὀμηρε, καὶ τὰ ἐκ Ποινῶν ἐγγύς. εἰ δὲ τοῖς ἄνω ἀνθρώποις μὴ δόξω
 10 εἰργάσθαι τὸν Παλαμῆδη ταῦτα, ἤττόν με ἀπολεῖ τὰ ἐνταῦθα· μὴ
 δὴ ἄγε τὸν Παλαμῆδη ἐς Ἴλιον, μηδὲ στρατιώτῃ χρῶ, μηδὲ ὅτι σοφὸς
 ἦν εἶπης. ἐροῦσι μὲν γὰρ ἕτεροι ποιηταί, πιθανὰ δὲ οὐ δόξει μὴ σοὶ
 εἰρημένα.» αὕτη, ξένε, ἢ Ὀδυσσέως τε καὶ Ὀμήρου ξυνουσία, καὶ οὕτως 16
 Ὀμηρος τὰ ἀληθῆ μὲν ἔμαθε, μετεκόσμησε δὲ πολλὰ ἐς τὸ συμφέρον
 15 τοῦ λόγου ὃν ὑπέθετο.

Φ. Πατρίδα δὲ Ὀμήρου, ὧ ἀμπελουργέ, καὶ τίνων ἐγένετο, ἤρου 44
 ποτὲ τὸν Πρωτεσίλεων;

Α. Καὶ πολλάκις, ξένε.

Φ. Ὅ δὲ τί;

196

20 Α. Φησὶ μὲν εἰδέναί, Ὀμήρου δὲ παραλιπόντος αὐτὰ ἵνα αἰ σπου- 2
 δαῖαι τῶν πόλεων πολίτην αὐτὸν σφῶν αὐτῶν ποιοῖντο, ἴσως δὲ καὶ
 θεσμοῦ Μοιρῶν ἐπὶ Ὀμήρῳ ὄντος ἀπολιν αὐτὸν δοκεῖν, οὔτ' ἄν ταῖς
 Μοίραις οὔτ' ἄν ταῖς Μούσαις φίλα γε ἔφη αὐτὸν πράττειν εἰ τοῦτ'
 ἐκφέροι, περιεστηκὸς λοιπὸν εἰς ἔπαινον τῷ Ὀμήρῳ. προστίθενται μὲν 3
 25 γὰρ αὐτῷ πᾶσαι μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη, καὶ δικάσαιντο δ' ἄν περὶ
 αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλας, ἐγγράφουσαι τῷ Ὀμήρῳ ἑαυτὰς οἶον πολίτη. τοῦ 4
 δὲ μὴδ' ἄν τοῦτον σιωπῆσαι τὸν λόγον πρὸς σέ, ὧ Φοῖνιξ, μὴδ' ἄν κρύ-

ψαι εἶπερ ἐγίνωσκον αὐτόν, τεκμήρια ἔστω σοι ἂ εἶρηκα· ἀφθόνως γὰρ οἶμαι διεληλυθέναι σοι ὅποσα οἶδα.

5 Φ. Πιστεύω, ἀμπελουργέ, καὶ ἐπώμεθα τῷ λόγῳ δι' ὃν σιωπᾶται ταῦτα. τὸν δὲ Ἀχιλλέα ὥρα σοι ἀναφαίνειν, εἰ μὴ καὶ ἡμᾶς ἐκπλήξει, ὥσπερ τοὺς Τρῶας ὅτ' ἔλαμψεν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῆς τάφρου. 5

45 Α. Μὴ δέδιθι τὸν Ἀχιλλέα, ὦ ξένε· παιδὶ γὰρ ἐντεύξῃ αὐτῷ παρὰ τὴν πρώτην τοῦ λόγου.

Φ. Μεγάλα δώσεις διεξεληθὼν αὐτὸν ἐκ νηπίου· μετὰ ταῦτα γὰρ ὀπλιζομένῳ που ἐντευξόμεθα καὶ μαχομένῳ.

2 Α. Οὕτως ἔσται καὶ πάντα φήσεις τὰ Ἀχιλλέως εἰδέναί. ἤκουσα δὲ 10 περὶ αὐτοῦ τοιάδε· Πηλεΐ φάσμα ἐφοῖτα θαλαττίας δαίμονος καὶ ἐρῶσα αὐτοῦ ἢ δαίμων ξυνῆν τῷ Πηλεΐ ἐν Πηλίῳ, αἰδοῖ τοῦ ὀμίλου οὐπω τὰ 3 ἑαυτῆς λέγουσα, οὐδὲ ὀπόθεν ἦκοι. γαλήνης δ' ἐπεχούσης τὴν θάλατταν ἢ μὲν ἔτυχεν ἐπὶ δελφίνων τε καὶ ἵπποκάμπων ἀθύρουσα, ὃ δὲ ἐκ περι- 197 ωπῆς τοῦ Πηλίου ὄρων ταῦτα ξυνῆκε τῆς θεοῦ καὶ ἔδεισεν ἤκουσαν. ἢ 15 δὲ ἐς θάρσος ἤγε τὸν Πηλέα Ἴου τε μνημονεύουσα ὡς Τιθωνοῦ ἤρα, καὶ Ἀφροδίτης ὡς ἠττητο τοῦ Ἀγκίσου, καὶ Σελήνης ὡς Ἐνδυμίῳ ἐπεφοῖτα καθεύδοντι· «ἐγὼ δέ σοι καὶ παῖδα» εἶπεν, «ὦ Πηλεῦ, δώσω 4 κρείττω ἀνθρώπου.» ἐπεὶ δ' Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ποιοῦνται αὐτοῦ τρο- φέα τὸν Χείρωνα· ὃ δὲ ἔτρεφεν αὐτὸν κηρίοις τε καὶ μυελοῖς νεβρῶν, 20 ἐς ἡλικίαν τε ἤκοντα ἐν ἧ οἱ παῖδες ἀμαξίδων καὶ ἀστραγάλων δέονται, εἶργε μὲν οὐδὲ τῶν τοιούτων, ἀκοντίοις δὲ εἶθιζε καὶ παλτοῖς καὶ δρό- μοις. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ μελία μικρὰ τετμημένη ὑπὸ τοῦ Χείρωνος, καὶ 5 ἐώκει ψελλιζομένῳ ἐς τὰ πολεμικά. ἐφήβου δὲ ἀπτόμενος ἀκτῖνα μὲν ἀπὸ τοῦ προσώπου ἔπεμπεν, ὑπερφυῆς δὲ τὸ σῶμα ἐφαίνετο, ἀΰξηθείς 25 τε ῥᾶον ἢ τὰ πρὸς ταῖς πηγαῖς δένδρα, πολὺς μὲν ἐν συμποσίοις ἦδετο, 6 πολὺς δὲ ἐν σπουδαῖς. ἐπεὶ δὲ θυμοῦ ἠττων ἐφαίνετο, μουσικὴν αὐτὸν ὁ Χείρων ἐδιδάξατο· μουσικὴ γὰρ ἱκανὴ πρᾶννειν τὸ ἔτοιμόν τε καὶ ἀνεστηκὸς τῆς γνώμης· ὃ δὲ οὐδενὶ πόνῳ τὰς τε ἀρμονίας ἐξέμαθε καὶ πρὸς λύραν ἦσεν. ἦδε δὲ τοὺς ἀρχαίους ἡλικας, τὸν Ὑάκινθον καὶ τὸν 30

Νάρκισσον καὶ εἶ τι Ἀδώνιδος. προσφάτων δὲ ὄντων τῶν περὶ Ὑλλα τε
 καὶ Ἀβδήρω θρήνων, ἐπειδὴ ἄμφω ἐφήβω ὄντε ὁ μὲν ἐς πηγὴν ὤχετο
 ἀφανισθεὶς, τὸν δὲ αἰ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἐδαΐσαντο, οὐκ ἀδακρυτὶ
 ταῦτα ἦδεν. ἤκουσα δὲ κἀκεῖνα, θύειν μὲν αὐτὸν τῇ Καλλιόπῃ μουσικῆν 7
 5 αἰτοῦντα καὶ τὸ ἐν ποιήσει κράτος, τὴν θεὸν δὲ ἐπιστῆναι καθεύδοντι
 καὶ «ὦ παῖ» φάναι, «μουσικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς δίδωμί σοι τὸ ἀπο-
 χρῶν ὡς ἡδίους μὲν τὰς δαΐτας ἐργάζοιο, κοιμίζοις δὲ τὰς λύπας·
 ἐπειδὴ δὲ ἐμοί τε καὶ Ἀθηνᾶ δοκεῖ πολεμικὸν εἶναί σε καὶ δεινὸν ἐν 198
 δεινοῖς {ἐν στρατοπέδοις}, Μοῖραί τε οὕτω κελεύουσι, σὺ μὲν ἐκεῖνα
 10 γυμνάζου κἀκεῖνων ἔρα. ποιητῆς δὲ ἔσται χρόνοις ὕστερον ὃν ἐγὼ
 ἀνήσω τὰ σὰ ὕμνεῖν ἔργα.» ταυτὶ μὲν αὐτῷ περὶ Ὀμήρου ἐχρήσθη.
 μειράκιον δὲ γενόμενος οὐχ, ὥσπερ οἱ πολλοὶ φασιν, ἀπόθετος ἐν Σκύ- 8
 ρῷ ἐτρέφετο, τοῦτο δὴ τὸ ἐν ταῖς παρθένοις· οὔτε γὰρ τὸν Πηλέα εἰκὸς
 ἄριστον τῶν ἡρώων γενόμενον ὑπεκπέμψαι ποι τὸν υἱὸν πολέμους τε
 15 καὶ κινδύνους ἀποδράντα, καὶ ταῦτα τοῦ Τελαμῶνος ἐξορμῶντος τὸν
 Αἴαντα, οὔτ' ἂν Ἀχιλλεὺς ἠνέσχετο ἐς γυναικωνίτιν ἐσβεβλήσθαι,
 παρὲς ἑτέροις τὸ θαυμάζεσθαι τε καὶ εὐδοκιμεῖν ἐν Τροίᾳ· τὸ γὰρ
 φιλότιμον πλεῖστον δὴ καὶ ἐν αὐτῷ ἦν.

Φ. Τί οὖν δὴ ὁ Πρωτεσίλεως, ἀμπελουργέ, περὶ τούτων οἶδε; 46
 20 Α. Πιθανώτερα, ξένε, καὶ ἀληθέστερα· φησὶ γὰρ Θησέα ἐξ Ἀθηνῶν 2
 φεύγοντα ἐπὶ τῇ ἀρᾷ τῇ ἐς τὸν υἱὸν ἀποθανεῖν ὑπὸ Λυκομήδους ἐν
 Σκύρῳ, Θησεῖ δὲ ξένον ὄντα τὸν Πηλέα καὶ κοινωνὸν τοῦ Καλυδωνίου
 ἔργου στεῖλαι τὸν Ἀχιλλέα ἐς τὴν Σκῦρον τιμωρὸν τῷ Θησεῖ, τὸν δὲ
 ἐκπλεύσαντα ὁμοῦ τῷ Φοίνικι μόνα ὑπὸ γήρως τὰ ξυμβουλευτικὰ
 25 εἰδóτι κατασεῖσαι τὴν Σκῦρον ἐκ προσβολῆς μετέωρον οὔσαν καὶ ἀν-
 ωκισμένην ἐπ' ὄχθου πετραίου, τὸν Λυκομήδη δὲ σχεῖν μὲν, οὐ μὴν ἀπο-
 κτεῖναι, ἀλλ' ἐρέσθαι τί παθὼν ἄνδρα ἑαυτοῦ βελτίω ἀπέκτεινεν·

- 3 εἰπόντα δὲ ὅτι «ἐπ' ἀδίκους, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἤκοντα καὶ πειρῶντα τὴν ἀρχὴν
τὴν ἐμήν», ἀφῆκεν ὡς ἐν δίκῃ ἀποκτείναντα καὶ ἀπολογήσεσθαι ὑπὲρ
4 αὐτοῦ ἔφη πρὸς τὸν Πηλέα. Δηιδάμειαν δὲ θυγατέρα τοῦ Λυκομήδους
199 ἔγημε καὶ γίνεται αὐτοῖς Νεοπτόλεμος, ὀνομασθεὶς τοῦτο διὰ νεότητα
5 τοῦ Ἀχιλλέως καθ' ἣν ἐς τὸ πολεμεῖν ὤρμησεν. ἐνταῦθα τῷ Ἀχιλλεῖ δι- 5
αιτωμένῳ παρεγίνετο ἡ Θέτις καὶ ἐθεράπευε τὸν νῖον ὥσπερ αἱ θνη-
ταὶ τῶν μητέρων, ξυλλεγομένου δὲ ἐς τὴν Αὐλίδα τοῦ στρατοῦ διεπόρθ-
μευσεν αὐτὸν ἐς τὴν Φθίαν διὰ τὰ ἐπ' αὐτῷ κεκλωσμένα, τὸν Πηλέα
6 ποιουμένη κύριον τοῦ παιδός· λέγεται καὶ ὄπλα ἐκποιῆσαι αὐτῷ οἷα
μήπω τις ἤνεγκε, ξὺν οἷς ἐς τὴν Αὐλίδα ἀφικόμενος ἐλπίδος τε ὑπ- 10
ἐπλήσσε τὸν στρατόν, θεοῦ τε οὕτω τι ἐνομίσθη παῖς, ὡς θύειν αὐτοὺς τῇ
Θέτιδι ἐπὶ θαλάττῃ καὶ προσκυνεῖν τὸν Ἀχιλλέα ἄττοντα ἐν τοῖς ὄπλοις.
7 ἠρόμην τὸν Πρωτεσίλεων καὶ περὶ τῆς μελίας, ὅτι ἦν τὸ περὶ αὐτῇ
θαῦμα, καὶ φησι μῆκος μὲν εἶναι τῇ μελίᾳ ὃ μὴ ἄλλη αἰχμῇ, εὐθὺ δὲ
τὸ ξύλον καὶ οὕτω τι ἐρρωμένον ὡς μὴ ἂν κλασθῆναι, τὸ δὲ στόμα τῆς 15
αἰχμῆς ἀδάμαντός τε εἶναι καὶ παντός διεκπαίειν, τὸν δὲ στύρακα ἐκ
τοῦ ἐπὶ θάτερα ὀρειχάλκον ἐμβεβλήσθαι, ἵνα πᾶσα δὴ ἀστράπτουσα
ἐμπίπτοι.
- 47 Φ. Τὰ δὲ ὄπλα, ὦ ἀμπελουργέ, πῶς φησιν αὐτῷ κεκοσμηῆσθαι;
2 Α. Οὐ τὸν Ὀμήρου τρόπον, ὦ ξένε· θεῖα μὲν κἀκεῖνα ἐξευρηῆσθαι τῷ 20
Ὀμήρῳ, πόλεις τε ἀναγράφοντι καὶ ἄστρα καὶ πολέμους καὶ γεωργίας
3 καὶ γάμους καὶ ὠδὰς, ἀλλ' ἐκεῖνα περὶ αὐτῶν φησιν· Ἀχιλλεῖ ὄπλα μὴ
γεγονέναι ἄλλα ἢ ἃ ἐς Τροίαν ἤνεγκε, μηδὲ ἀπολωλέναι ποτὲ Ἀχιλλεῖ
ὄπλα, μηδὲ τὸν Πάτροκλον ἐνδύναί αὐτὰ παρὰ τὴν μῆνιν· ἀποθανεῖν
μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὄπλοις εὐδοκιμοῦντα τῇ μάχῃ καὶ ἀπτόμενον 25
4 ἤδη τοῦ τείχους, τὰ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἄσυλα μεῖναι καὶ ἀνάλωτα. οὐδὲ
200 γὰρ ἐν τοῖς ὄπλοις τελευτῆσαι αὐτόν, ἀλλὰ ἐς γάμον ἤκειν δοκοῦντα,
5 γυμνὸν ἀποθανεῖν ἐστεφανωμένον ὥσπερ οἱ νυμφῖοι. τὰ δὲ ὄπλα κατ-
εσκευάσθαι μὲν ἄσημα καὶ σῶφρονα, συγκεκρᾶσθαι δὲ αὐτοῖς ποίκιλ-

μα ὕλης, μεθιστάμενον ἐς ἀγὰς ἄλλοτε ἄλλας, ὅσας ἢ Ἴρις· ὅθεν δο-
κεῖν αὐτὰ πέρα τέχνης καὶ Ἡφαίστου ἄδεσθαι.

Φ. Ἡ καὶ δείξεις αὐτόν, ἀμπελουργέ, καὶ ἀναγράψεις ἀπὸ τοῦ 48
εἶδους;

5 Α. Τί δὲ οὐ μέλλω φιληκόου γέ σου τυγχάνων; τὴν μὲν δὴ κόμην 2
ἀμφιλαφῆ αὐτῷ φησιν εἶναι καὶ χρυσοῦ ἠδίω καὶ εὐσχήμονα, ὅπη καὶ
ὅπως κινοίη αὐτήν ἢ ἄνεμος ἢ αὐτός, τὴν δὲ ῥίνα οὐπω γρουπὴν ἀλλ'
οἶον μέλλουσαν, τὴν δὲ ὄφρυν μηνοειδῆ, τὸν θυμὸν δὲ τὸν ἐν τοῖς ὄμμασι
χαροποῖς οὖσιν ἠσυχάζοντος μὲν ἀναβάλλεσθαι τινα ὄρμην, ὄρμήσαντος
10 δὲ συνεκπηδᾶν τῇ γνώμῃ, τοῖς τε ἐρῶσιν ἠδίω αὐτὸν φαίνεσθαι. πεπον- 3
θέναι γάρ τι τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς αὐτὸν οἶόν τι πρὸς τοὺς ἀλκίμους
τῶν λεόντων· ἀσπαζόμενοι γὰρ αὐτοὺς ἐν ἠσυχίᾳ, μᾶλλον αὐτοῖς χαίρομεν
ἐπὶ ἀνθυμοῦ ὑποπλησθέντες ἐπὶ σὺν ὄρμήσωσιν ἢ ταῦρον ἢ τι τῶν μαχίμων
θηρίων. τὸ δὲ λῆμα τοῦ Ἀχιλλέως δηλοῦσθαι φησι καὶ παρὰ τοῦ ἀχένης· 4
15 εἶναι γὰρ δὴ ὀρθὸν καὶ ἀνεστηκότα. δικαιοτάτον δὲ αὐτὸν ἠρώων γενέσθαι 5
φύσει τε καὶ ξυνουσίᾳ τοῦ Χείρωνος. τό τοι διαβεβλήσθαι πρὸς χρή-
ματα ἐκεῖθεν τῷ Ἀχιλλεῖ φοιτῆσαι· διεβέβλητο γὰρ οὕτω πρὸς αὐτά,
ὡς ἐκ τριῶν καὶ εἴκοσι πόλεων, ἃς αὐτὸς εἶλε, λαβεῖν μὲν πλείστα
αἰχμάλωτα, μηδενὸς δὲ αὐτῶν ἠττηθῆναι πλὴν κόρης, ἣν οὐδὲ αὐτὸς
20 ἑαυτῷ δέδωκεν, ἀλλὰ τοὺς Ἀχαιοὺς ἤτησεν· ἀδικίαν δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς
ἐπικαλοῦντος τοῦ Νέστορος εἰ μὴ τὰ πλείω Ἀχιλλεὺς λήψοιτο, «ἐμὸν 201
ἔστω» ἔφη «τὸ πλεον τῶν ἔργων, χρήμασι δὲ πλεονεκτεῖτω ὁ βουλό-
μενος.» ἐπ' ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας, ὧ ξένη, καὶ ἢ πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα 6
τῷ Ἀχιλλεῖ μῆνις ὑπὲρ τοῦ Παλαμήδους ἤρξατο. μνημονεύων γὰρ τῶν 7
25 πόλεων ἃς ἄμφω ἐξεῖλον, «τοιαύτη μὲν» εἶπεν «ἢ τοῦ Παλαμήδους
προδοσία, καὶ μὲν δὲ κρινέτω ὁ βουλόμενος· ἀπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἦκω.»
δεξαμένου δὲ εἰς αὐτὸν ταῦτα τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ λοιδορουμένου τῷ 8
Ἀχιλλεῖ, τοῦ τε Ὀδυσσέως εἰπόντος ὡς εἶη προδοσία καὶ τὸ ὑπὲρ
προδότου λέγειν, ἐκεῖνον μὲν ἀπήλασε τῆς ἐκκλησίας οὐδὲ τοῖς Ἀχαιοῖς
30 φίλα εἰπόντα, καθικόμενος δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος λοιδορίαις πλείοσιν

- ἔξω βελῶν διητήσατο μήτ' ἔργον τι πράττων ἐς τὸ κοινὸν φέρον μήτε
 φοιτῶν ἐς τὰ βουλευματα, ὅτε δὴ ἀφίκοντο αὐτῷ λιταὶ παρὰ τοῦ
 9 Ἀγαμέμνονος ἐν παντὶ ἤδη τῶν Ἀχαιῶν ὄντων. ἐπρέσβευον δὲ αὐτὰς
 Αἴας τε καὶ Νέστωρ, ὁ μὲν διὰ τὸ ξυγγενές τε καὶ τὸ διηλλάχθαι ἤδη
 σφίσι μηνίσας ἐφ' οἷσπερ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐμήνισεν, ὁ δὲ σοφίας τε ἔνεκα 5
 10 καὶ ἡλικίας, ἣν ἐτίμων οἱ Ἀχαιοὶ πάντες. ἐπεὶ δὲ τὸν γοῦν Πάτροκλον
 ξυμμαχῆσαι σφίσι παρ' αὐτοῦ εὐραντο, ὁ μὲν δράσας τε καὶ παθῶν
 ὁπόσα Ὀμηρός φησιν, ἀπέθανε μαχόμενος τῇ Τροίᾳ ὑπὲρ τοῦ τείχους,
 ὁ δ' ἔπραξε μὲν οὐδὲν ἀγεννές ἐπ' αὐτῷ οὐδὲ εἶπεν, ἀπολοφυράμενος
 δὲ αὐτὸν ἐρρωμένως καὶ θάψας ὡς αὐτός τε ἐβούλετο κάκεινῳ χαριεῖ- 10
 11 σθαι ᾧετο, ἐχώρει ἐπὶ τὸν Ἑκτορα. τὰς μὲν δὴ ὑπερβολὰς αἷς κέχρηται
 Ὀμηρος περὶ τε τοὺς ἀπολλυμένους αὐτοῖς ἄρμασιν ὁπότε Ἀχιλλεὺς
 ἐφάνη, περὶ τε τοὺς ἐν ποταμῷ σφαπτομένους, τὴν τε τοῦ ποταμοῦ
 202 κίνησιν ὅτ' ἐπανίστη τῷ Ἀχιλλεῖ τὸ ἑαυτοῦ κῆμα, ἐπαινεῖ μὲν καὶ ὁ
 12 Πρωτεσίλεως ὡς ποιητικά, διαγράφει δὲ ὡς κεχαρισμένα· μήτε γὰρ 15
 τῷ Ἀχιλλεῖ τηλικούτῳ ὄντι ἄπορον ἂν γενέσθαι τὸν Σκάμανδρον καὶ
 ταῦτα ἤττω ἢ οἱ μεγάλοι τῶν ποταμῶν ὄντα, μήτ' ἂν τὸν Ἀχιλλεῖα ἐς
 μάχην τῷ ποταμῷ ὀρμηῆσαι· εἰ γὰρ καὶ σφόδρα ἐπ' αὐτὸν ἐμόρμυρεν, ἤλυ-
 13 ξεν ἂν ἐκκλίνων καὶ μὴ ὁμόσε χωρῶν τῷ ὕδατι. πιθανώτερα δὲ τούτων
 ἐκεῖνα, οἶμαι, δίεισι· ξυνελαθῆναι μὲν ἐς τὸν ποταμὸν τοὺς Τρῶας καὶ 20
 πλείους ἀπολέσθαι σφῶν ἢ ἐν ἅπαντι τῷ πολέμῳ ἀπώλοντο, οὐ μὴν
 μόνῳ γε Ἀχιλλεῖ πεπραχθαι ταῦτα, ἀλλὰ θαρσῆσαντας ἤδη παρ' αὐ-
 τοῦ τοὺς Ἑλληνας ἐπικαταβαίνειν καὶ τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ σφάττειν.
 14 Ἀχιλλεῖα δὲ τούτων μὲν ἀμελεῖν, ἀγωνίσασθαι δὲ ἀγῶνα τοιόνδε· ἦν
 ἀνὴρ ἐκ Παιονίας ἦκων, οὗ καὶ Ὀμηρος ἐπεμνήσθη· Ἀστεροπαῖον δὲ 25
 αὐτὸν καλεῖ καὶ Ἀξίου τοῦ ποταμοῦ νίωνόν καὶ δεξιὸν ἄμφω τῷ χεῖρι,
 μέγιστον δ' Ἀχαιῶν τε καὶ Τρώων ὄντα τὸν Παίονα καὶ θηρίου δίκην
 15 ὁμόσε χωροῦντα ταῖς αἰχμαῖς παρῆκεν Ὀμηρος τουτουὶ τοῦ λόγου. ἦγε
 δὲ καὶ ἀκραιφνῆ δύναμιν Παίονας ἰππέας ἄρτι ἐς Τροίαν ἦκων, οὓς
 ἐτρέψατο μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκπλήξας· δαίμονα γὰρ ἐμπεπτωκένας σφίσιν 30
 16 ᾧοντο οὐπω ἀνδρὶ τοιῷδε ἐντετυχηκότες. ὑποστάντος δὲ Ἀστεροπαίου

μόνου, πλείω περὶ ἑαυτοῦ ἔδεισεν ἢ ὅποτε τῷ Ἑκτορι ἐμάχετο, καὶ οὐδὲ ἄτρωτος εἶλε τὸν Παίονα· ὅθεν τῶν συμμάχων ἀπαγορευόντων 17 αὐτῷ μὴ μάχεσθαι τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῷ Ἑκτορι, οὐκ ἠνέσχετο τῶν λόγων τούτων ἀλλὰ εἰπὼν «ἰδέτω με κρείττω καὶ τραυμάτων», ὥρμη- 5 σεν ἐπὶ τὸν Ἑκτορα προτεταγμένον τοῦ τείχους. ἀποκτείνας δ' αὐτὸν 18 γενόμενον οἶον ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ εἶρηκα, περιεἶλξε τῷ τείχει 203 βάρβαρον μὲν τινα καὶ ἀηδῆ τρόπον, ξυγγνωστὸν δέ, ἐπειδὴ τῷ Πατρόκλῳ ἐτιμῶρει. δαιμονία γὰρ δὴ τιμὴν τὸν Ἀχιλλέα φύσει χρώμενον αἰεὶ τι 19 μέγα ὑπὲρ τῶν φίλων πράττειν, ὅθεν μηνῖσαι μὲν ὑπὲρ Παλαμήδους 10 ὁμοῦ πᾶσιν Ἑλλησι, τιμωρῆσαι δὲ Πατρόκλῳ τε καὶ Ἀντιλόχῳ. τά τοι 20 πρὸς τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα περὶ φίλων αὐτῷ εἰρησθαι λεγόμενα σφόδρα χρῆ γινώσκειν· ἐρομένου γὰρ αὐτὸν μετὰ ταῦτα τοῦ Αἴαντος ποῖα τῶν ἔργων ἐπικινδυνότατα αὐτῷ γένοιτο, «τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων» ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη. πάλιν δὲ ἐπερομένου ποῖα ἠδῖω τε καὶ ἀπονώτερα, ταῦ- 21 15 τὸν ἀπεκρίνατο· θαυμάσαντος δὲ τοῦ Αἴαντος πῶς ἂν ταῦτ' ἔργον χαλεπὸν τε γένοιτο καὶ ῥάδιον, «ὅτι» ἔφη «τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων κινδυνεύματα μεγάλα ὄντα προθύμως πράττων, τῆς ἐπ' αὐτοῖς λύπης παύομαι.» — «τραῦμα δέ, ὦ Ἀχιλλεῦ, ποῖον μάλιστα σε ἐλύπησεν;» 22 ἢ δ' ὅς. «ὁ ἐτρώθη ὑπὸ τοῦ Ἑκτορος.» — «καὶ μὴν ὑπ' αὐτοῦ γε οὐκ 20 ἐτρώθης» ὁ Αἴας ἔφη. «νῆ Δία κεφαλὴν» ὁ Ἀχιλλεὺς εἶπε, «τάς τε χεῖρας· σὲ μὲν γὰρ κεφαλὴν ἑμαυτοῦ ἠγοῦμαι, Πάτροκλος δὲ μοι χεῖρες ἦν.»

Τὸν δὲ Πάτροκλον ὁ Πρωτεσίλεως, ὦ ξένη, πρεσβύτερον μὲν τοῦ 49 Ἀχιλλέως οὐ πολὺ γενέσθαι φησί, θεῖον δὲ ἄνδρα καὶ σώφρονα, τῷ 25 τε Ἀχιλλεῖ ἐπιτηδειότατον τῶν ἑταίρων· χαίρειν τε γὰρ ὅποτε καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἔχαιρε, λυπεῖσθαί τε τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ συμβουλεύειν αἰεὶ τι καὶ ἀκούειν ἄδοντος, καὶ οἱ ἵπποι δὲ αὐτὸν ἔφερον χαίροντες ὥσπερ καὶ τὸν Ἀχιλλέα. ἦν δὲ καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνδρείαν μεταξὺ 2 τοῖν Αἰάντων· τοῦ μὲν Τελαμωνίου πάντα ἐλείπετο, ἐκράτει δὲ ἄμφω

- 204
 3 τοῦ Λοκροῦ. καὶ μελίχλωρος ἦν ὁ Πάτροκλος καὶ τὸ ὄφθαλμῶ μέλας
 καὶ ἰκανῶς εὖοφρος καὶ μέτρα ἐπαινῶν κόμης, ἣ κεφαλὴ δὲ ἐβεβήκει ἐπ'
 αὐχένος οἶον αἱ παλαιστραὶ ἀσκοῦσιν, ἣ δὲ ῥίς ὀρθή τε ἦν καὶ τοὺς
 μυκτῆρας ἀνευρύνετο, καθάπερ οἱ πρόθυμοι τῶν ἵππων.
- 50 Φ. Εἰς καλόν με τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἵππων ἀνέμνησας, ὧ ἀμπελουργέ· 5
 σφόδρα γὰρ δέομαι μαθεῖν τί βελτίους ὄντες ἐτέρων ἵππων θεῖοι
 ἐνομίσθησαν.
- 2 Ἀ. Ἡρόμην κάγω, ξένε, τὸν ἥρω αὐτὸ τοῦτο καὶ φησι τὴν μὲν λεγο-
 μένην ἀθανασίαν περὶ αὐτοὺς εἶναι μεμυθολογησθαι τῷ Ὀμήρῳ, τὴν
 Θετταλίαν δέ, εὐἰπὸν τε οὔσαν καὶ ἀγαθὴν, τότε δὴ ἵππους, λευκὸν τε 10
 καὶ ξανθόν, δαιμονίους τὴν ταχυτῆτα καὶ τὸ ἦθος λαμπρούς, ἵπποτρο-
 3 φῆσαι κατὰ θεὸν δὴ τινα, ὁπότε ὁ Ἀχιλλεὺς ἦνθει· καὶ πάντων ὅσα
 θεῖως ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐλέγετο πιστενομένων, ἤδη ἐδόκει καὶ τὸ τῶν
 ἵππων θεῖόν τε εἶναι καὶ ἐπέκεινα τοῦ θνητοῦ φαίνεσθαι.
- 51 Τελευτῆ δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐγένετο ἦν καὶ Ὀμηρος ἐπιγινώσκει· φησὶ 15
 γὰρ αὐτὸν ἐκ Πάριδος τε καὶ Ἀπόλλωνος ἀποθανεῖν, εἰδώς που τὰ ἐν
 τῷ Θυμβραίῳ καὶ ὅπως πρὸς ἱεροῖς τε καὶ ὄρκοις, ὧν μάρτυρα τὸν
 2 Ἀπόλλω ἐποιεῖτο, δολοφονηθεὶς ἔπεσεν. ἣ θυσία δὲ τῆς Πολυξένης ἣ
 ἐπὶ τῷ σήματι καὶ ὅσα περὶ τοῦ ἔρωτος ἐκείνου ποιητῶν ἀκούεις, ὧδε
 3 ἔχει· Πολυξένης ὁ Ἀχιλλεὺς ἦρα καὶ τὸν γάμον τοῦτον ἑαυτῷ ἔπραττεν 20
 ἐπὶ τῷ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀναστῆσαι τοῦ Ἰλίου, ἦρα δὲ καὶ ἣ Πολυξένη τοῦ
 4 Ἀχιλλέως. εἶδον δ' ἀλλήλους ἐν λύτροις Ἐκτορος· ὁ γὰρ Πριάμος
 ἦκων παρὰ τὸν Ἀχιλλεῖα χειραγωγὸν ἑαυτοῦ τὴν παῖδα ἐποιεῖτο νεω-
 τάτην οὔσαν ὧν ἣ Ἐκάβη αὐτῷ ἔτεκεν, ἐθεράπευον δὲ αἰεὶ τὸ βράδισμα
 205
 5 τῶν πατέρων οἱ νεώτεροι τῶν παίδων. καὶ οὕτω δὴ τι ὁ Ἀχιλλεὺς 25
 ἐσωφρόνει ὑπὸ δικαιοσύνης καὶ τὰ ἐρωτικά, ὡς μήτε ἀφελέσθαι τὴν
 κόρην ἐφ' ἑαυτῷ οὔσαν, γάμον τε αὐτῆς ὁμολογήσαι τῷ Πριάμῳ, πι-

στεῦσαι τε ἀναβαλλομένῳ τὸν γάμον. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε γυμνὸς ἐν τοῖς 6
 περὶ τούτων ὄρκιοις, λέγεται ἡ Πολυξένη φευγουσῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν
 Τρωάδων καὶ τῶν Τρώων ἐσκεδασμένων (οὐδὲ γὰρ τὸ πτώμα τοῦ
 Ἀχιλλέως ἀδεῶς ἤνεγκαν) αὐτομολία χρήσασθαι καὶ φυγεῖν ἐς τὸ
 5 Ἑλληνικόν, ἀναχθεῖσά τε τῷ Ἀγαμέμνονι ζῆν μὲν ἐν κομιδῇ λαμπρᾷ
 τε καὶ σώφροσι καθάπερ ἐν πατρὸς οἰκίᾳ, τριταίου δὲ ἤδη κειμένου τοῦ
 νεκροῦ δραμεῖν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐν νυκτὶ ξίφει τε αὐτὴν ἐπικλῖναι πολλὰ
 εἰποῦσαν ἔλεεινὰ καὶ γαμικά, ὅτε δὴ καὶ δεῖσθαι τοῦ Ἀχιλλέως ἐρα-
 στήν τε μεῖναι καὶ ἀγαγέσθαι αὐτὴν μὴ ψευδάμενον τὸν γάμον. ἃ δὲ 7
 10 τῷ Ὀμήρῳ ἐν δευτέρᾳ ψυχαστασίᾳ εἴρηται, εἰ δὴ Ὀμήρου ἐκεῖνα, ὡς
 ἀποθανόντα Ἀχιλλέα Μοῦσαι μὲν ὦδαῖς ἐθρήνησαν, Νηρηίδες δὲ πλη-
 γαῖς τῶν στέρνων, οὐ παρὰ πολὺ φησι κεκομπάσθαι· Μούσας μὲν γὰρ
 οὔτε ἀφικέσθαι οὔτε ἄσαι, οὐδὲ Νηρηίδων τινὰ ὀφθῆναι τῷ στρατῷ
 καίτοι γνωσκομένας ὅτι ἤκουσι, θαυμαστὰ δὲ ξυμβῆναι ἕτερα καὶ οὐ
 15 πόρρω τῶν Ὀμήρῳ εἰρημένων. ἐκ γὰρ τοῦ κόλπου τοῦ Μέλανος ἡ θά- 8
 λασσα ἀνοιδήσασα τὰ μὲν πρῶτα ἐμνῆκατο, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀρθεῖσα
 λόφῳ μεγάλῳ ἴση ἐχώρει ἐς τὸ Ῥοίτειον, ἐκπεπληγμένων τῶν Ἀχαιῶν
 καὶ ἀπορούντων ὅ τι αὐτοῖ τε καὶ ἡ γῆ πείσονται. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγί- 9
 νετο καὶ προσεκύμαινε τῷ στρατοπέδῳ, θρῆνον ἤχησεν ὀξύν τε καὶ
 20 ἀθρόον, καθάπερ γυναικῶν ὄμιλος ὃν ἐς τὰ κήδη ἀναφθέγγονται. τού- 10
 του δὲ θείου τε καὶ δαιμονίου φανέντος, καὶ πάντων ὁμολογούντων 206
 ὅτι Νηρηίδας ἤγε τὸ κῦμα (οὐδὲ γὰρ ἐπέκλυσεν οὐδέν, ἀλλὰ πρᾶόν τε
 καὶ λειῖον τῇ γῆ προσευνάσθη), πολλῶ θειότερα τὰ ἐφεξῆς ἔδοξεν. ἐπει- 11
 δὴ γὰρ νύξ ὑπέλαβεν, οἰμωγὴ τῆς Θέτιδος διεφοίτα τὸν στρατὸν ἀνευ-
 25 φημούσης τε καὶ τὸν υἱὸν βοώσης. ἐβόα δὲ τορὸν {μέγα} τε καὶ ἔναυλον
 καθάπερ ἢ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἤχώ, καὶ τότε μάλιστα οἱ Ἀχαιοὶ ξυνῆκαν ὅτι
 τέκοι τὸν Ἀχιλλέα ἢ Θέτις, οὐδὲ ἄλλως ἀπιστοῦντες. τὸν μὲν δὴ κολω- 12
 νόν, ξένε, τοῦτον, ὃν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἀκτῆς ὄρᾳς ἀνεστηκότα,

- ἤγειραν οἱ Ἀχαιοὶ ξυνελθόντες ὅτε τῷ Πατρόκλῳ ξυνεμίχθη ἐς τὸν τάφον, κάλλιστον ἐντάφιον ἑαυτῷ τε κάκείνῳ διδούς· ὅθεν ἄδουσιν
 13 αὐτὸν οἱ τὰ φιλικὰ ἐπαινοῦντες. ἐτάφη δὲ ἐκδηλότατα ἀνθρώπων πᾶσιν οἷς ἐπήνεγκεν αὐτῷ ἡ Ἑλλάς, οὐδὲ κομᾶν ἔτι μετὰ τὸν Ἀχιλλέα καλὸν ἠγούμενοι, χρυσόν τε καὶ ὄ τι ἕκαστος εἶχεν ἢ ἀπάγων ἐς Τροίαν ἢ ἐκ 5 δασμοῦ λαβῶν, νήσαντες ἐς τὴν πυρὰν ἀθρόα, παραχρῆμά τε καὶ ὅτε Νεοπτόλεμος ἐς Τροίαν ἦλθε· λαμπρῶν γὰρ δὴ ἔτυχε πάλιν παρὰ τε τοῦ παιδὸς παρὰ τε τῶν Ἀχαιῶν ἀντιχαρίζεσθαι αὐτῷ πειρωμένων, οἳ γε καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Τροίας ποιούμενοι πλοῦν περιέπιπτον τῷ τάφῳ καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὄοντο περιβάλλειν. 10
- 52 Φ. Τὸν Νεοπτόλεμον δέ, ὦ ἀμπελουργέ, ποιὸν τινα γενέσθαι φησί;
 2 Α. Γενναῖον, ξένε, καὶ τοῦ μὲν πατρὸς ἦττω, φαυλότερον δὲ οὐδὲν τοῦ Τελαμωνίου. ταῦτό δὲ καὶ περὶ τοῦ εἶδους φησί· καλὸν μὲν γὰρ εἶναι καὶ προσεικότα τῷ πατρί, λείπεσθαι δ' αὐτοῦ τοσοῦτον ὅσον τῶν
 207 ἀγαμάτων οἱ καλοὶ λείπονται. καὶ μὴν καὶ ὕμνων ἐκ Θετταλίας ὁ 15
 3 Ἀχιλλεὺς ἔτυχεν, οὗς ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπὶ τὸ σῆμα φοιτῶντες ἦδον ἐν νυκτί, τελετῆς τι ἐγκαταμιγνύοντες τοῖς ἐναγίσμασιν, ὡς Λήμνιοί τε νομίζουσι καὶ Πελοποννησίων οἱ ἀπὸ Σισύφου.
- 53 Φ. Ἄλλος αὖ λόγος ἦκει, ἀμπελουργέ, οὗ μὰ τὸν Ἡρακλέα οὐκ ἂν μεθείμην, οὐδ' εἰ πάνθ' ὑπὲρ τοῦ παραπτήναι αὐτὸν πρᾶττοις. 20
 2 Α. Ἀλλὰ τὰς ἐκβολὰς τῶν λόγων ἀδολεσχίας ἔνιοι, ξένε, ἠγοῦνται καὶ λῆρον πρὸς τοὺς μὴ σχολὴν ἄγοντας. σὲ δὲ ὄρῳ δοῦλον μὲν τῆς νεῶς ἧς ἄρχεις, δοῦλον δὲ τῶν ἀνέμων, ὧν εἰ καὶ μικρὰ αὔρα κατὰ πρύμναν σταίη, δεῖ τὰ ἰστία ἀνασεῖειν καὶ συνεξαίρεσθαι τῇ νηί, πάντα δεύτερα ἠγουμένους τοῦ πλεῖν. 25
- 3 Φ. Ἐρρώσθω λοιπὸν ἢ ναῦς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ· τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς ἀγώγιμα ἠδίω τέ μοι καὶ κερδαλεώτερα, τὰς δὲ ἐκβολὰς τῶν λόγων μὴ λῆρον ἀλλ' ἐπικέρδειαν ἠγώμεθα τῆς ἐμπορίας ταύτης.

Α. Ὑγιαίνεις, ξένε, οὕτω γινώσκων, καὶ ἐπειδὴ βούλει, ἄκουε· τὰ 4
 μὲν γὰρ Κορινθίων ἐπὶ Μελικέρτῃ (τούτους γὰρ δὴ τοὺς ἀπὸ Σισύφου
 εἶπον), καὶ ὅποσα οἱ αὐτοὶ δρῶσιν ἐπὶ τοῖς τῆς Μηδείας παισίν, οὗς
 ὑπὲρ τῆς Γλαύκης ἀπέκτειναν, θρήνω εἴκασται τελεστικῶ τε καὶ ἐνθέω·
 5 τοὺς μὲν γὰρ μειλίσσονται, τὸν δὲ ὕμνοῦσιν. ἐπὶ δὲ τῷ ἔργῳ τῷ περὶ 5
 τοὺς ἄνδρας ὑπὸ τῶν ἐν Λήμνῳ γυναικῶν ἐξ Ἀφροδίτης ποτὲ πραχθέντι
 καθαίρεται μὲν ἢ Λῆμνος καθ' ἕκαστον ἔτος καὶ σβέννυται τὸ ἐν αὐτῇ
 πῦρ ἕς ἡμέρας ἐννέα, θεωρὶς δὲ ναῦς ἐκ Δήλου πυρφορεῖ, κὰν ἀφίκηται
 πρὸ τῶν ἐναγισμάτων, οὐδαμοῦ τῆς Λήμνου καθορμίζεται, μετέωρος
 10 δὲ ἐπισαλεύει τοῖς ἀκρωτηρίοις ἔστε ὅσιον τὸ εἰσπλεῦσαι γένηται. 208
 θεοὺς γὰρ χθονίους καὶ ἀπορρήτους καλοῦντες τότε, καθαρὸν, οἶμαι, 6
 τὸ πῦρ τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ φυλάττουσιν. ἐπειδὰν δὲ ἢ θεωρὶς ἐσπλεύση 7
 καὶ νείμωνται τὸ πῦρ ἕς τε τὴν ἄλλην δίαιταν ἕς τε τὰς ἐμπύρους τῶν
 τεχνῶν, καινοῦ τὸ ἐντεῦθεν βίου ἄρχεσθαι. τὰ δὲ Θετταλικά ἐναγίσματα 8
 15 φοιτῶντα τῷ Ἀχιλλεῖ ἐκ Θετταλίας ἐχρήσθη Θετταλοῖς ἐκ Δωδώνης·
 ἐκέλευσε γὰρ δὴ τὸ μαντεῖον Θετταλοῦς ἐς Τροίαν πλέοντας θύειν ὅσα ἔτη
 τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ σφάττειν τὰ μὲν ὡς θεῶ, τὰ δὲ ὡς ἐν μοίρᾳ τῶν κει-
 μένων. κατ' ἀρχὰς μὲν δὴ τοιάδε ἐγίνετο· ναῦς ἐκ Θετταλίας μέλανα 9
 ἰστία ἠρμένη ἐς Τροίαν ἔπλει, θεωροῦς μὲν δις ἑπτὰ ἀπάγουσα, ταύ-
 20 ρους δὲ λευκὸν τε καὶ μέλανα, χειροήθεις ἄμφω, καὶ ὕλην ἐκ Πηλίου,
 ὡς μηδὲν τῆς πόλεως δέοιντο· καὶ πῦρ ἐκ Θετταλίας ἤγον καὶ σπονδὰς
 καὶ ὕδωρ τοῦ Σπερχειοῦ ἀρυσάμενοι· ὄθεν καὶ στεφάνους ἀμαραντίνους
 ἐς τὰ κήδη πρῶτοι Θετταλοὶ ἐνόμισαν, ἵνα, κὰν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπο-
 λάβωσι, μὴ σαπροῦς ἐπιφέρωσι μηδὲ ἐξώρους. νυκτὸς μὲν δὴ καθορ- 10
 25 μίζεσθαι ἔδει καὶ πρὶν ἄφασθαι τῆς γῆς ὕμνον ἀπὸ τῆς νεῶς ἄδειν ἐς
 τὴν Θέτιν ὧδε ξυγκείμενον·

Θέτι κνανέα, Θέτι Πηλεία,
 τὸν μέγαν ἄ τέκες υἷὸν Ἀχιλλέα, τοῦ
 θνατὰ μὲν ὅσον φύσις ἤνεγκε,
 Τροία λάχε· σᾶς δ' ὅσον ἀθανάτου
 γενεᾶς πάις ἔσπασε, Πόντος ἔχει.
 βαῖνε πρὸς αἰπὸν τόνδε κολωνὸν
 μετ' Ἀχιλλέως ἔμπυρα,
 βαῖν' ἀδάκρυτος μετὰ Θεσσαλίας,
 Θέτι κνανέα, Θέτι Πηλεία.

υυ — υυ — υυ — — —
 —υυ —υυ —υυ —υυ —
 — — υυ — υυ — — υ
 — — υυ — υυ — υυ —
 υυ — υυ — υυ — υυ — 5
 —υυ — — —υυ — υ
 υυ — — — υυ
 —υυ — — υυ — υυ —
 υυ — υυ — υυ — — —

209

- 11 προσελθόντων δὲ τῷ σήματι μετὰ τὸν ὕμνον ἄσπις μὲν ὥσπερ ἐν πο- 10
 λέμῳ ἐδουπεῖτο, δρόμοις δὲ ἐρρυθμισμένοις συνηλάλαζον ἀνακαλοῦντες
 τὸν Ἀχιλλέα, στεφανώσαντες δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ κολωνοῦ καὶ βόθρους
 ἐπ' αὐτῇ ὀρύξαντες τὸν ταῦρον τὸν μέλανα ὡς τεθνεῶτι ἔσφαττον.
 12 ἐκάλουν δὲ καὶ τὸν Πάτροκλον ἐπὶ τὴν δαῖτα, ὡς καὶ τοῦτο ἐς χάριν τῷ
 13 Ἀχιλλεῖ πράττοντες. ἐντεμόντες δὲ καὶ ἐναγίσαντες κατέβαινον ἐπὶ τὴν 15
 ναῦν ἤδη, καὶ θύσαντες ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ τὸν ἕτερον τῶν ταύρων Ἀχιλ-
 λεῖ πάλιν, κανοῦ τε ἐναρξάμενοι καὶ σπλάγγνων ἐπ' ἐκείνη τῇ θυσίᾳ
 (ἔθνον γὰρ τὴν θυσίαν ταύτην ὡς θεῶ), περὶ ὄρθρον ἀπέπλεον ἀπ-
 14 άγοντες τὸ ἱερεῖον, ὡς μὴ ἐν τῇ πολεμίᾳ εὐωχοῖντο. ταῦτα, ξένε, τὰ 20
 οὔτω σεμνὰ καὶ ἀρχαῖα καταλυθῆναι μὲν καὶ ὑπὸ τῶν τυράννων φασὶν
 οἱ λέγονται μετὰ τοὺς Αἰακίδας ἄρξαι Θετταλῶν, ἀμεληθῆναι δὲ καὶ

ὑπὸ τῆς Θετταλίας· αἱ μὲν γὰρ ἔπεμπον τῶν πόλεων, αἱ δ' οὐκ ἤξιον,
 αἱ δ' εἰς νέωτα πέμπειν ἔφασαν, αἱ δὲ κατέβαλον τὸ πρᾶγμα. αὐχμῶ δὲ 15
 τῆς γῆς πιεσθείσης καὶ κελευούσης τῆς μαντείας τιμᾶν τὸν Ἀχιλλέα ὡς
 θέμις, ἃ μὲν ὡς θεῶ ἐνόμιζον ἀφείλον τῶν δρωμένων, ἐξηγούμενοι
 5 ταύτη τὸ ὡς θέμις, ἐνήγιζον δὲ ὡς τεθνεῶτι καὶ ἐνέτεμνον τὰ ἐπιτυχόν-
 τα, ἔστε ἢ Ξέρξου ἔλασις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐγένετο, ἐν ἧ Θετταλοὶ μη-
 δίσαντες ἐξέλιπον πάλιν τὰ ἐς τὸν Ἀχιλλέα νόμιμα, ἐπειδὴ ναῦς ἐς
 Σαλαμίνα ἐξ Αἰγίνης ἔπλευσεν ἄγουσα ἐπὶ ξυμμαχία τοῦ Ἑλληνικοῦ
 τὸν τῶν Αἰακιδῶν οἶκον. ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου χρόνοις 16
 10 ὕστερον τὴν μὲν ἄλλην Θετταλίαν ἐδουλώσατο, τὴν δὲ Φθίαν τῷ Ἀχιλ-
 λεῖ ἀνήκεν, ἐπὶ τε Δαρεῖον στρατεύων ξύμμαχον τὸν Ἀχιλλέα ἐν Τροίᾳ 210
 ἐποιήσατο, ἐπεστράφησαν οἱ Θετταλοὶ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἵππον τε,
 ὀπόσῃν Ἀλέξανδρος ἐκ Θετταλίας ἦγε, περιήλασαν τῷ τάφῳ, ξυνέπεσόν
 τε ἀλλήλοις ὥσπερ ἵππομαχοῦντες, καὶ ἀπῆλθον εὐξάμενοί τε καὶ
 15 θύσαντες, ἐκάλουν δὲ αὐτὸν ἐπὶ Δαρεῖον αὐτῷ Βαλίῳ τε καὶ Ξάνθῳ,
 βοῶντες ταῦτα ἀπὸ τῶν ἵππων. ἐπεὶ δὲ Δαρεῖος ἦλῶ καὶ πρὸς τοῖς 17
 Ἰνδικοῖς Ἀλέξανδρος ἦν, ξυνέστειλαν οἱ Θετταλοὶ τὰ ἐναγίσματα καὶ
 ἔπεμπον ἄρνα μέλανα. τῶν δὲ ἐναγιζόντων οὔτε ἀφικνουμένων ἐς
 Τροίαν, εἴ τε ἀφίκοιντο μεθ' ἡμέραν ἕκαστα καὶ οὐκ ἐν κόσμῳ πρατ-
 20 τόντων, ἐμήνισεν ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ ὀπόσα τῇ Θετταλίᾳ ἐνέσκηψεν εἰ
 διεξίοιμι, ἀδολεσχίας πλέως ὁ λόγος ἔσται. πρὸ ἐτῶν δὲ πού τεττάρων 18
 ἐντυχῶν ἐνταῦθά μοι ὁ Πρωτεσίλεως ἐκ Πόντου μὲν ἦκειν ἔφη· νεῶς
 γὰρ ἐπιτυχῶν πλεῦσαι παρὰ τὸν Ἀχιλλέα ξένῳ εἰκασθεῖς, τουτὶ δὲ
 θαμὰ πράττειν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος ὡς φιλέταιρός τε καὶ χρηστός εἶη φι- 19
 25 λῶν τὸν Ἀχιλλέα, «ἀλλὰ νῦν» ἔφη «διενεχθεῖς αὐτῷ ἦκω. Θετταλοῖς
 γὰρ ὑπὲρ τῶν ἐναγισμάτων μηνίοντα αἰσθόμενος, 'ἐμοί' ἔφην, 'ὦ Ἀχιλ-
 λεῦ, πάρες τοῦτο'. ὁ δ' οὐ πείθεται, φησὶ δ' αὐτοῖς κακόν τι ἐκ θα-
 λάττης δώσειν. καὶ δέδια μὴ παρὰ τῆς Θέτιδος εὔρηταί τι αὐτοῖς ὁ
 δεινὸς ἐκεῖνος καὶ ἀμείλικτος.» καγὼ μὲν, ξένε, ταῦτα ἀκούσας τοῦ 20

- Πρωτεσίλεω, ἐρυσίβας τε ὤμην καὶ ὀμίχλας προσβεβλήσεσθαι τοῖς
 Θετταλῶν ληίοις ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐπὶ φθορᾷ τοῦ καρποῦ· ταυτὶ γὰρ
 τὰ πάθη δοκεῖ πως ἐκ θαλάττης ἐπὶ τὰς εὐκάρπους τῶν ἠπειρῶν
 21 ἰζάνειν. ὤμην δὲ καὶ ἐπικλυσθήσεσθαι τινὰς τῶν ἐν Θετταλίᾳ πόλεων,
 οἷα Βοῦρρά τε καὶ Ἑλίκη καὶ ἡ περὶ Λοκροῦς Ἀταλάντη ἔπαθε· τὴν μὲν 5
 211 22 γὰρ καταδῦναί φασι, τὴν δ' αὖ ῥαγῆναι. ἐδόκει δ' ἄλλα τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ
 τῇ Θετίδι, ὑφ' ὧν ἀπολώλασι Θετταλοί· μεγάλων γὰρ δὴ ἐπιτιμίων
 ὄντων ἐπὶ τῇ κόχλῳ παρ' ἧς οἱ ἄνθρωποι σοφίζονται τὴν πορφύραν,
 23 αἰτίαν ἔσχον οἱ Θετταλοὶ παρανομησαί τι ἐς τὴν βαφὴν ταύτην. εἰ μὲν
 ἀληθῆ, οὐκ οἶδα· λίθοι <δ'> οὖν ἐπικρέμανταί σφισιν, ὑφ' ὧν ἀπο- 10
 δίδονται μὲν τοὺς ἀγρούς, ἀποδίδονται δὲ τὰς οἰκίας· τῶν δὲ ἀνδρα-
 πόδων τὰ μὲν ἀποδέδρακέ σφας, τὰ δὲ πέπραται, καὶ οὐδὲ τοῖς γονεῦσιν
 οἱ πολλοὶ ἐναγίζουσιν· ἀπέδοντο γὰρ καὶ τοὺς τάφους. ὥστε τὸ κακόν,
 δ' ἠπεῖλει τοῖς Θετταλοῖς ἐκ θαλάττης ὁ Ἀχιλλεὺς δώσειν, ξένε, τοῦτο
 ἠγώμεθα. 15
- 54 Φ. Οὐλομένην, ἀμπελουργέ, μῆνιν λέγεις καὶ δυσίατον. ἀλλά μοι
 εἰπέ τί περὶ τῆς ἐν τῷ Πόντῳ νήσου θαυμάσιον ὁ Πρωτεσίλεως οἶδεν·
 ἐκεῖ γάρ που αὐτῷ ξυγγίνεται.
- 2 Α. Ἐκεῖ, ξένε, καὶ λέγει περὶ αὐτῆς τοιαῦτα· ὡς νῆσος μὲν εἶη μία
 τῶν ἐν τῷ Πόντῳ πρὸς τῇ ἀξένῳ πλευρᾷ μᾶλλον, ἣν τίθενται ἀριστε- 20
 ρὰν οἱ τὸ στόμα τοῦ Πόντου ἐσπλέοντες, ἐπέχοι δὲ στάδια μῆκος μὲν
 τριάκοντα, εὖρος δὲ οὐ πλείω τεττάρων, δένδρα τε ἐν αὐτῇ πεφύκοι
 λεῦκαί τε καὶ πελέαι, τὰ μὲν ἄλλα ὡς ἔτυχε, τὰ δὲ περὶ τὸ ἱερόν ἐν κόσ-
 3 μῳ ἤδη. τὸ δὲ ἱερόν ἴδρυνται μὲν πρὸς τῇ Μαιώτιδι (ἡ δὲ ἴση τῷ Πόν-
 τῳ ἐς αὐτὸν βάλλει), τὰ δὲ ἐν αὐτῷ ἀγάλματα Ἀχιλλεὺς τε καὶ Ἑλένη 25
 4 ὑπὸ Μοιρῶν ξυναρμοσθέντες. κειμένου γὰρ δὴ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἔρᾶν
 καὶ ποιητῶν τὸν ἔρωτα ἀπὸ τούτου ἀδόντων, πρῶτοι Ἀχιλλεὺς τε καὶ

Ἑλένη, μηδὲ ὀφθέντες ἀλλήλοις ἀλλ' ἢ μὲν κατ' Αἴγυπτον, ὃ δὲ ἐν
 Ἴλίῳ ὄντες, ἐρᾶν ἀλλήλων ὥρμησαν γένεσιν ἡμέρου σώματος ὦτα 212
 εὐρόντες. πεπρωμένης δὲ αὐτοῖς ἐς τὸ ἀθάνατον τῆς διαίτης οὐδεμιᾶς 5
 γῆς τῶν ὑπὸ ἡλίῳ, Ἐχινάδων τῶν κατ' Οἰνιάδας καὶ Ἀκαρνανίαν ἤδη
 5 μεμιασμένων ὅτε δὴ Ἀλκμαίων ἀποκτείνας τὴν μητέρα τὰς ἐκβολὰς τοῦ
 Ἀχελώου ᾤκησεν ἐν γῆ νεωτέρα τοῦ ἔργου, ἰκετεύει τὸν Ποσειδῶνα ἢ
 Θέτις ἀναδοῦναί τινα ἐκ τῆς θαλάττης νῆσον ἐν ἣ οἰκήσουσιν· ὃ δὲ 6
 ἐνθυμηθεὶς τὸ μῆκος τοῦ Πόντου καὶ ὅτι νήσου οὐδεμιᾶς ἐν αὐτῷ
 κειμένης ἀοίκητος πλεῖται, τὴν Λευκὴν νῆσον, ὁπόσῃν εἶπον, ἀνέφηγεν
 10 Ἀχιλλεῖ μὲν καὶ Ἑλένη οἰκεῖν, ναύταις δὲ ἴστασθαι καὶ τῷ πελάγει
 ἐγκαθορμίζεσθαι. ξυμπάσης δὴ ἄρχων ὁπόσῃ ὑγρὰ οὐσία καὶ τοὺς πο- 7
 ταμοὺς ἐννοήσας τὸν Θερμώδοντα καὶ τὸν Βορυσθένην καὶ τὸν Ἴστρον,
 ὡς ἀμηχάνοις τε καὶ ἀεννάοις ῥεύμασιν ἐς τὸν Πόντον ἐκφέρονται,
 προὔχωσε τὴν ἰλὸν τῶν ποταμῶν ἣν ἀπὸ Σκυθῶν ἀρξάμενοι σύρουσιν
 15 ἐς τὸ πέλαγος, νῆσόν τε ὁπόσῃν εἶπον ἀπετόρνευσε, συστησάμενος
 αὐτὴν ἐν τῷ πνυθμένι τοῦ Πόντου. ἐνταῦθα εἰδόν τε πρῶτον καὶ περι- 8
 ἔβαλον ἀλλήλους Ἀχιλλεύς τε καὶ Ἑλένη, καὶ γάμον ἐδαίσαντό σφων
 Ποσειδῶν τε αὐτὸς καὶ Ἀμφιτρίτη, Νηρηίδες τε ξύμπασαι καὶ ὁπόσοι
 ποταμοὶ καὶ δαίμονες <ἐσ>έρχονται τὴν Μαιῶτιν τε καὶ τὸν Πόντον.
 20 οἰκεῖν μὲν δὴ λευκοὺς ὄρνιθας ἐν αὐτῇ φασιν, εἶναι δὲ τούτους ὑγρούς 9
 τε καὶ τῆς θαλάττης ἀπόζοντας, οὗς τὸν Ἀχιλλεῖα θεράποντας αὐτοῦ
 πεποιῆσθαι κοσμοῦντας αὐτῷ τὸ ἄλσος τῷ τε ἀνέμῳ τῶν πτερῶν καὶ
 ταῖς ἀπ' αὐτῶν ῥανίσι· πράττειν δὲ τοῦτο χαμαὶ πετομένους καὶ μικρὸν

- 10 τῆς γῆς ὑπεραίροντας. ἀνθρώποις δὲ πλέουσι μὲν τὸ τοῦ πελάγους
 χάσμα ὅσῳ ἢ νῆσος ἐσβαίνειν, κεῖται γὰρ ὡσπερ εὐξεινος νεῶν ἐστία·
 213 οἶκον δὲ μὴ ποιεῖσθαι αὐτὴν πᾶσί τε ἀπειρήται τοῖς πλέουσι καὶ τοῖς
 11 περὶ τὸν Πόντον Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροις. δεῖ γὰρ προσορμισαμένους
 τε καὶ θύσαντας ἡλίου δυομένου ἐσβαίνειν μὴ ἐννυχεύοντας τῇ γῆ, κἄν 5
 μὲν τὸ πνεῦμα ἔπηται, πλεῖν, εἰ δὲ μή, ἀναπαμένους τὸ πλοῖον ἐν κοίλῳ
 12 ἀναπαύεσθαι. ξυμπίνειν γὰρ δὴ λέγονται τότε ὁ Ἀχιλλεύς τε καὶ ἡ
 Ἑλένη καὶ ἐν ὦδαῖς εἶναι, τὸν ἔρωτά τε τὸν ἀλλήλων ἄδειν καὶ Ὀμήρου
 τὰ ἔπη τὰ ἐπὶ τῇ Τροίᾳ καὶ τὸν Ὀμηρον αὐτόν. τὸ γὰρ τῆς ποιητικῆς
 δῶρον, ὃ παρὰ τῆς Καλλιόπης τῷ Ἀχιλλεῖ ἐφοίτησεν, ἐπαινεῖ ὁ Ἀχιλλ- 10
 13 λεὺς ἔτι καὶ σπουδάζει μᾶλλον, ἐπειδὴ πέπανται τῶν πολεμικῶν. τὸ
 γοῦν ἄσμα τὸ ἐπὶ τῷ Ὀμήρῳ θείως αὐτῷ, ξένε, καὶ ποιητικῶς ξύγκει-
 ται· καὶ γὰρ ἐκεῖνο γινώσκει τε καὶ ἄδει ὁ Πρωτεσίλεως.
 55 Φ. Ἐμοὶ δ' ἂν γένοιτο, ἀμπελουργέ, ἀκοῦσαι τοῦ ἄσματος, ἢ οὐ θέμις
 ἐκφέρειν αὐτό; 15
 2 Α. Καὶ μὴν, ξένε, πολλοὶ τῶν προσελθόντων τῇ νήσῳ καὶ ἄλλα τοῦ
 Ἀχιλλέως ἄδοντος ἀκούειν φασί, τουτί δὲ πέρυσιν, οἶμαι, τὸ ἄσμα
 3 ἠρμόσατο χαριέστατα τῆς γνώμης καὶ τῶν διανοιῶν ἔχον. ξύγκειται δὲ
 ὧδε·

Ἀχώ, περὶ μυρίον ὕδωρ
 μεγάλου ναίοντα πέρα Πόντου,
 ψάλλει σε λύρα διὰ χειρὸς ἐμᾶς·
 σὺ δὲ θεῖον Ὀμηρον ἄειδέ μοι,
 κλέος ἀνέρων,
 κλέος ἀμετέρων πόνων,
 δι' ὄν οὐ θάνον,
 δι' ὄν ἔστι μοι

— — υυ — υυ — — 20
 υυ — — — υυ — — —
 — — υυ — υυ — υυ —
 υυ — υυ — υυ — υ —
 υυ — υ —
 υυ — υυ — υ — 25
 υυ — υυ
 υυ — υ —

Πάτροκλος, δι' ὃν ἀθανάτοις ἴσος   υυ — υυ — υυ — υυ
 Αἴας ἐμός,   — — υυ
 δι' ὃν ἅ δορίληπτος ἀειδομένα σοφοῖς   υυ — υυ — υυ — υυ — υυ
 κλέος ἤρατο κοῦ πέσε Τροία.   υυ — υυ — υυ — —

5 Φ. Δαιμονίως γε ὁ Ἀχιλλεύς, ἀμπελουργέ, καὶ ἐπαξίως ἑαυτοῦ τε ⁴
 καὶ τοῦ Ὀμήρου. καὶ ἄλλως σοφὸν ἐν τοῖς λυρικοῖς ᾄσμασι τὸ μὴ ²¹⁴
 ἀποτείνειν αὐτά, μηδὲ σχοινοτενῆ ἐργάζεσθαι. καὶ ἐκ παλαιοῦ ἄρα
 εὐδόκιμόν τε καὶ σοφὸν ἦν ἡ ποίησις.

Α. Ἐκ παλαιοῦ, ξένε. καὶ γὰρ τὸν Ἡρακλέα φασὶν ἀνασταυρώσαντα 5
 10 τὸ Ἀσβόλου τοῦ κενταύρου σῶμα, ἐπιγράψαι αὐτῷ τόδε τὸ ἐπίγραμμα·

Ἀσβολος οὔτε θεῶν τρομέων ὄπιν οὔτ' ἀνθρώπων,
 ὄξυκόμοιο κρεμαστός ἀπ' εὐλιπέος κατὰ πεύκης
 ἄγκειμαι μέγα δεῖπνον ἀμετροβίοις κοράκεσσιν.

Φ. Ἀθλητῆς γε καὶ τούτων ὁ Ἡρακλῆς ἐγένετο, μεγαληγορίαν ἐπαι- 6
 15 νῶν, ἀμπελουργέ, παρ' ἧς δεῖ δήπου τὸν ποιητὴν φθέγγεσθαι. ἀλλ'
 ἐπανίωμεν ἐπὶ τὴν νῆσον· ῥεῦμα γὰρ δὴ ὑπολαβὸν ἡμᾶς, οἷα πολλὰ
 περὶ τὸν Πόντον εἰλεῖται, παρέπλαγξε τοῦ λόγου.

Α. Ἐπανίωμεν, ὦ ξένε. τὰ μὲν γὰρ ᾄσματα ἐν αὐτῇ τοιαῦτα, καὶ 56
 ἡ φωνὴ δὲ ἦν ἄδουσι θεῖά τε ἠχεῖ καὶ λαμπρά· διήκει γοῦν τοσαύτη ἐς
 20 τὸ πέλαγος, ὡς φρίκην ἀνίστασθαι τοῖς ναύταις ὑπὸ ἐκπλήξεως. φασὶ 2
 δ' οἱ προσορμισάμενοι καὶ κτύπου ἀκούειν ἵππων καὶ ἤχου ὄπλων καὶ
 βοῆς οἷον ἐν πολέμῳ ἀναφθέγγονται. εἰ δ' ὀρμισαμένων ἐς τὰ βόρεια 3

ἢ τὰ νότια τῆς νήσου μέλλοι τις ἄνεμος ἐναντίος τῷ ὄρμῳ πνεῖν, κηρύτ-
 τει ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ πρύμναν τοῦτο καὶ κελεύει μεθορμισαμένους
 4 ἐκστῆναι τῷ ἀνέμῳ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐκπλεόντων τοῦ Πόντου προσ-
 πλέουσί τέ μοι καὶ ἀπαγγέλλουσι ταῦτα, καὶ νῆ Δί' ὡς, ἐπειδὴν
 προῖδωσι τὴν νῆσον, ἅτε ἐν ἀπείρῳ πελάγει ἐμφερόμενοι, περιβάλ- 5
 λουσί τε ἀλλήλους καὶ ἐς δάκρυα ὑφ' ἠδονῆς ἔρχονται, καταπλεύσαντες
 215 δὲ καὶ τὴν γῆν ἀσπασάμενοι βαδίζουσιν ἐπὶ τὸ ἱερόν προσευξόμενοί τε
 τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ θύσοντες. τὸ δὲ ἱερεῖον αὐτόματον τῷ βωμῷ προσέστηκε
 5 κατὰ τὴν ναῦν τε καὶ τοὺς ἐμπλέοντας. τὸ μὲν δὴ περὶ τὴν κάλπιν τὴν
 χρυσοῦν τὴν ἐν Χίῳ ποτὲ φανεῖσαν τῇ νήσῳ εἴρηται, ξένη, σοφοῖς ἀν- 10
 6 δράσι, καὶ τί ἂν τις ἀριζήλως εἰρημένων ἀνδρῶν ἄπτοιτο; ἐμπόρῳ δὲ
 λέγεται θαμίζοντί ποτε ἐς τὴν νῆσον φαίνεσθαι μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτός,
 διηγείσθαι δὲ τὰ ἐν τῇ Τροίᾳ, ξενίσαι δ' αὐτὸν καὶ ποτῶ, κελεῦσαί τε
 ἐκπλεύσαντα ἐς Ἴλιον ἀναγαγεῖν οἱ κόρην Τρωάδα, τὴν δεῖνα εἰπὼν
 7 δουλεύουσαν τῷ δεῖνι ἐν Ἰλίῳ. θαυμάσαντος δὲ τοῦ ξένου τὸν λόγον καὶ 15
 διὰ τὸ θαρσεῖν ἤδη ἐρομένου αὐτὸν τί δέοιτο δούλης Ἰλιάδος, «ὅτι»
 ἔφη, «ξένη, γέγονεν ὄθενπερ ὁ Ἔκτωρ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἄνω, λοιπὴ δ'
 8 ἐστὶ τοῦ Πριαμιδῶν τε καὶ Δαρδανιδῶν αἵματος». ὁ μὲν δὴ ἔμπορος
 ἔρᾶν τὸν Ἀχιλλεῦς ὤετο καὶ πριάμενος τὴν κόρην ἐς τὴν νῆσον ἀν-
 ἐπλευσεν, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἐπαιέσας αὐτὸν ἤκοντα τὴν μὲν προσέταξε 20
 φυλάττειν ἑαυτῷ ἐν τῇ νηὶ δι' οἶμαι τὸ μὴ ἐσβατὸν εἶναι γυναιξὶ τὴν
 νῆσον, αὐτὸν δὲ ἐσπέρας ἤκειν ἐς τὸ ἱερόν καὶ εὐωχεῖσθαι μεθ' αὐτοῦ
 9 τε καὶ Ἑλένης· ἀφικομένῳ δὲ πολλὰ μὲν χρήματα ἔδωκεν, ὧν ἦττους
 ἔμποροι, ξένον δ' αὐτὸν ποιεῖσθαι ἔφη διδόναι τέ οἱ τὴν ἐμπορίαν
 10 ἐνεργὸν καὶ τὴν ναῦν εὐπλοεῖν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, «σὺ μὲν πλεῖ» ἔφη 25
 «ταῦτ' ἔχων, τὴν κόρην δὲ ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ λίπε μοι». οὐπω στάδιον

ἀπειχον τῆς γῆς καὶ οἰμωγὴ προσέβαλεν αὐτοῖς τῆς κόρης, διασπω-
μένου αὐτὴν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ μελιστὶ ξαίνοντος. Ἀμαζόνας δέ, ἃς 11
ἔνιοι τῶν ποιητῶν φασιν ἐλθεῖν ἐς Τροίαν Ἀχιλλεῖ μαχουμένας, οὐκ
ἀπέκτεινεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν Τροίᾳ· πιθανὸν γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως Πριάμου 216

5 πολεμήσαντος αὐταῖς ὑπὲρ Φρυγῶν κατὰ Μυγδόνα, ξυμμάχους Ἀμα-
ζόνας ὕστερον ἐλθεῖν Ἴλίῳ, ἀλλ' οἶμαι κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα ἦν τὸ πρῶ-
τον ἐνίκα στάδιον Λεωνίδας ὁ Ῥόδιος, ἀπώλεσεν αὐτῶν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ
μαχιμώτατον ἐν αὐτῇ, φασί, τῇ νήσῳ.

Φ. Μεγάλου, ἀμπελουργέ, ἤψω λόγου, καὶ τὰ ὦτά μοι ἤγειρας καὶ 57
10 ἄλλως ἐστηκότα πρὸς τοὺς σους λόγους· ἤκειν δέ σοι καὶ ταῦτα εἰκὸς
παρὰ τοῦ Πρωτεσίλεω.

Α. Παρὰ τούτου, ξένε, τοῦ χρηστοῦ διδασκάλου· πολλοῖς δὲ καὶ τῶν 2
ἐς τὸν Πόντον ἐσπεπλευκόντων δῆλα δὴ ταῦτα. κατὰ γὰρ τὴν ἄξενον 3
τοῦ Πόντου πλευράν, ἣ τὰ ὄρη τὰ Ταυρικὰ τέταται, λέγονταί τινες οἰ-
15 κεῖν Ἀμαζόνες ἦν Θερμώδων τε καὶ Φᾶσις ἐξερχόμενοι τῶν ὄρων περι-
βάλλουσιν ἠπειρον, ἃς ὁ πατήρ τε καὶ φητουργὸς αὐτῶν Ἄρης ἐπαίδευσεν
ἐν ὀμιλίᾳ τῶν πολεμικῶν εἶναι καὶ ζῆν ἔνοπλόν τε καὶ ἔφιππον βίον·
βουκολεῖσθαι δὲ αὐταῖς ἵππον ἐν τοῖς ἔλεσιν ἀποχρῶσαν τῷ στρατῷ.
ἀνδράσι μὲν δὴ ἐνομιλεῖν οὐ παρέχειν σφας τὴν ἑαυτῶν χώραν, αὐτὰς 4
20 δ', ἐπειδὴν δέωνται τέκνων, κατιούσας ἐπὶ ποταμὸν Ἄλυν ἀγοράζειν τε
καὶ ξυγγίνεσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἐνθά ἔτυχεν, ἀπελθούσας τε ἐς ἠθῆ καὶ
οἴκους, ἃ μὲν ἂν τέκωσιν ἄρρενα, φέρειν ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς χώρας ὅπως
ἀνέλοιντο αὐτὰ οἱ φύσαντες, τοὺς δὲ ἀναιρεῖσθαι τε ὧν ἕκαστος ἔτυχε,
καὶ ποιεῖσθαι δούλους· ἃ δ' ἂν ἀποτέκωσι θήλεα, φιλεῖν τε ἤδη λέγον- 5
25 ται καὶ ὀμόφυλα ἠγεῖσθαι, θεραπεύειν τε ἣ φύσις μητέρων, πλὴν τοῦ
ἐπισχεῖν γάλα· τουτὶ δὲ πράττουσι διὰ τὰς μάχας, ὡς μήτε αὐτὰ θη-
λύνοντο μήτε τοὺς μαζοὺς ἀποκρεμῶντο. τὸ μὲν δὴ ὄνομα ταῖς Ἀμα- 6
ζόσιν ἐκ τοῦ μὴ μαζῶ τρέφεσθαι κεῖσθαι ἠγώμεθα· τρέφουσι δὲ τὰ 217

βρέφη γάλακτί τε φορβάδων ἵππων καὶ δρόσου κηρίοις, ἢ μέλιτος δί-
 7 κην ἐπὶ τοὺς δόνακας τῶν ποταμῶν ἰζάνει. τὰ δὲ ποιηταῖς τε καὶ
 μυθολόγοις περὶ τῶν Ἀμαζόνων τούτων εἰρημένα παραιτησώμεθα τοῦ
 λόγου· πρόσφορα γὰρ οὐκ ἂν τῇ παρούσῃ σπουδῇ γένοιτο· τὸ δὲ περὶ
 τὴν νῆσον ἔργον, ὁποῖόν τι αὐταῖς ἐπράχθη καὶ ἐς ὃ τι ἐτελεύτησε, λε- 5
 8 γέσθω μᾶλλον ἐπειδὴ τῶν τοῦ Πρωτεσίλεω λόγων ἐστί. ναῦται γὰρ
 ἐπὶ νεῶν ποτε πλειόνων καὶ ναυπηγοὶ τῶν ἐς Ἑλλάσποντον ἀπαγόντων
 ἐκ τοῦ Πόντου ὄνια κατηνέχθησαν ἐς τὴν ἀριστερὰν τοῦ πελάγους
 9 ὄχθην, περὶ ἣν αἱ γυναῖκες οἰκεῖν λέγονται. ληφθέντες δὲ ὑπ' αὐτῶν
 χρόνον μὲν τινα ἐδέδεκτο σιτούμενοι πρὸς φάτναις, ἵν' ἀποδῶνται σφας 10
 10 ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἄγουσαι τοῖς ἀνδροφάγοις Σκύθαις. ἐπεὶ δὲ μειρά-
 κιον σὺν αὐτοῖς ληφθὲν μία τῶν Ἀμαζόνων ἐπὶ τῇ ὥρᾳ ἠλέησε καὶ τις
 ἔρως ἐκ τούτου ἐγένετο, παραιτεῖται τὴν δυναστεύουσαν ἀδελφὴν
 11 οὔσαν μὴ ἀποδόσθαι τοὺς ξένους· λυθέντες δὲ καὶ πρὸς αὐτὰς συγ-
 κραθέντες ἐφθέγγοντο ἤδη τὸν ἐκείνων τρόπον, τὸν τε χειμῶνα καὶ 15
 τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ διηγούμενοι παρηλθὼν ἐς μνήμην τοῦ ἱεροῦ προσ-
 12 πεπλευκότες οὐ πάλαι τῇ νήσῳ, καὶ διήεσαν τὸν ἐν αὐτῷ πλοῦτον. αἱ
 δ' εὖρημα ποιησάμεναι τοὺς ξένους, ἐπειδὴ ναῦταί τε ἦσαν καὶ νεῶν
 τέκτονες, οὔσης καὶ ἄλλως ναυπηγησίμου σφίσι τῆς χώρας, ποιοῦνται
 ναῦς τὸν ἵππαγωγῶν τρόπον ὡς τὸν Ἀχιλλέα σχήσουσαι ταῖς ἵπποις· 20
 καταβᾶσαι γὰρ ἵππων Ἀμαζόνες θῆλύ τέ εἰσι γένος καὶ ἀτεχνῶς γυναῖ-
 13 κες. εἰρεσίας μὲν δὴ πρῶτον ἤψαντο καὶ πλεῖν ἐμελέτησαν, ὡς δ' ἐπι-
 218 στήμην τοῦ πλεῖν ξυνελέξαντο, ἄρασαι περὶ ἕαρ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ
 Θερμώδοντος ἀφῆκαν ἐς τὸ ἱερὸν σταδίους μάλιστα δισχιλίους ἐπὶ
 νεῶν, οἶμαι, πεντήκοντα, καὶ προσορμισάμεναι τῇ νήσῳ πρῶτον μὲν 25
 ἐκέλευσαν τοὺς Ἑλλησποντίους ξένους ἐκκόπτειν τὰ δένδρα, οἷς κεκόσ-
 14 μηται κύκλω τὸ ἱερὸν· ἐπεὶ δὲ οἱ πελέκεις ἐς αὐτοὺς ἀνακοπέντες τοῖς
 μὲν ἐς κεφαλὴν ἐχώρησαν, τοῖς δὲ ἐς ἀνχένα, πάντες δὲ πρὸς τοῖς

δένδρεσιν ἔπεσον, ἐπεχύθησαν αἱ Ἀμαζόνες τῷ ἱερῷ βοῶσαι τε καὶ τὰς
 ἵππους ἐλαύνουσαι. ὁ δὲ θερμόν τε καὶ δεινὸν ἐς αὐτὰς ἰδὼν καὶ πηδή- 15
 σας οἶον ἐπὶ Σκαμάνδρῳ τε καὶ Ἰλίῳ πτοίαν μὲν χαλινοῦ κρείττω ταῖς
 ἵπποις ἐνέβαλεν, ὑφ' ἧς ἀνεσκίρτησαν ἀλλότριόν τε καὶ περιπτὸν ἄχθος
 5 ἠγούμεναι τὰς γυναῖκας, ἐς δὲ θηρίων ἦθη μετέστησαν καὶ κειμέναις
 ἐμπεσοῦσαι ταῖς Ἀμαζόσι τὰς τε ὄπλας ἐνήρειδον καὶ τὰς χαίτας
 ἔφριπτον καὶ τὰ ὦτα ἐπ' αὐτὰς ἴστασαν καθάπερ τῶν λεόντων οἱ ὠμοί,
 κειμένων τε γυμνὰς ὠλένας ἤσθιον καὶ τὰ στέρνα ῥηγνῦσαι προσέκειντο
 τοῖς σπλάγχνοις καὶ ἐλάφυσσον, ἐμφορηθεῖσαι δὲ ἀνθρωπείου βρώσεως
 10 ἐκρόαινον περὶ τὴν νῆσον καὶ ἐμαίνοντο μεστὰι λύθρου, στᾶσαι δὲ ἐπὶ
 τῶν ἀκρωτηρίων καὶ τὰ νῶτα τοῦ πελάγους ἰδοῦσαι πεδίῳ τε ὄροντο
 ἐντετυχηκένοι καὶ κατὰ τῆς θαλάττης ἑαυτὰς ἦκαν. ἀπώλοντο δὲ καὶ 16
 αἱ νῆες τῶν Ἀμαζόνων ἀνέμου σφοδροῦ ἐς αὐτὰς πνεύσαντος· ἅτε γὰρ
 κεναὶ καὶ οὐδενὶ κόσμῳ ὠρμισμέναι προσέπιπτον ἀλλήλαις καὶ ξυν-
 15 ηράττοντο, ναῦς τε ὥσπερ ἐν ναυμαχίᾳ κατέδυε ναῦν καὶ ἀνερρήγνυ, καὶ
 ὀπόσας ἐγκαρσίους τε καὶ ἀντιπρώρους ἐμβολὰς ποιοῦνται κυβερνήται
 ναυμάχοι, πᾶσαι ξυνέπεσον ἐν ναυσὶ κεναῖς καὶ οὐκ ἐκ προνοίας πλεού- 219
 σαις. πολλῶν δὲ ναυαγίων τῷ ἱερῷ προσενεχθέντων καὶ ἀνθρώπων ἐν 17
 αὐτῷ κειμένων ἐμπνεόντων ἔτι καὶ ἡμιβρώτων, μελῶν τε ἀνθρωπείων
 20 ἔσπαρμένων καὶ σαρκῶν ἅς διέπτυσαν αἱ ἵπποι, κάθαρσιν ὁ Ἀχιλλεὺς
 ποιεῖται τῆς νήσου ῥαδίαν· κορυφὴν γὰρ τοῦ πόντου ἐπισπασάμενος
 ἀπένιπέ τε καὶ ἀπέκλυσε ταῦτα.

Φ. Ὅστις, ἀμπελουργέ, μὴ θεοφιλῆ σε ἠγεῖται σφόδρα, αὐτὸς ἀπ- 58
 ἠχθῆται τοῖς θεοῖς· τὸ γὰρ τοιούτους τε καὶ θείους λόγους εἰδέναί οὕτω,
 25 παρ' ἐκείνων οἶμαί σοι ἦκειν, οἳ καὶ τῷ Πρωτεσίλεω φίλον τέ σε καὶ
 ἐπιτήδειον ἐποίησαν. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν ἡρωικῶν ἡμᾶς λόγων ἐμπέπληκας, 2
 τὸ μὲν ὅπως αὐτὸς ἀναβεβίωκεν οὐκέτ' ἂν ἐροίμην, ἐπειδὴ ἀβεβήλω τε

- 3 καὶ ἀπορρήτω φῆς αὐτὸν χρῆσθαι τούτῳ τῷ λόγῳ· τοὺς δὲ Κωκυτοὺς
 τε καὶ Πυριφλεγέθοντας καὶ τὴν Ἀχερουσιάδα καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν
 ποταμῶν τε καὶ τῶν λιμνῶν ὀνόματα καὶ νῆ Δία τοὺς Αἰακοὺς καὶ τὰ
 τούτων δικαστήριά τε καὶ δικαιωτήρια αὐτός τε ἴσως ἀπαγγελεῖς καὶ
 ξυγχωρεῖ διηγείσθαι. 5
- 4 Ἀ. Ξυγχωρεῖ μὲν, ἐσπέρα δὲ ἤδη καὶ βοῦς πρὸς ἀναπαύλη· τὰ γοῦν
 ζευγάρια ὁρᾷς ὡς ἐκ βουλευτοῦ ἤκει καὶ χρή με αὐτὰ ὑποδέξασθαι καὶ ὁ
 5 λόγος πλείων τοῦ καιροῦ. νῦν μὲν δὴ ἐπὶ τὴν ναῦν χαίρων ἴθι, πάντα
 ἔχων ὅποσα ὁ κῆπος φέρει, κἂν μὲν τὸ πνεῦμα ὑμέτερον, πλεῖ, ξένε,
 σπείσας ἀπὸ τῆς νεῶς τῷ Πρωτεσίλεω· τουτὶ γὰρ τοὺς ἐνθένδε 10
 λύοντας νενόμισται πράττειν· εἰ δ' ἐναντίον εἴη τὸ πνεῦμα, χῶρει δεῦρο
 ἅμα ἠλίῳ ἀνίσχοντι καὶ τεύξῃ οὗ βούλει.
- 6 Φ. Πείθομαί σοι, ἀμπελουργέ, καὶ οὕτως ἔσται· πλεύσαιμι δὲ μήπω,
 Πόσειδον, πρὶν ἢ καὶ τοῦδε ἀκροάσασθαι τοῦ λόγου.

Hinweise

Signatur 52. 8° 1360	Stok T ₂₅
-------------------------	-------------------------

RS

Bub

AK

Titeloufn. AKB

603. -be

FK

1 Griech. Lit.

7.3

70

Bio K

Bild K

SWK

Sonderstandort

Signum

Ausleihe-
vermerk

III 9 280 Jd G 80/76

52. 8° 1360

